Agenda - Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 1, Y Senedd

Dyddiad: Dydd Mercher, 11 Ionawr 2023

Amser: 09.30

I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:

Lleu Williams

Clerc y Pwyllgor

0300 200 6565

SeneddDiwylliant@senedd.cymru

Cofrestru cyn y cyfarfod

(09.15-09.30)

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau

(09.30)

2 Yr heriau sy'n wynebu gweithlu'r diwydiant creadigol: Sesiwn dystiolaeth gyda darlledwyr cenedlaethol

(09.30-10.30) (Tudalennau 1 - 29)

Sian Gwynedd, Pennaeth Pobl, Diwylliant a Phartneriaethau BBC Cymru Wales

Siân Doyle, Prif Weithredwr S4C

Nia Britton, Rheolwr Gweithrediadau ITV Cymru Wales

Papur briffio ymchwil

Ymateb i'r ymgynghoriad gan BBC Cymru Wales

Ymateb i'r ymgynghoriad gan S4C

Ymateb i'r ymgynghoriad gan ITV Cymru Wales

3 Papurau i'w nodi

(10.30-10.45)

3.1 Gwybodaeth ychwanegol gan Gyngor Celfyddydau Cymru yn dilyn y sesiwn dystiolaeth ar 26 Hydref

(Tudalennau 30 - 35)

3.2 Gwybodaeth ychwanegol gan Screen Alliance Wales yn dilyn y sesiwn dystiolaeth ar 30 Tachwedd

(Tudalennau 36 - 37)

3.3 Gwybodaeth ychwanegol gan Equity yn dilyn y sesiwn dystiolaeth ar 30 Tachwedd

(Tudalennau 38 - 41)

3.4 Llythyr gan y Prif Weinidog at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynghylch gwaith dilynol yn sgil y gwaith craffu ar Gysylltiadau Rhyngwladol

(Tudalennau 42 - 45)

3.5 Llythyr gan Ddirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon, a'r Prif Chwip at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynghylch cefnogaeth ar gyfer Rubicon Dance

(Tudalen 46)

3.6 Llythyr gan y Prif Weinidog at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid ynghylch craffu ar oblygiadau ariannol Biliau

(Tudalennau 47 - 48)

3.7 Llythyr oddi wrth Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid at y Prif Weinidog ynghylch goblygiadau ariannol Biliau

(Tudalennau 49 - 51)

3.8 Llythyr gan Huw Marshall, Sylfaenydd Talking Wales, at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynglŷn â newyddiaduraeth er budd y cyhoedd yng Nghymru

(Tudalennau 52 - 61)

3.9 Llythyr gan Gyngor Celfyddydau Cymru at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynghylch dyfodol Neuadd Dewi Sant yng Nghaerdydd

(Tudalennau 62 - 66)

3.10 Llythyr gan Gyngor Caerdydd at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynghylch dyfodol Neuadd Dewi Sant yng Nghaerdydd

(Tudalennau 67 - 68)

3.11 **Llythyr gan y Prif Weinidog at Gadeirydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig ynghylch yr Ail Brotocol Ychwanegol i Gonfensiwn Cyngor Ewrop ar Seiberdroseddu**

(Tudalennau 69 - 72)

3.12 **Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol ar y Bil Diogelwch Ar-lein**

(Tudalen 73)

3.13 **Llythyr gan Ddirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon, a'r Prif Chwip at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynghylch cau Corgi Cymru**

(Tudalennau 74 - 76)

3.14 **Llythyr ar y cyd gan Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a Luke Fletcher AS at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynghylch ail gyfarfod Cynulliad Partneriaeth Seneddol y DU a'r UE**

(Tudalennau 77 - 78)

3.15 **Llythyr gan Weinidog Gwladol y Cyfryngau, Data a Seilwaith Digidol at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynghylch Bil Cyfryngau Llywodraeth y DU sydd ar y gweill**

(Tudalennau 79 - 80)

3.16 **Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynghylch Cyllideb Ddrafft 2023-24**

(Tudalennau 81 - 84)

3.17 **Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol at Gadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ynghylch cydlynu gwaith craffu ar y gyllideb ddrafft ar addysg cyfrwng Cymraeg**

(Tudalen 85)

3.18 **Llythyr gan Gymdeithas yr Amgueddfeydd at Gadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ynghylch**

ymgynghoriad gan Gyngor Dinas Caerdydd ar gynnig posibl i gau Amgueddfa Caerdydd

(Tudalennau 86 - 87)

3.19 Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor ar effaith costau cynyddol

(Tudalennau 88 - 94)

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod hwn

(10.45)

5 Ôl-drafodaeth breifat

(10.45-10.55)

6 Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023-24: Trafod y dystiolaeth gan y Prif Weinidog

(10.55-11.15) (Tudalennau 95 - 111)

Papur briffio ymchwil

Llythyr gan y Cadeirydd at y Prif Weinidog - 8 Tachwedd 2022

Llythyr gan y Cadeirydd at y Prif Weinidog - 30 Tachwedd 2022

Tystiolaeth ysgrifenedig Llywodraeth Cymru

7 Ymchwiliad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus i Benodiadau Cyhoeddus: Trafod yr ohebiaeth

(11.15-11.30) (Tudalennau 112 - 113)

8 Canllawiau ar Drafodion Rhithwir a Hybrid

(11.30-11.35)

Eitem 2

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol

Ymchwiliad i Weithlu'r Diwydiannau Creadigol

Hydref 2022

Cyd-destun

Mae BBC Cymru Wales yn croesawu'r cyfle hwn i gyflwyno tystiolaeth i'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol, fel rhan o'i ymchwiliad i Weithlu'r Diwydiannau Creadigol.

Mae'r BBC yn rhan annatod o wead Cymru, ac yn cael ei ddefnyddi gan 90% o oedolion yng Nghymru bob wythnos. Nod y BBC yw hysbysu, addysg a diddanu ei holl gynulleidfaoedd a chynnig gwerth gwych i bawb. Yng Nghymru, mae'n gwneud hynny mewn dwy iaith. Mae'n seiliedig ar yr egwyddor bod pawb yn talu, yn rhannu'r costau, fel bod pawb yn cael rhaglenni a gwasanaethau gwych. Mae'r egwyddor hon o fod yn wasanaeth i bawb, o ddarparu gwasanaeth i bawb, yn golygu bod y BBC yn sefydliad cyfryngau sy'n cael ei lywio gan genhadaeth ac yn gaffaeliad mawr i Gymru ac i Brydain.

Yng Nghymru, mae cenhadaeth y BBC yn unigryw o bwysig wrth ddiffinio bywyd cenedlaethol. Dyma'r unig ddarlledwr cenedlaethol sy'n darparu amrywiaeth o gynnwys ar deledu, radio (BBC Radio Cymru a BBC Radio Wales) ac ar-lein, yn Gymraeg a Saesneg. Daw'r cynnwys â'r genedl at ei gilydd, ac mae'n cynnwys newyddion, chwaraeon, adloniant ac addysg, yn ogystal â'r unig gerddorfa broffesiynol lawn yng Nghymru, Cerddorfa Genedlaethol Gymreig y BBC, mewn partneriaeth â Chyngor Celfyddydau Cymru. Mae elfen teledu Cymraeg ein cenhadaeth yn cael ei darparu mewn partneriaeth â S4C. Nid yw llawer o swyddogaethau'r BBC yng Nghymru yn cael eu darparu o gwbl gan y farchnad fasnachol.

Mae'r Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon diweddaraf yn dangos bod BBC Cymru yn cyflogi tua 876 o bobl mewn canolfannau ledled Cymru. Mae'r rhain cynnwys Caerdydd, Bangor, Wrecsam, Caerfyrddin, Aberystwyth ac Abertawe.

Mae'r niferoedd staff presennol wedi gostwng 60 o'r ffigwr blaenorol a adroddwyd yn Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2020/21. Mae hyn yn unol â'r llwybr y mae'r BBC wedi'i gymryd i leihau'r niferoedd sy'n gweithio ar yr ochr ddarlledu cyhoeddus, i greu sefydliad mwy effeithlon.

Wrth ymateb i'r pandemig yn y flwyddyn flaenorol, oedwyd prosesau recriwtio ar gyfer rhai rolau nad oeddent yn hanfodol i'r busnes a dechreuwyd rhaglen o ddiswyddiadau gwirfoddol gyda'r bwriad o sicrhau arbedion yn gyflym yn wyneb yr her ariannol gynyddol. Creodd hyn gyfle i ail-lunio a symleiddio strwythur y BBC, a pharhaodd y strategaeth hon yn 2021/22.

Gweithiodd rhai aelodau staff a oedd yn hanfodol i ddarlledu o'n canolfannau darlledu drwy gydol y pandemig, ac rydym yn ddiolchgar iddyn nhw am eu hymroddiad a'u proffesiynoldeb drwy gydol y cyfnod anodd a heriol hwn. Mae staff nad ydynt yn gweithio ar ein allbwn byw wedi dychwelyd yn raddol i'r gweithle drwy weithio hybrid.

Cafodd y pandemig effaith sylweddol ar gynyrchiadau teledu yma yng Nghymru a ledled y DU, gan arwain at broses gynhyrchu arafach o lawer mewn rhai enghreifftiau. Gyda rhai, daeth y cynyrchiadau i stop yn gyfan gwbl.

Mae'r gystadleuaeth o fewn farchnad deledu'r DU wedi cynyddu'n sylweddol yn ystod y degawd diwethaf wrth i ddefnyddwyr gael mwy o ddewis nag erioed o'r blaen. Yn ogystal, mae apêl cynnwys a gynhyrchir yn y DU i gynulleidfaoedd byd-eang wedi cynyddu'r buddsoddiad yn sector cynhyrchu'r DU. Mae hyn wedi arwain at gynnydd sylweddol mewn costau cynhyrchu ('chwyddiant mewnbwn') oherwydd y gystadleuaeth am adnoddau cynhyrchu, yn enwedig mewn genres fel drama ym mhen

uchaf y farchnad. Mae'r DU, yn benodol, yn wynebu chwyddiant mewnbwn sylweddol oherwydd y 'bwlch sgiliau' presennol, prinder gofod stiwdio a ffactorau eraill sy'n cyfyngu ar ba mor gyflym y gall capasiti cynhyrchu ehangu. Mae hyn wedi golygu bod chwyddiant y sector cynhyrchu wedi bod yn uwch na chwyddiant cyffredinol. Yn ogystal, bydd y gyfradd uwch o chwyddiant cyffredinol, sy'n cael ei lywio gan gostau ynni a chynnydd ym mhrisiau cynnyrch eraill, yn effeithio ar y sector cynhyrchu yn sgil y cynnydd mewn costau ac yn parhau i effeithio ar y sector ar ôl y pandemig, gan wthio'r costau ar gyfer comisiynwyr fel y BBC hyd yn oed yn uwch.

Nid yw pwysau costau yn unigryw i'r BBC. Yn ôl Arolwg *Broadcast* 2022 ar gyfer Cwmnïau Annibynnol, roedd y rhai a ymatebodd yn parhau i weld cyllidebau eu cynyrchiadau yn cael eu heffeithio gan Covid-19; dywedodd 92% o gwmnïau annibynnol fod eu costau'n uwch, rhwng 10% a 25% o'r hyn oeddent cyn y pandemig, er bod y cyfyngiadau ar ffilmio wedi'u llacio erbyn diwedd 2021. Roedd bron i hanner yr ymatebwyr yn dweud bod eu costau cynhyrchu yn uwch na 2020[1].

Cyllido

Er bod y Pwyllgor yn canolbwyntio ar y gweithlu yn yr ymchwiliad hwn, teimlwn ei fod yn bwysig rhoi cyd-destun i'r drafodaeth a'r ddadl ynglŷn â dyfodol cyllid cyfredol y BBC a model cyllido y dyfodol.

O ran y cyllid presennol, y man cychwyn yw bod y BBC wedi bod yn rheoli gostyngiad termau real o tua 30% yn ei incwm ers 2021. Yn ogystal, mae lefel Ffi'r Drwydded wedi'i rhewi yn 22/23 a 23/24. Byddai hyn yn heriol o dan unrhyw amgylchiadau, ond mae gorchwyddiant yn achosi mwy o bwysau, gan gynnwys bil cyflogau ychwanegol, ynni a chostau dosbarthu dan gontract.

Mae cyfuniad o'r materion hyn wedi creu amgylchedd ariannol eithriadol o anodd ac, ar hyn o bryd, rydym yn rhagweld y bydd yn arwain at amcangyfrif o £400m o ddiffyg ariannol i'r BBC erbyn diwedd cyfnod Ffi'r Drwydded presennol.

O fewn y BBC, mae hyn eisoes wedi arwain at benderfyniadau anodd iawn o ran yr hyn y gallwn ei ariannu. Mae'r BBC wedi cyhoeddi'n barod ei fwriad i roi'r gorau i nifer o raglenni a gwasanaethau.

O ran model cyllido'r dyfodol – dadl y mae'r BBC yn ei chroesawu – o gofio effaith y cyllid ar y sector creadigol. Mae'n bwysig bod yr holl opsiynau'n cael eu hystyried, gyda'r cyhoedd wrth wraidd y ddadl. Dylai unrhyw broses ennyn hyder y cyhoedd, y Senedd a Llywodraeth y DU a dylai fod yn seiliedig ar dystolaeth. Yn hytrach nag ateb cwestiynau'r presennol yn unig, dylai unrhyw fodel cyllido fod yn gynaliadwy hefyd oherwydd bydd y tirlun cyfryngau yn wahanol iawn yn y 2030au.

Gall y BBC, wrth gwrs, gael ei gyllido mewn gwahanol ffyrdd, ond gallai'r canlyniad arwain at BBC gwahanol iawn. Gall arwain at oblygiadau sylweddol i gynulleidfaoedd ac economi greadigol y DU. Fel rhan o'r ddadl hon, mae'n hanfodol deall beth mae cynulleidfaoedd ei eisiau ac yn ei ddisgwyl wrth y BBC yng Nghymru, yn y DU drwyddi draw, ac o ran lle'r DU yn y farchnad gyfryngau fyd eang. Ar hyn o bryd, y BBC yw'r unig sefydliad cyfryngau Prydeinig sy'n gweithredu ar raddfa fawr yn y DU, yn fyd eang, gyda chenhadaeth gyhoeddus yn greiddiol iddo.

Mae'r BBC wedi nodi pum egwyddor y dylai model ariannu eu bodloni er mwyn cefnogi'r BBC fel caffaeliad cenedlaethol a byd eang:

[1] https://www.ofcom.org.uk/__data/assets/pdf_file/0016/242701/media-nations-report-2022.pdf, p.46

- **A yw'n cyflawni'r Genhadaeth?** – darparu gwasanaeth cyhoeddus i bawb yn y DU, i hysbysu, addysgu a diddanu. Mae pawb yn defnyddio ac yn elwa o'n newyddion diduedd y gellir ymddiried ynddo, cynnwys Prydeinig o ansawdd a gwasanaethau addysg.
- **A yw'n diogelu didueddrwydd ac annibyniaeth?** – hyrwyddo democratiaeth rydd yn y DU ac yn fyd-eang. Gweithredu heb ofn na ffafriaeth i fuddiannau gwleidyddol neu fasnachol.
- **A yw'n darparu model ariannol cynaliadwy?** – cefnogi'r BBC i arloesi a moderneiddio i ddiwallu anghenion cynulleidfaoedd newydd. Galluogi'r BBC i fod yn uchelgeisiol, gweithredu ar raddfa fawr mewn marchnad ddigidol fyd-eang.
- **A yw'n helpu'r economi greadigol i dyfu?** – galluogi'r BBC i fuddsoddi a gweithio mewn partneriaeth i dyfu diwydiannau creadigol y DU sydd gyda'r gorau'n y byd, datblygu talent o Brydain ac allforio cynnwys a gwasanaethau o Brydain yn fyd-eang. Creu brand cryf yn y DU sy'n cael ei werthfawrogi ar draws y byd.
- **A yw'n darparu gwerth teg i gynulleidfaoedd? –** sicrhau system sy'n deg i'n cynulleidfaoedd, yn cynnig gwerth da yn erbyn y farchnad ac sy'n cael ei chefnogi'n eang.

Amrywiaeth a Chynhwysiant

Mae creu gweithlu amrywiol a chynhwysol yn flaenoriaeth i'r BBC yn ogystal â sicrhau bod ein cynnwys yn adlewyrchu'r gymdeithas a wasanaethwn. Er ein bod wedi gwneud cynnydd da yn y ddau faes, mae dal gwaith i'w wneud yn y maes hwn.

Drwy weithio gyda phartneriaid fel Cyswllt Diwylliant Cymru, Cynghrair Sgrin Cymru ac It's My Shout, ein nod yw sicrhau ein bod yn bwrw ati i sicrhau ffrwd fwy amrywiol o dalentau ar gyfer BBC Cymru a'r diwydiant yn ehangach.

Mae ein gwaith o ymgysylltu â'r cyhoedd yn y maes hwn yn flaenoriaeth - o ran teithiau o'n canolfan ddarlledu yn y Sgwâr Canolog, ac yn benodol y gwaith rydym yn ei wneud gydag ysgolion ledled Cymru. Dros yr wythnosau diwethaf, cynhaliwyd prosiect ychwanegol gydag ysgolion. Prosiect sy'n dathlu canmlwyddiant y BBC yw Rhanna dy Stori, sy'n defnyddio ein staff a'n cyflwynwyr i ysbrydoli gweithlu'r dyfodol.

O ran cynhwysiant, mae gennym amrywiaeth o rwydweithiau staff sy'n cael eu cefnogi gan y busnes. Mae'r rhain yn cynnwys rhwydwaith anabledd, rhwydweithiau LHDTC+ a BAME a llawer mwy. Mae'r rhwydweithiau hyn yn cysylltu ac yn cefnogi staff ac yn cael eu rhedeg gan gydweithwyr sy'n fodelau rôl dros amrywiaeth a chynhwysiant. Yn ogystal ag awydd i sicrhau bod lleisiau eu haelodau'n cael eu clywed, maen nhw'n frwd dros annog dealltwriaeth ddyfnach o amrywiaeth a chynhwysiant ar draws y BBC. Mae'n nhw'n gaffaeliad enfawr i'n gweithle ac rydym hefyd yn eu helpu i weithio'n strategol ar ran staff yn ogystal â'n cynulleidfaoedd, ac mae ganddynt rôl hollbwysig yn llwyddiant y BBC yn y dyfodol.

Yn ogystal, rydym wedi penodi Rheolwr Portffolio yn ddiweddar i ganolbwyntio ar gynhwysiant yn BBC Cymru.

Mae BBC Cymru hefyd yn cynnig prentisiaethau ar hyd y flwyddyn. Fel rhan o'r broses o recriwtio prentisiaid, rydym yn gweithio'n galed i sicrhau bod ein timau adnoddau yn estyn allan i gymunedau nad ydynt yn cael eu gwasanaethu'n ddigonol ar draws Cymru. Ddechrau 2023, byddwn yn treialu hyfforddeiaethau anabledd ar ôl cydweithio'n agos gydag Anabledd Cymru.

Sgiliau a Hyfforddiant

Ar hyn o bryd, mae BBC Cymru yn gweithio'n agos gyda phartneriaid o fewn y diwydiant ar ddatblygu sgiliau a nodi meysydd lle ceir diffyg sgiliau neu hyfforddiant. Mae'r partneriaethau hyn o fewn y diwydiant yn cynnwys y Cynllun Carlam Ffeithiol yng Nghymru, a fydd yn lansio am y trydydd tro yn ystod yr wythnosau nesaf. Nod y cwrs datblygu hwn, sy'n cael ei drefnu mewn partneriaeth â Channel 4, S4C, Cymru Greadigol a chwmnïau cynhyrchu annibynnol ledled Cymru, yw meithrin y genhedlaeth nesaf o arweinwyr ym maes cynhyrchu ffeithiol.

Cynllun Ffilm Cymru ar gyfer ffilmiau byrion yw prosiect Beacons, sy'n taflu goleuni ar dalentau o Gymru, cefnogi gwneuthurwyr ffilmiau newydd o Gymru i wneud eu marc, gyda chyllid, hyfforddiant a chyngor. Caiff ei gefnogi gan BBC Cymru Wales a Rhwydwaith y BFI gyda chyllid y Loteri Genedlaethol. O bortread dogfen o fywyd lleol i gomedi arswyd tywyll, mae'r prosiectau a gomisiynir drwy'r Beacons yn adlewyrchu amrywiaeth gyfoethog y talentau a'r straeon sydd gan Gymru i'w chynnig.

Mae BBC Cymru wedi bod yn cynnal Cynllun Cyfarwyddwyr Newydd ers 2017. Ar ôl nodi'r angen i roi cyfle i gyfarwyddwyr talentog, ar ddechrau eu gyrfaoedd, wneud eu rhaglen ddogfen ffurf-hir gyntaf, lansiwyd y cynllun lle mae'r pedwar ymgeisydd llwyddiannus yn cael cyfle i gynhyrchu rhaglen ddogfen hanner awr i BBC Cymru. Mae'r gwneuthurwyr ffilmiau newydd hefyd yn cael mynediad at gyfres o sesiynau mentora arbenigol a dosbarthiadau meistr gydag enwau blaenllaw yn y maes rhaglenni dogfen yng Nghymru a thu hwnt.

Mae'r Ysgol Ffilm a Theledu Genedlaethol (NFTS) wedi sefydlu hwb cenedlaethol newydd yng nghanolfan ddarlledu BBC Cymru yn y Sgwâr Canolog mewn partneriaeth â'r darlledwr a Cymru Greadigol. Yn dilyn llwyddiant canolfannau yn Glasgow a Leeds yn ogystal â'i brif safle yn Beaconsfield, mae NFTS Cymru yn canolbwyntio ei weithgaredd ar gefnogi'r rhai sydd newydd raddio i ddatblygu'r sgiliau lefel uwch sydd eu hangen naill ai i ddilyn astudiaethau ôl-raddedig neu i drosglwyddo'n llwyddiannus i'r diwydiannau creadigol.

Gyda chyllid Cymru Greadigol, mae'r ganolfan hyfforddi genedlaethol newydd yng Nghymru hefyd yn cefnogi talent newydd, yn ogystal â chryfhau datblygiad sgiliau. Mae BBC Cymru yn cydweithio'n agos gyda NFTS i weld lle mae'r bylchau o ran sgiliau ac i wneud y gorau o gyfleoedd hyfforddi.

Bob blwyddyn, mae BBC Cymru yn cynnig nifer o brentisiaethau ar draws y busnes, i gefnogi twf sgiliau yn y diwydiant ac yn ein gweithlu. Mae'r amrywiaeth o gynlluniau sydd ar gael wedi'u gwasgaru ar draws y busnes, o Newyddiaduraeth, Technoleg a Gweithrediadau, i Chwaraeon, Radio a Chynulleidfaoedd. Ein nod yw datblygu gweithlu medrus ac amrywiol tra'n cynnig profiad dysgu eithriadol i'n prentisiaid. Ar hyn o bryd, mae gennym 27 o brentisiaid ar draws nifer o adrannau o fewn BBC Cymru, sy'n cael hyfforddiant yn y gwaith yn ogystal â chyfleoedd dysgu gyda'n partneriaid addysgol yng Nghymru fel Sgil Cymru a Choleg Caerdydd a'r Fro. Mae ein portffolio prentisiaethau wedi'i dargedu i sicrhau ein bod yn adeiladu sylfaen sgiliau gynaliadwy yn ein gweithlu a'r diwydiant ehangach. Mae nifer o'n prentisiaid sy'n graddio yn sicrhau cyflogaeth hirdymor gyda BBC Cymru ar ddiwedd eu cynllun, ac mae eraill yn mynd ymlaen i weithio yn y sector creadigol ehangach yng Nghymru.

Cydweithio â Cymru Greadigol

Ym mis Medi 2021, llofnododd y BBC Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda Cymru Greadigol. Roedd perthynas waith dda rhwng y ddau bartner cyn yr arwyddo ffurfiol ac mae'n parhau i ffynnu a thyfu. Mae Cymru Greadigol yn cynnig gwerth i'r BBC mewn sawl ffordd, gan gynnwys cyd-gyllido cynnwys, meithrin gallu yn y sector, buddsoddi mewn sgiliau a hyfforddiant, yn ogystal â defnyddio ei rôl genedlaethol o ddod â phobl at ei gilydd er lles y cyhoedd.

Mae'r bartneriaeth rhwng y BBC a Cymru Greadigol yn canolbwyntio ar gyflawni'r amcanion canlynol:

- Effaith greadigol – cynnwys portread o Gymru ar draws y DU ac yn fyd-eang mewn cynnwys a gomisiynir
- Effaith economaidd – tyfu ac uwch-sgilio sylfaen diwydiannau creadigol Cymru
- Sicrhau bod ein cynnwys yn cael ei gynhyrchu mewn ffordd sy'n adlewyrchu amrywiaeth Cymru
- Cyfrannu at lwyddiant economaidd Cymru ar ôl COVID-19 ac mewn ffordd sy'n amgylcheddol ac yn gymdeithasol gyfrifol

Mae'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth sy'n cefnogi'r bartneriaeth yn amlinellu'r ymrwymiadau blynyddol o ran cynnwys a rhaglenni wrth y naill barti. Cyflawnwyd y rhain yn y flwyddyn gyntaf ac rydyn ni ar y trywydd iawn i'w cyflawni yn yr ail flwyddyn. Er enghraifft, cyfrannodd Cymru Greadigol gyllid tuag at ail gyfres *The Pact,* a fydd yn cael ei darlledu yn yr Hydref, yn ogystal ag ystod o gyfresi drama a rhaglenni ffeithiol eraill – gan gynnwys cyd-gomisiwn BBC Three a BBC Cymru, *Hot Cakes.*

Mae'r bartneriaeth yn mynd y tu hwnt i deledu. Chwaraeodd Cymru Greadigol rôl amlwg yng Ngŵyl 6 Music a ddaeth i Gaerdydd ym mis Ebrill. Maen nhw hefyd yn bartner allweddol yn yr Ŵyl Gomedi, a fydd yng Nghaerdydd am y deuddeg mis nesaf. Fel rhan o'r ŵyl, bydd cynllun partneriaeth, sy'n cael ei gyd-gyllido gan Cymru Greadigol, yn paru cwmni cynhyrchu annibynnol o Gymru sy'n dechrau arni gyda chyflenwr blaenllaw sy'n cynhyrchu comedi i'r BBC, er mwyn helpu i gryfhau a gwella cynyrchiadau comedi yng Nghymru.

S4C yw'r darlledwr gwasanaeth cyhoeddus Cymraeg annibynnol ac mae'n un o chwe PSB y DU. Mae S4C yn cynnig gwasanaeth llawn yn y Gymraeg bob dydd o'r wythnos ac ar draws amrywiaeth o genres a llwyfannau. Mae hyn yn hanfodol i'r gynulleidfa ac yn hollbwysig o ran dyfodol y Gymraeg.

Rydym hefyd yn chwarae rhan bwysig drwy gefnogi'r diwydiant creadigol ehangach. Fel y darlledwr sy'n comisiynu'r nifer fwyaf o oriau o gynnwys o Gymru bob blwyddyn, mae S4C yn gonglfaen i'r sector sgrin yng Nghymru. Mae bron i 80% o'n harian cyhoeddus yn cael ei fuddsoddi mewn cynnwys gan gwmnïau ledled Cymru ac mae hynny yn ei dro yn cefnogi gweithlu gyda sgiliau uchel sy'n gallu gweithio yn eu cymunedau.

Yn 2019/20, roedd S4C yn gyfrifol am effaith economaidd gwerth £197.4m yn economi'r DU ac o £141.1m yng Nghymru. Gyda gwariant uniongyrchol o £102.7 miliwn yn 2019-20, rydym yn cefnogi 101 o swyddi FTE ar gyfartaledd yn S4C a 2,334 o weithwyr a gweithwyr llawrydd yn ein cadwyn gyflenwi - gyda'r rhan helaeth o'r rhain yng Nghymru. Mae S4C yn chwarae rhan allweddol yng Nghymru nid yn unig i'r gynulleidfa a'r Gymraeg, ond hefyd i'r economi a'r gweithlu ehangach

Beth yw iechyd presennol gweithlu'r sector, gan gynnwys effeithiau'r pandemig, Brexit a'r argyfwng costau byw? A yw gweithwyr wedi gadael y sector, a pha effaith y mae hyn wedi'i chael?

Gweledigaeth S4C ar gyfer y sector gynhyrchu yng Nghymru yw gweithlu medrus, dwyieithog, cynrychioladol a chynhwysol iawn. Mae darlledwyr angor fel S4C wedi chwarae rhan hanfodol yn llwyddiant y diwydiannau creadigol yma, gan arwain at gadwyn gyflenwi gref o gwmnïau cynhyrchu annibynnol gan wneud cynnwys o'r radd flaenaf. Rydyn ni'n gweithio gyda Cymru Greadigol, asiantaeth Llywodraeth Cymru, ar ddatblygu sgiliau a thalent, gan ganolbwyntio ar gyfleoedd i bobl o gefndiroedd sydd wedi'u tangynrychioli yn y sector ac adeiladu gweithlu mwy sy'n gallu gweithio yn nwy iaith genedlaethol Cymru.

Ac eto, fel yng ngweddill y DU, mae bylchau sgiliau ar draws bron pob maes arbenigedd yn y sector yng Nghymru. Er bod hyn wedi ei waethygu gan y pandemig, mae yna brinder gweithwyr yn gyffredinol hefyd. Achoswyd hyn yn rhannol oherwydd y cynnydd yn y blynyddoedd diwethaf mewn cynyrchiadau sy'n cael eu ffilmio yma oherwydd llwyddiant ac enw da sector teledu Cymru - sector a sefydlwyd yn bennaf o ganlyniad i fodolaeth S4C fel y darlledwr cyhoeddwr Cymraeg (h.y. rydym yn comisiynu mwyafrif ein cynnwys yn hytrach na'i greu ein hunain.) Mae galw mawr am weithlu sector-sgrin Cymru hefyd mewn meysydd y tu hwnt i Gymru, sy'n gallu creu heriau recriwtio ychwanegol.

Gallai'r bwlch sgiliau hwn, o bosibl, gynnig cyfle enfawr i dyfu gweithlu medrus iawn i weithio yn y cymunedau ledled Cymru lle mae partneriaid cynhyrchu S4C wedi'u lleoli. Yn ogystal â'r prinder a nodwyd ar hyn o bryd y tu ôl ac o flaen y

camera, rydym yn gynyddol yn gweld tueddiadau ar gyfer sgiliau newydd: creu cynnwys digidol neu aml-lwyfan, gwyddonwyr data, datblygwyr a mwy.

Mae Screenskills yn amcangyfrif bod angen tua 15-21,000 o griw ychwanegol erbyn 2025, ledled y DU. Maent yn amcangyfrif ymhellach y bydd y gwerth a ddychwelodd i economi'r DU tua 15 gwaith y gost o fuddsoddi yn y sgiliau a'r hyfforddiant sydd ei angen i hyfforddi'r gweithlu ychwanegol hwn.

Cafodd Covid effaith ar gynyrchiadau gan gynnwys y ffaith nad oedd cwmnïau yn gallu cael yswiriant ar gyfer Covid. Nododd S4C ar y pryd bod yswiriant wedi codi i fod yn 0.85-1% o gyllideb cynhyrchiad a'r swm roedd rhaid i gwmnïau ei dalu o ryw £2.5k-£4k (yn dibynnu ar lefel risg y cynhyrchiad) i £10k-£40k. Dyw cwmnïau dal ddim yn gallu cael mynediad at yswiriant Covid, ac maent bellach yn adeiladu systemau iechyd a diogelwch Covid i'w cyllidebau cynhyrchu.

Nid oes gan S4C union ffigyrau o ran pobl yn gadael y sector. Yn sicr fe wnaeth comisiynau S4C barhau yn ystod y cyfnodau clo gyda rowndiau comisiynu ychwanegol i gefnogi'r sector a'r gweithlu ac i sicrhau bod cynnwys ar y sgrin i ddiddanu ein gwylwyr.

Yn gyffredinol, mae cynnydd cyffredinol mewn costau cynhyrchu cynnwys y tu hwnt i Covid. Mae prisiau wedi cynyddu yn sylweddol ar bob agwedd – o ran costau tanwydd / egni i fusnesau – i gynnydd sylweddol uniongyrchol ond hefyd anuniongyrchol drwy'r gadwyn gyflenwi, e.e. costau teithio, cyfraddau gwestai, a chostau gweithwyr, yn enwedig rhai llawrydd.

Pa mor sefydlog yw'r sector yn ariannol a pha mor addas yw'r tâl a'r amodau gweithio?

Gyda setliad ffi'r drwydded yn Ionawr 2022, cafodd S4C sicrwydd o'i chyllid cyhoeddus tan Ebrill 2028. Bydd S4C yn derbyn £88.85m o ffi'r drwydded Rydym wedi croesawu hyn, gan ei fod yn ein galluogi i gynllunio ein cynnwys a'n comisiynau yn hir dymor. Mae'r £88.85 yn cynnwys cynnydd o £7.5m y flwyddyn i gefnogi datblygiad digidol S4C, fydd hefyd yn cael ardrawiad gadarnhaol ar y sector yng Nghymru. Mae'r cyllid wedi ei rewi am ddwy flynedd gyntaf y setliad, ond bydd cynnydd CPI o 1 Ebrill 2024. Mewn termau real a thra bo chwyddiant yn uchel, bydd setliad S4C yn is wedi 24/25 oherwydd ein bod yn cael setliad fflat am y ddwy flynedd cyn hynny.

S4C yw un o brif gomisiynwyr y sector felly mae'r sicrwydd ariannol o'r setliad a rôl S4C fel darlledwr gyhoeddwr sydd yn comisiynu mwyafrif ei chynnwys heb os yn cyfrannu at sefydlogrwydd y sector Cymraeg. Mae ein cwmnïau cynhyrchu ni yn gyflogwyr pwysig yn eu hardaloedd lleol ac yn teithio ledled Cymru i ffilmio cynnwys i S4C. Amcangyfrifodd ymchwil Arad yn 2021 bod gwariant S4C yn 2019-20 yn cefnogi 2,334 o weithwyr a gweithwyr llawrydd y DU drwy'r gadwyn gyflenwi a bod S4C wedi creu effaith economaidd o £141.1m ar yr economi yn ystod yr un cyfnod.

Fodd bynnag, mae costau cynhyrchu wedi cynyddu yn sylweddol dros y blynyddoedd diwethaf – gyda drama yn enwedig. Nodwn y canlynol o adroddiad Ofcom Sgrin Fach: Dadl Fawr – adolygiad pum mlynedd o ddarlledu cyhoeddus (2014-18) (cyhoeddwyd 27 Chwefror 2020):

" Yn 2018, gwariodd gwasanaethau aml-sianel lai ar ddramâu a oedd yn cael eu dangos am y tro cyntaf na’r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, er bod eu gwariant bob awr yn uwch. Cynyddodd costau drama fesul awr yn y sector aml-sianel, gan gynnwys gwariant trydydd parti, yn ddramatig yn ystod cyfnod ein hadolygiad i £1.9m yr awr yn 2018, i fyny o £1m yn 2014. Mae hyn yn gyson â gwariant cynyddol darlledu gwasanaeth cyhoeddus ar ddrama, a gynyddodd o £1.1m i £1.7m yr awr yn ystod yr un cyfnod."

Tra bo costau cyfartalog ar gyfer cynyrchiadau drama S4C pen uchel (*high-end)* yn is na hyn ar tua £250k-£300k yr awr, mae cynnydd o £25k-£50k yr awr mewn tariff yn ystod y tair blynedd diwethaf wedi bod, felly 10%+.

Mae prinder gweithlu (sydd, fel a nodwyd, yn rhannol achos llwyddiant ac enw da drama o Gymru yn denu cynyrchiadau a chwmnïau yma) hefyd wedi cael effaith ar gostau cynhyrchu. Tra bod y llwyddiant yma yn beth positif, mae wedi golygu bod mwy o alw am staff na sydd o weithlu. Ac wrth gwrs, mae’n hawdd deall penderfyniad gweithwyr llawrydd sydd yn dewis gweithio ar gynyrchiadau ar gyfer SVoDs a llwyfannau rhyngwladol sydd gyda chyllidebau llawer mwy na rhai’r darlledwyr cyhoeddus. Rydym ni’n eiddgar i gynyddu’r nifer o bobl all weithio yn Gymraeg ar y sgrin a thu ôl i’r camera. Mae gwir gyfle yma i ddatblygu gweithlu allai gyfrannu tuag y miliwn ac i ddyblu ddefnydd dyddiol, a byddem yn croesawu cydweithio pellach, gan gynnwys drwy Cymru Greadigol a Cymraeg 2050 yn gweithio gyda’r darlledwyr i wireddu hyn.

Mae S4C yn disgwyl bod y cwmnïau sydd yn creu cynnwys iddi yn sicrhau amodau gweithio a thâl teg i’w gweithluoedd. Rydym yn cydweithio’n agos gyda TAC (Teledwyr Annibynnol Cymru) i sicrhau ymarfer gorau a pherthnasau diwydiannol da yng ngweithgareddau cynhyrchu ei aelodau. Rydym yn cyflawni hyn drwy gyfuniad o delerau comisiynu, cyhoeddi polisïau a chanllawiau a chyfrannu’n ariannol i waith perthnasau diwydiannol TAC.

Rydym ni hefyd yn cydweithio gyda TAC ar hyfforddiant, ac yn cefnogi ystod o gynlluniau fel *The Whole Picture Programme* y Film and TV Charity, peilot Hwylusydd Lles CULT Cymru, Bectu a 6ft from the Spotlight i sicrhau amodau gweithio teg.

Pa mor gydradd, amrywiol a chynhwysol yw’r sector? Sut y gellir gwella hyn?

Mae adlewyrchu Cymru yn flaenoriaeth i S4C. Rydym wedi ymrwymo i gyfrannu at wella amrywiaeth a chynhwysiant yn y sector darlledu yng Nghymru. Mae hyn yn cynnwys gwaith sy'n fewnol i S4C yn ogystal ag ymwneud â chwmnïau cynhyrchu a phartneriaid eraill wrth gomisiynu a datblygu cynnwys, a chefnogi talent newydd. Penodwyd Swyddog Amrywiaeth a Chynhwysiant yn Rhagfyr

2020 i gyd-lynu'r gwaith yma ac mae strategaeth amrywiaeth, cynhwysiant a chydraddoldeb S4C ar gael ar y linc yma.

Prif flaenoriaethau S4C yw gwella cynhwysiant o ran anabledd ac ethnigrwydd lleiafrifol gan mai dyma'r ddwy nodwedd lle mae mwyaf o dangynrychiolaeth yn y sector sgrin yng Nghymru. Rydym ni hefyd yn cymryd camau i sicrhau bod pobl o gefndiroedd llai breintiedig yn economaidd-gymdeithasol yn dod i weithio yn y sector ac mae hyn hefyd yn flaenoriaeth fawr inni.

Yn wahanol i'r darlledwyr eraill, nid yw S4C monitro yn ffurfiol hyd yma. Rydym yn gweithio ar hyn fel blaenoriaeth fel ein bod yn gallu gosod targedau fel mae rhai o'r darlledwyr sydd dan drwydded Ofcom wedi gorfod ei wneud ers rhai blynyddoedd. Byddwn yn ymuno â chynllun monitro Diamond sy'n cael ei redeg gan y Creative Diversity Network (CDN) cyn gynted ag y gallwn. Bydd hyn yn rhoi data inni am ba mor amrywiol a chynhwysol yw cynnwys S4C a'r sector sy'n creu i ni fel y gallwn ni osod targedau ein hunain i adlewyrchu ein cynulleidfa.

Rydym yn gweithio i wella cynhwysiant a chynrychiolaeth drwy nifer o ffyrdd gan gynnwys ein haelodaeth o'r CDN, gwaith partneriaeth gyda chyrff a sefydliadau arbenigol sy'n ein cynghori ac yn gweithredu cynlluniau penodol gydag S4C, a thrwy ariannu prosiectau a chynlluniau penodol e.e.

- noddi bwrsariaethau i roi mynediad i'r sector i bobl o gefndiroedd sy'n cael eu tangynrychioli – gyda'r Coleg Cerdd a Drama, Prifysgol Cardiff Met, JOMEC ac Ysgoloriaeth Newyddiaduraeth S4C;
- gweithio gyda Cyswllt Diwylliant Cymru (Culture Connect) i gefnogi cyfleoedd yn y sector ffilm a theledu yng Nghymru;
- It's My Shout a Screen Alliance Wales i gyflwyno'r sector a rhoi profiad a hyfforddiant;
- cyd-ariannu peilot Rad Cymru Wales i roi profiad gwaith a hyfforddiant i newydd-ddyfodiaid;
- trefnu hyfforddiant penodol ar gynhwysiant ar gyfer S4C, ac ar gyfer y sector drwy ein partneriaeth efo TAC, mewn partneriaeth gyda sefydliadau allanol fel Stonewall, DAC, Hi-jinx ac eraill;
- wedi noddi pared Pride Cymru 2022 a chomisiynu cynnwys arbennig

Mae nifer o'r cynlluniau yma yn uno'n strategaethau hyfforddiant a chynhwysiant ni – mae'r ddau beth ynghlwm. Ond mae mwy y gallwn ei wneud. Mae gweithio mewn partneriaeth yn hanfodol os ydym ni am sicrhau bod y gweithlu a'r cynnwys yn adlewyrchu Cymru heddiw. Ein bwriad yw parhau i weithio gyda sefydliadau a darlledwyr eraill a gyda'r ddwy lywodraeth i barhau i weld cynnydd.

Byddem yn cefnogi rhaglen sgiliau integredig ledled Cymru a arweinir gan ddiwydiant i wella amrywiaeth a chynrychiolaeth o fewn gweithlu'r sector, sy'n gysylltiedig hefyd ag uchelgeisiau Cymraeg 2050.

Pa mor ddigonol yw'r cyfleoedd hyfforddi a sgiliau? A oes bylchau, a sut dylid eu llenwi?

Fel sydd wedi ei nodi eisoes, yn rhannol oherwydd llwyddiant y sector, mae prinder gweithlu sy'n golygu bod gapiau sgiliau ar draws bron pob arbenigedd

gwaith ac mae hyn wedi ei ategu gan yr ymchwil sgiliau sydd wedi ei wneud gan Clwstwr Cymru a Llywodraeth Cymru ers 2020. Fel mae’r adroddiadau yn nodi hefyd, mae gapiau pellach yn codi o ran gweithlu sy’n gallu siarad Cymraeg a Saesneg.

Mae gan S4C hanes o gefnogi a hyfforddi blaenllaw yn y sector, a bydd yn cyhoeddi ei strategaeth sgiliau a hyfforddi ddiweddaraf yn 2023 er mwyn ymateb i'r heriau a'r cyfleoedd sy'n dod i'r amlwg yn y sector yng Nghymru. Ers 2019, mae S4C wedi ffurfio partneriaeth gyda TAC, er mwyn darparu rhaglen sgiliau a hyfforddi ar gyfer ei chynhyrchwyr. Hyd yma, mae'r rhaglen wedi darparu dros 75 o gyrsiau, gan symud ar-lein yn ystod y cyfnod clo cyntaf i gefnogi'r sector.

Mae angen mwy o fuddsoddiad mewn sgiliau a datblygu talent i sicrhau sector cynhyrchu cynaliadwy ac arloesol, a all gystadlu'n rhyngwladol tra hefyd yn bodloni'r galw domestig. Mae hyfforddiant sy'n cael ei arwain gan y sector yn hanfodol. Yn ogystal â TAC, mae S4C hefyd yn cyd-ariannu nifer o raglenni hyfforddi gyda Cymru Greadigol, Screen Alliance Wales, It's My Shout a darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus eraill gan gynnwys y BBC, ITV a Channel 4. Mae sicrhau cynrychiolaeth hefyd yn nod nifer o’r rhaglenni hyfforddiant hyn.

Mae meithrin talent hirdymor yn ddelfrydol yn gofyn am gynllunio cyllid mwy hirdymor nag sydd ar gael ar hyn o bryd. Dylai cynlluniau i lenwi bylchau talent a sgiliau mewn meysydd ble mae galw mawr - fel creu cynnwys digidol ac adrodd straeon - ddechrau yn ifanc, nid trwy hyfforddiant ôl-16 yn unig. Dylid sicrhau bod y cynlluniau yma yn rhan o bartneriaethau'r sector a mentrau ehangach, gan gynnwys targedau Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru. Cynlluniau mynediad a dod â phobl newydd i’r gweithlu, o bob cefndir, yw blaenoriaeth S4C. Rhaid wrth fwy o gyfleoedd mynediad. A rhaid i’r cynlluniau hyn cael eu hariannu yn ddigonol. Mae S4C yn croesawu’r cyfle sydd i weithio gyda Cymru Greadigol a phartneriaid sector sgrin a hyfforddiant i fynd i’r afael â hyn. Rydym ni hefyd yn datblygu cynllun peilot i ddod â mwy o brentisiaid i’r sector gan adeiladu ar waith sydd eisoes wedi digwydd ar gynyrchiadau S4C drwy gydweithio gyda Sgil Cymru.

Sgiliau newydd

Yn dilyn setliad ffi'r drwydded ym mis Ionawr 2022, mae gan S4C uchelgais i sefydlu uned ddigidol i ateb gofynion a helpu'r gwaith o ddatblygu sgiliau. Mae 'na gyfleoedd enfawr i ddatblygu talent mewn meysydd, fel gwyddor a datblygu data, sy'n gynyddol bwysig i S4C a chyfryngau Cymraeg. Mae'r rhain yn feysydd sgiliau cymharol newydd i S4C, ac maent hefyd yn rhai lle mae prinder sgiliau ar draws sawl diwydiant a sector - sy'n ei gwneud hi'n anodd recriwtio. Rydym yn teimlo bod potensial i weithio ar draws llywodraethau, gydag awdurdodau lleol yn rhan o raglenni datblygu creadigol sy'n gysylltiedig â chynlluniau Codi’r Gwasatad a ffrydiau ariannu eraill sy'n dod i'r amlwg a byddem yn croesawu camau pellach ar hyn. Mae cyfleoedd amlwg hefyd o ran gwireddu amcanion Cymraeg 2050 o weithlu dwyieithog a dylid gweithredu ar y rhain.

Bydd personoli cynnwys yn dod yn fwyfwy pwysig yn y ddarpariaeth o wasanaeth i'n cynulleidfaoedd. Bydd data'n helpu i gael cipolwg ar ymddygiad defnyddwyr ac yn helpu i ddarparu cynnwys sy'n berthnasol i'n cynulleidfaoedd presennol ac yn targedu cynulleidfaoedd newydd posibl. Ond mae angen y sylfaen sgiliau arnom yn y sector i'n galluogi i wireddu'r uchelgais hon.

Mae cangen fasnachol S4C wedi buddsoddi yn stiwdio Aria ar Ynys Môn gyda Rondo Media a chefnogaeth Cymru Greadigol. Mae Aria ar fin agor a bydd dau lwyfan stiwdio gwrthsain yn cynnig cyfanswm o 20,000 troedfedd sgwâr o ofod ffilmio. Mae sgiliau a thalent yn greiddiol i'r cynllun gyda'r bwriad o weithio mewn partneriaeth â cholegau, prifysgolion ac asiantaethau hyfforddi cyfryngau ledled Cymru a datblygu cyfleoedd gwaith llawrydd ar draws ystod o arbenigeddau. Bydd mwy o fanylion yn cael eu cyhoeddi maes o law.

Beth fu effaith cymorth gan gyrff cyhoeddus fel Llywodraeth Cymru, ac a oes angen cymorth pellach?

Rydym yn croesawu creu'r asiantaeth Cymru Greadigol, a'r ffaith bod cynllun gweithredu sgiliau creadigol - fydd yn cwmpasu'r sectorau digidol a cherddoriaeth yn ogystal â'r sgrin - yn cael ei ddatblygu. Bydd dull integredig ledled Cymru fel hyn yn hanfodol i lwyddiant y diwydiannau creadigol yn y dyfodol. Byddem hefyd yn argymell gweithredu ar draws ffiniau fel y gall y gweithlu barhau i elwa o hyfforddiant a phrofiadau cynhyrchu drwy gynlluniau sy'n rhedeg dros y ffin. Mae arweinyddiaeth gan y sector yn hanfodol. Rhaid i'r ddarpariaeth sydd ar gael fod yn addas ar gyfer gofynion y sector, a rhaid wrth gynllun cenedlaethol ar gyfer Cymru wedi ei arwain gan y darlledwyr.

Mae S4C, BBC, a Channel 4 wedi cyd-fuddsoddi mewn prosiectau sgiliau a hyfforddiant sylweddol, gan gynnwys Cynllun Carlam Ffeithiol Cymru, RAD Cymru Wales (gyda BBC Cymru, Channel 4 a Chymru Greadigol) a Culture Connect Cymru (sydd hefyd wedi'i ariannu ar y cyd gan ITV Cymru Wales.) Mae prosiectau fel y rhain yn hanfodol i sicrhau pibell dalent medrus ac amrywiol iawn i'r sector yng Nghymru ac mae'n bwysig eu bod yn parhau.

Mae arloesi yn hanfodol i ddyfodol y sector yng Nghymru. Mae angen i'r ddwy lywodraeth, cyrff ariannu a sefydliadau sector weithio gyda'i gilydd i gefnogi arloesedd a ymchwil a datblygu i gefnogi'r diwydiannau creadigol ledled y DU a sicrhau twf ac arloesedd yn y dyfodol. Mae S4C wedi croesawu gwaith partneriaeth UKRI, Cyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau sydd wedi arwain at Raglen Clwstwr Diwydiannau Creadigol gwerth £80m i sbarduno arloesedd a thwf ar draws diwydiannau creadigol y DU. Mae S4C yn bartner yn rhaglen Clwstwr Creadigol Cymru sy'n cysylltu'r byd academaidd, diwydiant a llywodraethau. Drwy System Arloesi Sgrin a Labordy Arloesi Newyddion, nod Clwstwr yw creu a chyflwyno rhaglen Ymchwil a Datblygu a fydd yn galluogi creu clwstwr sgrin gwerth uchel. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn rhan o'r rhaglen ehangach, ac rydym yn croesawu hyn fel dull amlbleidiol i gefnogi datblygu sgiliau ac arloesi yng Nghymru.

Casgliad

Mae'r sector yng Nghymru yn gweld effaith Covid a phrinder gweithlu, a bydd chwyddiant a'r cynnydd mewn costau sydd i ddod yn ddi-os yn effeithio'r diwydiannau creadigol. Rydym yn gweld mwy o ffocws o ran cynrychiolaeth a chynhwysiant ond yn cydnabod bod lle i fynd nes y bydd y sector yn adlewyrchu Cymru heddiw. Bydd rhai blynyddoedd cyn i'r cynlluniau presennol gael effaith weladwy gan mai targedu a sbarduno diddordeb mewn rhai sydd yn yr ysgol ar y foment sydd raid.

Credwn bod cyfleoedd mawr o ran datblygu gweithlu gyda lefel uchel o sgiliau fydd yn gallu gweithio yn Gymraeg a Saesneg. Rhaid cael cynlluniau integredig, sydd yn cefnogi Cymraeg 2050 ac anghenion y sector er mwyn llwyddo ac rydym yn croesawu bod Cymru Greadigol bellach yn gweithio gyda'r darlledwyr i sicrhau hyn.

Delyth Jewell MS
Chair of the Senedd's Culture, Communications, Welsh Language, Sport, and International Relations Committee
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

17th October 2022

Annwyl Chair,

I am writing to respond to the committee's invitation for stakeholders to outline the **challenges facing the creative industry workforce in Wales**.

Public Service Broadcasters are at the heart of the creative economy - boosting the television production sector, creating jobs and nurturing talent all across Wales and the rest of the UK. ITV spends more on new UK content, more with independent producers and more on programmes made outside London than any other commercial PSB. Together with the ITV Studios company Boom Cymru, we are a significant employer here in Wales with some 400 staff operating from various locations right across the country.

Whilst the pandemic showed the value of public service broadcasters, we also saw our revenue move in an opposite direction as **advertising spend fell** and TV production across the world was put on hold. The crisis has hastened trends we have long observed with the likes of Google, Facebook and Amazon further strengthening their competitive position in advertising and other markets versus national players. As the UK Government prepares to introduce the forthcoming Media Bill, there is a clear consensus for an urgent new public service media settlement to maintain prominence and sustainability for content that makes a very important contribution to the cultural, economic and political life of Wales. This is particularly important in the context of the expiry of ITV's PSB licences in 2024 which is now not long away.

The pandemic had a fundamental impact on **television productions**, and the increase in delayed production activity post covid has seen an unprecedented demand for a skilled workforce, leading to more competition and an increase in costs and salaries.

We are also facing a shortage of **multi-skilled freelancers** who can help with multiple aspects of a production, with many of them specialists in one area of the industry. The pandemic disproportionately affected freelancers, who make up an estimated half the cultural sector workforce in Wales. Many freelancers have still not fully recovered from the financial and job losses in the industry, and have increased their fees and costs as a result of this. The pandemic highlighted the lack of job security and employment support for freelancers, resulting in an appetite for longer term contracts, more stability and employee benefits.

As an industry, we rely on a broad range of highly-developed **skills**, particularly in jobs that need a mix of creative and technical skills. We would like to see further support from public bodies to address the skills shortage in the sector, with the expansion of traineeships, internships and work placement programmes. Vocational training in a professional setting is vital to tackle the issue, and closer links between formal education and the industry is urgently needed.

In terms of our own workforce, the pandemic has greatly impacted **working life** and it's unsurprising that many employees have seen the benefits of flexible working during this difficult period. ITV Cymru Wales is proud to have introduced Smart Working back in 2019, allowing team members to work remotely for almost all tasks apart from those directly involved with gallery production of our studio based programmes. Smarter Working has continued to accelerate and develop, and it has improved employee engagement and well-being in a variety of ways.

Prior to the pandemic, a growing trend towards **digital technology** was already changing the way we worked. The outbreak and the subsequent lockdown has accelerated this shift to digital technology, and ITV's strategy to meet the challenge presented by a rapidly evolving market is to become a digitally led media company that creates and delivers brilliant content to audiences when and how they want it.

We have invested heavily in digital technologies and increasingly create news and current affairs content specifically for digital audiences. Our news website www.itv.com/wales is delivering significant growth for trusted, impartial news about Wales that can be accessed by audiences anywhere, anytime on mobile devices. In 2020, page views doubled to 20 million, and in June 2022 we achieved 1.74 million monthly page views on our website. We are also very proud to be producing current affairs programming and innovative digital content for S4C's platforms.

Whilst ITV is doing everything in its power to modernise its business for the online era, we also need the **policy framework to move at pace** to recognise the new realities and market power of global platform operators. The increase in our digital output and services has highlighted the digital skills shortage in the sector and workforce, and we are facing difficulties in filling vacancies that require digital competency.

As a significant employer and broadcaster in Wales, we have a crucial role to play to use our platform to reflect the **diversity** of modern Wales. ITV Cymru Wales is proud to be involved in several initiatives to increase diversity both on screen and behind the scenes, and we are proud to have a vibrant Diversity Panel that brings together a wide range of stakeholders in Wales to inform our content strategy and commissioning decisions.

Despite all of our successful initiatives, there is strong competition in the industry to create a diverse and representative workforce. We believe that there should be more collaboration between the key broadcasters and media companies to identify and retain key diverse talent. Broadcasters should be working to complement their similar initiatives, and work together to connect with the communities that are harder to reach and underrepresented

groups.

At ITV Cymru Wales, we are committed to developing and nurturing our team, and our employees are fortunate to be able to undertake numerous training courses within the business. As our digital offering and output increases, the need to upskill and reskill the workforce has never been more urgent. We welcome the launch of Creative Wales' Creative Skills Action Plan for 2022 to 2025 that is designed to support the development of the skilled workforce in Wales. We hope that this plan will address some of the challenges that we face as an industry, enabling our workforce to thrive.

We are also pleased to be supporting Creative Wales' bid to run the BFI National Lottery Skills Cluster for Wales, as we hope that this will further strengthen the implementation of the Creative Skills Action Plan. The Skills Cluster will work with local industry, education and training providers, and other screen organisations across the UK, to coordinate skills and training in their area. It will identify skills gaps and develop clearer pathways to employment for anyone in their area over the age of 18. There will be a focus on building local skills bases, leading to more people, especially those from underrepresented backgrounds, working in the screen industry.

Internally at ITV, we were very pleased to welcome the recent appointment of Sonny Hanley to a new role as ITV Academy Director. ITV Academy will act as the focal point for future skills development to address current or anticipated production skill shortages and will work with partners such as Screen Skills, the National Film and TV School, BFI, Creative Access, CrewRoom Academy, Production Park and the Centre for Screen Excellence.

We hope that the Committee recognises the important contribution ITV Cymru Wales makes to the cultural, economic and political life of Wales, and we very much hope that members can help amplify the urgent need to reform the regulatory media framework, ensuring that ITV can play its vital role in the Welsh media landscape for years to come.

Yn gywir,

Phil Henfrey
Head of News and Programmes
ITV Cymru Wales

Cyngor Celfyddydau Cymru
Arts Council of Wales

Pwyllgor y Gymraeg, Diwylliant, Cyfathrebu, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol: Ymgynghoriad am yr Heriau sy'n Wynebu Gweithlu'r Diwydiant Creadigol yng Nghymru

Ymateb i gwestiynau ychwanegol y pwyllgor gan Gyngor Celfyddydau Cymru

- Yr astudiaeth (neu astudiaethau) achos dros gefnogaeth i brosiectau awtistiaeth

Dyma rai enghreifftiau o'n prosiectau sy'n cefnogi awtistiaeth yng Nghymru:

Caffi Aubergine

Cafodd Caffi Aubergine, sydd wedi'i leoli yng Nghaerdydd, arian drwy ein cynllun Cydrannu. Mae'r gronfa'n cefnogi syniadau sy'n annog creu rhwydweithiau newydd, ac sy'n cryfhau'r cyfleoedd rhwydweithio sy'n bodoli eisoes. Hwylusodd Caffi Aubergine y gwaith o greu rhwydwaith ar gyfer pobl greadigol awtistig yng Nghymru gyda'r bwriad o sefydlu platfform integredig ar-lein lle gall gweithwyr llawrydd awtistig a busnesau bach farchnata eu gwaith, cysylltu â chynulleidfaoedd a chydweithio â phobl debyg eraill mewn amgylchedd sydd â chymorth ac sy'n hygyrch i ddefnyddwyr niwroamrywiol.

Celf ar y Brig

Un o'n sefydliadau celfyddydol cymunedol mwyaf sefydledig a llwyddiannus, mae Celf ar y Brig yn cwmpasu ardaloedd awdurdod lleol Torfaen, Blaenau Gwent a Chaerffili ac mae llawer o'r gwaith a gyflawnir ganddynt yn nwylo pobl ifanc sy'n wynebu ystod o heriau a rhwystrau. Mae Celf ar y Brig wedi cyflwyno prosiectau mewn ysgolion a'r tu allan iddynt sydd wedi cael effeithiau amlwg ar fywyd y bobl ifanc hyn. Mae gan Gelf ar y Brig gysylltiadau â Dewis Cymru sy'n bartner ym maes iechyd a lles ac yn cynnig adnoddau ar-lein i gefnogi llesiant ledled Cymru.

Canolfan Gerdd William Mathias, Caernarfon

Mae Canolfan Gerdd William Mathias wedi ei lleoli yng Nghaernarfon. Yn 2003 fe ddaeth i sylw'r sefydliad fod diffyg cyfleoedd dysgu i bobl sydd ag anableddau dysgu a/ neu awtistiaeth i gymryd rhan mewn cerddoriaeth yn y gymuned gyda'r nos yn ystod yr wythnos.

Canfod y Gân

Yn 2018 gwnaeth Canolfan Gerdd William Mathias gais i Ymddiriedolaeth Gartref - [Ysbryd 2012] - am gyllid o'r Gronfa Her Gerddorol a oedd yn agored i ymgeiswyr mewn 4 ardal benodol ym Mhrydain (gan gynnwys Gogledd Cymru). Dewiswyd Canolfan Gerdd William Mathias yn un o 4 o sefydliadau (a'r unig un o Gymru) i dderbyn cyllid i gynnal prosiect 3 blynedd a oedd yn rhoi cyfle i bobl ag anabledd dysgu a/ neu awtistiaeth gymryd rhan ar sail gyfartal mewn cerddoriaeth gyda phobl heb anabledd er mwyn gwella eu hiechyd meddwl a'u lles a newid y canfyddiad o anabledd.

O ganlyniad i dderbyn £198,000 gan Ysbryd 2012 datblygodd Canolfan Gerdd William Mathias ei chynllun Canfod y Gân (yma) gyda phartner iechyd (Tîm Anableddau Dysgu Gwynedd). Mae'r prosiect wedi'i ysbrydoli gan Ddoniau Cudd gyda chefnogaeth Cyngor Celfyddydau Cymru. O ganlyniad i'r arian roedd modd penodi Rheolwr Prosiect rhan amser a sefydlu 3 grŵp ar draws Gwynedd – ym Mhwllheli, y Felinheli a Harlech. Mae'r Tîm Anabledd Dysgu yn cyfeirio unigolion at y prosiect. Mae gan sawl aelod anghenion iechyd meddwl yn ogystal ag anabledd dysgu a/ neu awtistiaeth.

Mae perfformio'n gyhoeddus hefyd yn rhan bwysig o'r cynllun hwn. Mae'r grwpiau wedi perfformio yn yr Eisteddfod Genedlaethol, Gŵyl Undod Hijinx a nifer o ddigwyddiadau cymunedol lle mae Canolfan Gerdd William Mathias wedi gwahodd grwpiau a chorau lleol i berfformio gyda'r grwpiau. Cafwyd sawl perfformiad rhithiol hefyd yn ystod y pandemig fel y gân wreiddiol yma a ysgrifennwyd dros Sŵm gan yr aelodau (yma).

Un o lwyddiannau'r prosiect yw bod Canolfan Gerdd William Mathias wedi gallu recriwtio a mentora tiwtoriaid newydd i weithio yn y maes ac mae gan y Ganolfan bellach ddim llai na 6 o diwtoriaid sy'n arwain sesiynau integredig yn hyderus ac sy'n gallu datblygu'r gwaith at y dyfodol.

STAND Gogledd Cymru

Mae Canolfan Gerdd William Mathias hefyd wedi sefydlu partneriaeth newydd gyda STAND Gogledd Cymru. Bob mis bydd un o diwtoriaid Llwyfannau Cerdd Canolfan Gerdd William Mathias yn darparu sesiynau cerddorol STAND i blant dan 5 oed ac yn cynnal diwrnodau cerddorol yn Sir Ddinbych yn ystod gwyliau'r ysgol.

Mae Canolfan Gerdd William Mathias hefyd yn bartner mewn Bwthyn Sonig gyda Thŷ Cerdd ac mae ar hyn o bryd yn ymchwilio i sut y gall helpu cerddorion gydag anableddau dysgu a/ neu awtistiaeth i gael gyrfa ym maes cerddoriaeth.

Mae'n bwysig hefyd fod Canolfan Gerdd William Mathias yn nodi bod rhai o'r aelodau o Ddoniau Cudd a Chanfod y Gân wedi cael eu cymeradwyo i gymryd rhan mewn sesiynau offerynnol unigol ac wedi datblygu'r hyder i ymuno â grwpiau cerddorol cymunedol.

Oriel Mostyn, Llandudno

Ers 2016, mae Oriel Mostyn yn cydweithio ag asiantaethau fel Gwneud Synnwyr sy'n Gwmni o Fuddiant Cymunedol ac eraill, gyda'r prosiect Gofodau Ymdrwythol sy'n cynnal sesiynau grŵp gyda phobl ifanc, y rhai sy'n gadael yr ysgol ac oedolion ag anableddau dysgu lluosog ac awtistiaeth. Mae'r ddarpariaeth, yn creu amgylchedd creadigol ysgogol ac yn darparu ffynhonnell unigol sydd â'r nod o barhau i ddarparu, dysgu ac archwilio drwy'r synhwyrau. Roedd rhedeg prosiect cychwynnol y peilot yn llwyddiannus iawn ym Mostyn yn Llandudno. Mae'n cael effaith gyda phobl ifanc ac oedolion dwyieithog a Chelfyddydau Anabledd Cymru yn cynnig profiad synhwyraidd, ysgogol a chreadigol sy'n gysylltiedig â'r diwylliant diwylliannol.

- Data ynglŷn ag amrywiaeth a chynhwysiant yn y diwydiannau creadigol sy’n cael ei gasglu bob chwe mis gan y sefydliadau a ariennir

Nid gan y Diwydiannau Creadigol y casglwn ddata fel y cyfryw ond yn hytrach gan y Sector Celfyddydol yr ydym yn ei ariannu. Mae'n ddyletswydd ar y cwmnïau yn ein Portffolio i adrodd bob 6 mis am wahanol ffactorau. Mae'r detholiad dilynol o ddata ar gyfer 2021/2022 ac mae'n adlewyrchu elfennau o brosiectau a ariennir gan y Loteri a gwaith gan y sefydliadau sydd yn y Portffolio.

Prosiectau'r Loteri Genedlaethol yn ôl gweithgarwch

Nodweddion gwarchodedig	Nifer y grantiau	Cyfanswm gwerth y grant	Canran o'r holl grantiau	Canran gwerth yr holl grantiau
Pobl sy’n ddiwylliannol ac ethnig amrywiol	107	£4,419,239	28.9	29.5
Plant a phobl ifanc	95	£4,885,339	25.7	32.6
Pobl hŷn	45	£1,569,309	12.2	10.5
Pobl F/fyddar neu bobl anabl	109	£4,577,096	29.5	30.5
Pobl sy'n feichiog neu ar gyfnod mamolaeth	12	£172,004	3.2	1.1
Pobl sydd wedi cael ailbennu eu rhywedd neu'n ailbennu eu rhywedd ar hyn o bryd	12	£178,947	3.2	1.2

Unigolion - y Loteri Genedlaethol

Aeth 14% o'r holl grantiau unigol i artistiaid sy’n ddiwylliannol ac ethnig amrywiol.

Aeth 29% o'r holl grantiau unigol i artistiaid lesbiaidd, hoyw neu ddeurywiol.

Aeth 25% o'r holl grantiau unigol i artistiaid B/byddar neu anabl.

Sefydliadau - y Loteri Genedlaethol

Nifer o grantiau yn ôl amrywiaeth y byrddau rheoli

	Nifer y grantiau	Canran o'r holl grantiau	Cyfanswm swm y grant	Swm grant cyfartalog
Pobl sy’n ddiwylliannol ac ethnig amrywiol	25	9.5	£1,179,508	£47,180
Sefydliadau dan arweiniad pobl F/fyddar neu anabl	27	10.3	£1,583,841	£58,661
Sefydliadau dan arweiniad pobl LHDT	18	6.8	£843,610	£46,867
Sefydliadau dan arweiniad pobl hŷn	4	1.5	£130,055	£32,514

Sefydliadau Portffolio Celfyddydol Cymru

Cyflogaeth

	2019/20	2020/21	**2021/22**	**Canran newid (20/21 - 21/22)**	Canran y gweithwyr cyffredinol 2019/20	Canran y gweithwyr cyffredinol 2020/21	Canran y gweithwyr cyffredinol 2021/22
Cyfanswm y gweithwyr	2058	1743	**1934**	**11**	-	-	-
Cyfanswm y gweithwyr B/byddar neu anabl	103	86	**119**	**38.4**	5	4.9	6.2
Cyfanswm y gweithwyr sy'n ddiwylliannol ac ethnig amrywiol	91	96	**139**	**44.8**	4.4	5.5	7.2
Cyfanswm y bobl lesbiaidd, hoyw neu ddeurywiol	199	194	**243**	**25.3**	9.7	11.1	12.6
Cyfanswm y bobl hŷn	409	463	**473**	**2.2**	19.9	26.6	24.5
Cyfanswm y bobl ifanc	345	189	**317**	**67.7**	16.8	10.8	16.4
Cyfanswm y bobl â chredoau crefyddol penodol	318	220	**248**	**12.7**	15.5	12.6	12.8
Cyfanswm y menywod sy'n feichiog neu ar gyfnod mamolaeth	43	39	**39**	**0**	2.1	2.2	2
Cyfanswm y bobl drawsryweddol	*	*	**24**	*	*	*	1.2

Sefydliadau Portffolio Celfyddydol Cymru

Byrddau Rheoli

	2019/20	2020/21	2021/22	Canran y newid	Canran y byrddau rheoli’n gyffredinol 2019/20	Canran y byrddau rheoli’n gyffredinol 2020/21	Canran y byrddau rheoli’n gyffredinol 2021/22
Cyfanswm ar fyrddau rheoli	445	484	456	-5.8	-	-	-
Cyfanswm y bobl F/fyddar neu anabl ar fyrddau rheoli	23	29	37	27.6	5.2	6.0	8.1
Cyfanswm y bobl sy’n ddiwylliannol ac ethnig amrywiol ar fyrddau rheoli	38	52	65	25	8.5	10.7	14.3
Cyfanswm y bobl lesbiaidd, hoyw neu ddeurywiol ar fyrddau rheoli	32	57	69	21.1	7.2	11.8	15.1
Cyfanswm y bobl hŷn ar fyrddau rheoli	236	262	244	-6.9	53.0	54.1	53.5
Cyfanswm y bobl gyda chredoau crefyddol penodol ar fyrddau rheoli	82	91	90	-1.1	18.4	18.8	19.7
Cyfanswm y menywod sy'n feichiog neu ar gyfnod mamolaeth ar fyrddau rheoli	0	6	9	50	0	1.2	2.0
Cyfanswm y bobl drawsryweddol ar fyrddau rheoli	*	*	*	*	*	*	*
Cyfanswm y bobl ifanc ar fyrddau rheoli	17	13	14	7.7	3.8	2.7	3.1

Cyngor Celfyddydau Cymru
Tachwedd 2022

Culture, Communications, Welsh Language, Sport and International Relations Committee: Inquiry into the creative industries workforce.

Response from: Screen Alliance Wales

Question 1: Is there a role for private companies in improving skills and training opportunities? If so, how could they be encouraged to do so?

Based in Wolf Studios Wales in Cardiff and established in 2017, Screen Alliance Wales, is a not-for-profit organisation, funded by the TV industry, for the TV industry to open the doors of the Film and TV Industry to as many people across Wales as possible.

By engaging with the production community, SAW has set up a wide range of interventions that have reached 31,000 individuals of all ages (from 7 to 65) across Wales and they have taken the best practice and constant evaluation and learning back into their next phase – ensuring that the targets of reaching a more diverse audience and increasing awareness are increased year on year. The most recent evaluation shows that the percentage of applications from diverse groups has grown by 5% (last quarter compared to overall figures from 9% to 14%) and continues to grow.

Screen Alliance Wales is constantly envolving and as a private company can move swiftly and efficicently to answer the ever changing needs of the industry by reacting to percieved skills shortages and implement training to address these needs.

Question 2: How good is collaboration between the creative industries and academia? How can this be improved?

Since we launched Screen Alliance Wales 2017, the opportunities to build on the strength and breadth of screen-related education and training across South Wales have grown enormously. These opportunities have built to match the huge growth within the industry but are also testament to the pioneering and innovative work undertaken by partners across the region. Screen Alliance Wales recognised from the

start that the only way to ensure a career pathway and to grow the talent in Wales was to forge a relationship with our local HE provider, University of South Wales.

By innovating our existing provision, connecting with education partners and – most crucially – by working together, we have been able to prove to both government and industry that a new model for screen skills training and development can solve the current skills challenges but also forge new pathways for talent from broad and diverse social, cultural and economic backgrounds to build their creative careers. From primary schools through to apprenticeships and CPD courses, the benefits of nurturing new and tangible pathways for anyone with ambition to build a career in film and television are plain for all to see.

Allison Dowzell

Managing Director

Screen Alliance Wales

15/12/2022

EQUITY

Culture, Communications, Welsh Language, Sport, and International Relations Committee
Equity Submission – Inquiry into the challenges facing the creative industry workforce in Wales

Equity welcomes the opportunity afforded by the committee to respond to further questions to provide additional information to the inquiry.

- **Equality, diversity, and inclusion**:
    - Are there any specific problems regarding equality, diversity and inclusion and how do these differ by sub-sectors of the creative industries?

One of the specific problems is the availability of thorough and accurate data in the creative sector. It is always patchy and due in part to the focus on employees rather than freelancers. This is a remarkable, although sadly common, omission given the critical role of freelance workers across the sector. Additionally, if we are to talk about complete inclusion, we would like to see a greater focus on socioeconomic status despite it not being a protected characteristic. The sector is prone to significant exclusion of those from working class backgrounds, and particularly in managerial roles, due to the informal, network-based nature of the way in which work is allocated. More broadly, the sector is known to have difficulties to gain data on protected characteristics data, given the stigma that can be faced by, for example, those with a disability.

More detail can be found here in the Creative Access report from November 2022
https://creativeaccess.org.uk/latest/full-report-disability-survey-2022

- Only a quarter feel they have access to the contacts and networks needed to progress their creative career (vs. 62% of general respondents)
- 88% cite the two biggest barriers as: lack of employer understanding of 'reasonable adjustments', and awareness of disability issues among colleagues
- Many candidates choose not to disclose disability to potential or current employers

There are, however, various industry led initiatives which need amplifying. Equity is lending its support alongside our own project around Contract Fundamentals which will launch shortly.

Access Co-ordinators (ScreenSkills and BFI)
https://www.screenskills.com/news/new-accessibility-coordinators-to-support-disabled-crew/

Channel 4 Disability Code of Portrayal
https://assets-corporate.channel4.com/_flysystem/s3/documents/2022-07/Channel4_Disability%20Code%20of%20Portrayal_July2022.pdf

ITV Diversity Acceleration Plan
https://www.itvplc.com/socialpurpose/diversity-and-inclusion

TV Access Project (BBC and Channel 4)
https://www.channel4.com/commissioning/4producers/tv-access-project

Workplaces across the industry can be inimical to the interests of women, and notably older women. Of specific concern to Equity is the discrimination faced by older, women members who experience the perimenopause and/or menopause. Government has a key role to play in reviewing and revising extant statute and accompanying good practice guidance.

Many women working in the creative industry suffer sex-based discrimination when experiencing the menopause based on their reproductive and biological status. It is not uncommon for Equity members to have their contracts terminated because managers feel incapable or unwilling to confidently manage potential sickness absences, or consider flexible working arrangements.

Whilst there have been significant attempts made in Wales to overcome historical barriers to inclusion, for example by the Arts Council of Wales, it remains the case there remain obstacles to gain work particularly by artists who are Deaf and disabled. Additionally, it is a concern of the union that artists who are Black or minority ethnic are often omitted from opportunities to be seen for work. Equity would welcome any opportunity to tackle these structural issues, as a means to gaining more authentic and accurate date.

Private and Public Organisations can all have a role in improving equality, diversity and inclusion through a standardised approach to capturing and analysing data. The Welsh Government can play an instrumental role here in devising a complete monitoring measure and advocating for its use. There are multiple, authoritative models available which include frameworks to both analyse data captured and create appropriate strategy to overcome any EDI weaknesses identified as a result. A major barrier to EDI is the lack of commitment and enthusiasm to EDI per se, and thus an unwillingness to accurately monitor the industry workforce. There can, and should, be a sea change in the approach. Without this, and a firm commitment across the private and public sectors to adopt strategic monitoring, the industry will remain one that is exclusive and elitist in a number of ways.

The creative industries either wants to change, or needs to be forced to do so. It is highly likely to happen organically, as it would have occurred by now if that were possible. A key barrier to change is that there is no statutory mechanism to enforce quotas, and thus we are left to the goodwill of employers – and it is the lack of goodwill which leads to tokenistic representation. Classically, the answer is greater diversity across leaders and managers in the sector, however, as with the rest of the UK this is occurring at too slow a pace to make significant change. All and any levers should be used including specific contractual standards for EDI within public funding frameworks. Additionally, the Welsh Government should create and promote an achievable standard linked to funding and investment to enable sizeable, authentic representation and this should be embedded from the commissioning phase, and in the case of performing arts, at the stages of development, writing and casting. Left to its own devices the sector is far too slow to change, and so it would be welcome if there was governmental intervention.

- Skills and training opportunities:
    - Is there a role for private companies in improving skills and training opportunities? If so, how could they be encouraged to do so?

Equity would like to see the government pursue a policy agenda where public procurement in the creative industries is tied to a relevant skills agenda which will benefit the sector. Whether this is made through a private or public company, organisations in receipt of financial support from Arts Council of Wales, Creative Wales, Ffilm Cymru etc should be obligated to create workplace training and learning opportunities for creatives, including performers. This would then open up alternative routes to higher education and drama schools into the industry. What is vital is that this obligation should be for employees and freelancers, and the benefit should be industry wide and not just beneficial to the private company.

We firmly believe that there needs to be balanced private and public investment in skills and training. The industry led Creative Skills Action Plan funds projects which would probably not be considered by private investors, and the importance of the Wales Union Learning Fund cannot be underestimated.

- Support:
    - Does the workforce need further support from public bodies, both in relation to the increased cost of living and more broadly?

In addition to evidence provided in our original submission, flaws in the current social security system are a major barrier for access for many creative professionals. This is undermining the UK Government's stated objective for Universal Credit, which is to encourage more people into work and tackle poverty, alongside the pledge to level up opportunities in the arts.

There is however a profound need for pragmatic changes to the Universal Credit (UC) framework to better support the self-employed in gaining good and fair work. Equity remain concerned that without these changes a significant number of our members will have to give up their self-employment in order to access welfare support.

Equity has long campaigned for the abolition of the minimum income floor and welcomed the UK Government's decision to suspend it during the pandemic period. The effects of applying the MIF are unduly harsh to the self-employed with variable and unpredictable income as is common in the creative industries. The MIF creates artificial cliff edges forcing our members into rent arrears and hardship in periods when they have reduced or nil income. If a basic income scheme cannot be delivered then we would like to see the government establish a fairer system of in-work conditionality for the self-employed, particularly those with variable and unpredictable earnings such as workers in the creative sector.

- Equity raises the idea of a basic income scheme for creatives in its evidence. Would this be an effective use of public money?

Equity is calling on the UK Government to introduce a basic income guarantee for creative workers in every region and nation of the UK. This would offer a simple universal payment to all artists each month akin to the scheme that is being piloted in the Republic of Ireland. https://www.gov.ie/en/campaigns/09cf6-basic-income-for-the-arts-pilot-scheme/

The Irish BIA was predicated on the Professional Artists' Jobseeker's Allowance Scheme – a form of jobseekers allowance specifically for creative workers which accepts the status of self-employed artists as professionals, giving them a twelve-month window to focus on building up their work before becoming to subject to labour market activation (which is mandatory for most recipients). A 2019 review of the scheme found that 87% closed their JA claim, signed off within the twelve-month period of the pilot compared to 73% of the overall jobseeker cohort.

A basic income guarantee for creative workers would help deliver employment and job creation across the UK for a broad range of professionals, with a particular focus on increasing opportunities for marginalised demographics.

It would be particularly helpful for our members starting out in their career who have not yet had the opportunity to build a portfolio and establish networks within the industry. This would need to be complimented by a robust collective bargaining framework built on the foundation of social partnership. It is vital that the existence of a basic income guarantee does not encourage employers to lower wages and enable rogue employers to get artists to work for free.

A first practical step towards a basic income scheme in the UK for artists would require a commitment to accept and respect the professional status of self-employed artists.

- **General**:
  - What are viable solutions, both short and long term, to the issues raised during the session regarding the health of the workforce? What can be done by the industry and what should be done by the Welsh Government?

Since we presented our original evidence, and provided oral evidence, the details around the Retained EU Law Bill have been published which would come into effect on the 1st January 2024 if it passes. This is a fundamental attack on workers rights, many of which have been secured by the trade union movement. We stand to lose

- Holiday pay
- Agency worker rights
- Data protection rights
- Protections of terms and conditions for workers whose employment is transferred to another employer (known as TUPE)
- Collective consultation with worker representatives when redundancies are proposed
- Protection of pregnant workers, and rights to maternity and parental leave
- Protection of part-time and fixed-term workers
- Rights relating to working time, including rights to daily and weekly rest, maximum weekly working time, paid annual leave and measures to protect night workers
- Protection of workers' rights on the insolvency of their employer
- Rights to a written statement of terms and conditions.

In addition to this, significant health and safety rights, notably the so-called "six pack" set of regulations including the main set of regulations in this area, the Management of Health and Safety at Work Regulations 1999 and others covering the likes of manual handling and the use of protective equipment, would be at risk.

The industry in Wales, supported by Welsh Government and the Trade Union movement through social partnership, should be opposing this move to sweep aside thousands of pieces of legislation and upending decades-worth of case law in deregulating the creative industries at a time when we should be taking steps forward and not retrograde steps backwards.

Simon Curtis
Equity National and Regional Official for Wales and South West England
30th December 2022

Y Gwir Anrh/Rt Hon Mark Drakeford AS/MS
Prif Weinidog Cymru/First Minister of Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Delyth Jewell AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon,
a Chysylltiadau Rhyngwladol
Senedd Cymru

7 Rhagfyr 2022

Annwyl Gadeirydd,

Rwy'n ysgrifennu mewn ymateb i'ch llythyr ar 4 Tachwedd a oedd yn gofyn am ragor o wybodaeth yn dilyn fy mhresenoldeb yn sesiwn graffu flynyddol y Pwyllgor ar Gysylltiadau Rhyngwladol ar 23 Mehefin.

Cwpan y Byd FIFA yn Qatar

Ar 15 Tachwedd, rhoddodd Gweinidog yr Economi ddatganiad llafar yn ailadrodd prif amcanion Llywodraeth Cymru ar gyfer Cwpan y Byd FIFA i ddynion yn Qatar, sef:

- hyrwyddo Cymru;
- cyflwyno ein gwerthoedd;
- sicrhau diogelwch dinasyddion Cymru; a
- sicrhau gwaddol cadarnhaol o’n cyfranogiad.

Amcanion a rennir yw'r rhain, gan weithio mewn partneriaeth â Chymdeithas Bêl-droed Cymru a sawl un arall, er mwyn creu dull Tîm Cymru o gyflwyno gweithgarwch ar y cyd.

Mae Cwpan y Byd yn ddigwyddiad byd-eang, felly, yn ogystal â'r gweithgarwch yn y farchnad yn Qatar, rwy'n falch bod amrywiaeth o weithgarwch yn cael ei gynnal, neu ei gyd-gynnal, gan ein swyddfeydd dramor yn ogystal ag ymgyrch farchnata fyd-eang. Mae'r digwyddiadau tramor yn cynnwys digwyddiadau busnes a Chymry ar wasgar, dangosiadau gemau a diplomyddiaeth chwaraeon, digwyddiadau'r Gymraeg a dathliadau diwylliannol.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakefordy@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Er mwyn sicrhau gwaddol cadarnhaol a pharhaol, byddwn yn gwerthuso ein holl weithgareddau o ran cefnogi Cwpan y Byd i ddysgu gwersi o'r ymyriadau hyn ar gyfer cyfleoedd diplomyddiaeth chwaraeon yn y dyfodol.

Ymgysylltu tramor

Fel y nodwyd yn ystod y cyfarfod craffu, byddaf yn trefnu bod fy swyddogion yn hysbysu'r Pwyllgor o'r ymweliadau sydd wedi'u cynnal i ddangos ein hymgysylltiad â gwledydd a rhanbarthau eraill. Bydd fy swyddogion yn hysbysu'r Pwyllgor yn uniongyrchol, gan ddarparu crynodeb ôl-weithredol bob mis o fis Rhagfyr o'r holl ymweliadau diplomyddol ac ymweliadau gweinidogol dramor.

Strategaeth ryngwladol ac adrodd am y cynllun gweithredu

Rhoddir adroddiadau misol i'r tri Gweinidog sydd â chyfrifoldeb portffolio am y Strategaeth Ryngwladol a'i chynlluniau gweithredu. Mae'r rhain yn adroddiadau mewnol sydd hefyd yn llywio dull adrodd mewnol Llywodraeth Cymru – yr Adnodd Adrodd Gwybodaeth Busnes (BIRT). Mae BIRT yn olrhain cynnydd yn erbyn canlyniadau'r Rhaglen Lywodraethu, sy'n cynnwys gweithgarwch yn y Strategaeth Ryngwladol.

Cymorth i Allforwyr

O ran cymorth Llywodraeth Cymru i allforwyr, gallaf gadarnhau bod sawl ffynhonnell o gymorth i gwmnïau o Gymru i gefnogi eu huchelgeisiau allforio, yn dibynnu ar y math o gymorth y maent ei angen. Ers mis Tachwedd 2019, mae Busnes Cymru wedi cefnogi 4,385 o fusnesau, gyda 485 wedi derbyn cyngor yn benodol ar eu cynlluniau twf, gan gynnwys allforion a masnach. O'r 485 o fusnesau, mae 167 wedi mynd ymlaen i gael cymorth, gyda chyngor un-i-un arbenigol pwrpasol. Mae 61 o'r cwmnïau hyn yn sectorau'r economi sylfaenol.

Yn ogystal, mae ystod gynhwysfawr o gymorth allforio pwrpasol, fel yr amlinellir yng Nghynllun Gweithredu Cymru ar gyfer Allforio, yn cael ei ddarparu gan dimau Allforio a Bwyd a Diod Llywodraeth Cymru. Ers mis Ebrill 2019, mae'r timau hyn wedi darparu dros 1,500 o ymyriadau cymorth allforio i fusnesau yng Nghymru. Mae'r math o ymyriad cymorth allforio a ddarperir yn amrywio, yn dibynnu ar anghenion busnes, ond fel arfer gallai gynnwys:

- cymorth i ddatblygu strategaeth allforio;
- cymorth ar gyfer hyfforddiant sgiliau allforio arbenigol;
- gwaith ymchwil a chanfod marchnadoedd allforio newydd;
- canfod cwsmeriaid newydd posibl mewn marchnadoedd targed;
- cymorth i ymweld â marchnadoedd tramor (gan gynnwys cymryd rhan mewn teithiau masnach, arddangosfeydd a digwyddiadau tramor).

At hynny, mae Clystyrau Allforio (sy'n cwmpasu 6 sector allweddol) wedi'u sefydlu. Ar hyn o bryd, maent yn cynnwys dros 250 o fusnesau yng Nghymru sy'n canolbwyntio ar ddatblygu eu hallforio; tra bod gan yr Hyb Allforio ar-lein, ar blatfform Busnes Cymru, tua 300 o ddefnyddwyr cofrestredig ac mae'n rhoi mynediad at ffynhonnell gynhwysfawr o wybodaeth am fasnach ryngwladol. Hefyd, mae cyfres barhaus o weminarau a ddarperir i fusnesau Cymru ddeall prosesau allforio a chyfleoedd yn y farchnad, gan arwain at y gynhadledd allforio flynyddol – Archwilio Allforio Cymru – er mwyn hybu ymwybyddiaeth ymhellach a'r manteision o ran allforio.

Nid oes gwybodaeth ar gael am nifer yr atgyfeiriadau a wnaed gan Busnes Cymru i dimau Llywodraeth Cymru. Mae Busnes Cymru yn mesur effeithiolrwydd ei gymorth drwy fesur y cynnydd o ran gwerth allforion ym mhob busnes sy'n cael ei gefnogi. Yn ystod y tair blynedd ddiwethaf, gwelwyd cynnydd o £302.6m mewn allforion o ganlyniad i gymorth Busnes Cymru. Mae timau Allforio a Bwyd a Diod Llywodraeth Cymru yn defnyddio metrigau penodol i werthuso eu rhaglenni cymorth, fel y nodir yn y Cynllun Gweithredu ar Allforio. Mae llwyddiant yn cael ei fesur dim ond pan fo cymorth ariannol neu raglen wedi'i hariannu wedi cael eu darparu drwy, er enghraifft, taith fasnach neu gefnogi ymweliad â'r farchnad. Yn seiliedig ar hyn, ers mis Ebrill 2019, mae mwy na £132m o gytundebau allforio newydd wedi'u sicrhau gan gwmnïau o Gymru o ganlyniad uniongyrchol i gymorth drwy raglenni allforio a ariennir gan Lywodraeth Cymru.

Memoranda Cyd-ddealltwriaeth

Cyhoeddwyd rhestr o Femoranda Cyd-ddealltwriaeth ar lefel Gwlad a Rhanbarth yn Atodiad A i'r Strategaeth Ryngwladol ym mis Ionawr 2020. Ers ei chyhoeddi, rwyf wedi arwyddo dau gytundeb pellach, sef y Cyd-ddatganiad gydag Iwerddon a lofnodwyd ym mis Mawrth 2021, a Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda Rhaglawiaeth Oita a lofnodwyd ym mis Mawrth 2022.

Byddai fy swyddogion yn hapus i ddiweddaru'r Pwyllgor pan fydd Memoranda Cyd-ddealltwriaeth newydd yn cael eu cytuno, a byddaf yn darparu rhestr wedi'i diweddaru pan fyddaf yn cyflwyno'r adroddiad blynyddol.

Ni chaiff cytundebau dwyochrog o'r math hwn eu cyhoeddi fel arfer, ac mae hyn yn unol â phrotocol Llywodraeth y DU. Fodd bynnag, gall fy swyddogion nodi paramedrau unrhyw gytundeb newydd, pa feysydd polisi fydd yn cael eu cynnwys ac ati, pan fyddant yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ar unrhyw gytundebau newydd.

Ieithoedd brodorol

Ar 19 Mai, fe wnes i gwrdd â'r Cyfarwyddwr Arsylwi a Safoni Iaith a Phennaeth Staff Sprakradet – Cyngor Iaith Norwy yn Oslo.

Rhoddodd y Cyngor Iaith gyflwyniad oedd yn adlewyrchu ei strwythur sefydliadol, ei waith i hyrwyddo Nynorsk - fersiwn safonol Norwyeg – a hanes yr ymgais i safoni Norwyeg ar draws y wlad yn y 1950au. Yn ôl staff y cyngor, un o'r heriau sylweddol presennol yw atal colli meysydd iaith mewn prifysgolion a chyd-destunau digidol lle gellir defnyddio'r Saesneg yn aml. Mae'r Cyngor yn cyhoeddi adroddiad ar gyflwr yr iaith bob pedair blynedd.

Deddf Iaith Norwy 2022 yw'r cyntaf o'i math sy'n anelu at amddiffyn a hyrwyddo ieithoedd Norwy. Mae'n cydnabod Norwyeg a Sami fel ieithoedd swyddogol, a bod cydraddoldeb o ran yr ieithoedd. Ei nod yw hyrwyddo defnydd iaith ym mhob maes, cryfhau'r iaith Sami, gan gydnabod ieithoedd lleiafrifol fel Kven ac iaith arwyddion. Mae hefyd yn nodi y dylai'r iaith leol leiafrifol mewn rhanbarth/bwrdeistref ymddangos yn gyntaf, ac mae'n mynd ati i ddiogelu enwau lleoedd. Mae'n cwmpasu Norwyeg, Sami, Kven a Forest Finn.

Roedd llawer iawn o synergedd rhwng ymdrechion yn Norwy a Chymru o ran cynllunio ieithyddol a diogelu enwau lleoedd. Ar ôl y cyfarfod, rhannodd swyddogion gysylltiadau o Is-adran y Gymraeg a Chyfarwyddiaeth Addysg Llywodraeth Cymru er mwyn gallu rhannu gwybodaeth.

Dyma'r stori newyddion y mae'r Cyngor Iaith wedi ei llunio i nodi'r cyfarfod: [Berre engelsk i Storbritannia? Niks! (sprakradet.no)](). Mae rhagor o wybodaeth am y Cyngor ar ei wefan: [Cyngor Iaith Norwy (sprakradet.no)]()

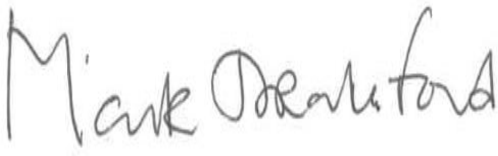

MARK DRAKEFORD

Dawn Bowden AS/MS
Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon, a’r Prif Chwip
Deputy Minister for Arts and Sport, and Chief Whip

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Delyth Jewell AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol
SeneddDiwylliant@senedd.cymru

7 Rhagfyr 2022

Annwyl Delyth,

Diolch am eich gohebiaeth ar 28 Tachwedd am Rubicon Dance. Mae fy swyddogion wedi bod yn gweithio'n agos gyda swyddogion Cyngor Celfyddydau Cymru (CCC) ers i'r mater ddod i'r amlwg ddiwedd mis Medi.

Fel aelod presennol o Bortffolio Celfyddydau Cymru CCC dyfarnwyd £196,743 iddo ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23. Mae Rubicon wedi llwyddo i drafod gyda'i gyllidwyr eraill, ac mae hefyd wedi sicrhau cyllid newydd sy’n caniatáu iddo barhau â’i waith.

Yn dilyn cyngor cyfreithiol, ac o ystyried llwyddiant Rubicon i sicrhau cymorth ariannol gan bartneriaid cyllido allweddol eraill, cytunodd CCC i ryddhau gweddill yr arian ar gyfer eleni ymlaen llaw yn hytrach na thrwy'r rhandaliadau chwarterol arferol. Mae Rubicon bellach wedi derbyn y ddau daliad chwarterol ar gyfer Hydref-Rhagfyr ac Ionawr-Ebrill.

Mae CCC wedi bod yn trafod, a bydd yn parhau i drafod yn barhaus ac yn rheolaidd gyda'r Ymddiriedolwyr ynglŷn â'r sefyllfa bresennol. Mae CCC yn ystyried opsiynau posibl ar gyfer sut arall y gallai helpu'r sefydliad i ddod â rhywfaint o gymorth interim o ran arweinyddiaeth a chyllid i'w gynorthwyo drwy'r misoedd nesaf, a bydd yn parhau i archwilio hyn gyda Rubicon.

Yn gywir,

Dawn Bowden AS/MS
Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon, a’r Prif Chwip
Deputy Minister for Arts and Sport, and Chief Whip

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Dawn.Bowden@llyw.cymru
Correspondence.Dawn.Bowden@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Y Gwir Anrh/Rt Hon Mark Drakeford AS/MS
Prif Weinidog Cymru/First Minister of Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

7 Rhagfyr 2022

Annwyl Peredur,

Craffu ar oblygiadau ariannol Biliau

Rwy'n ysgrifennu i ymateb i'ch llythyr ar 16 Tachwedd 2022 ynglŷn â chraffu ar oblygiadau ariannol Biliau'r Llywodraeth.

Mae eich llythyr yn tynnu sylw at y pryder bod Llywodraeth Cymru wedi symud i ffwrdd o'r arfer yn y Bumed Senedd o ddarparu ymateb ysgrifenedig i adroddiadau Cyfnod 1 cyn dadl yr Egwyddorion Cyffredinol a Phenderfyniad Ariannol.

Yn ystod dadl Cyfnod 1 y mae Gweinidogion yn rhoi esboniad o ymateb y Llywodraeth i'r argymhellion ym mhob adroddiad Pwyllgor ac yn y rhan fwyaf o amgylchiadau, ond nid pob un, maent wedi rhoi mwy o fanylion drwy lythyr ffurfiol.

Er y bu achlysuron yn ystod y Bumed Senedd pan gyhoeddwyd ymatebion y Llywodraeth cyn neu ar ddyddiad dadl yr Egwyddorion Cyffredinol, nid oedd hyn yn rhywbeth arferol ar gyfer pob Bil. Mewn gwirionedd, cyhoeddwyd dros hanner yr ymatebion yn ysgrifenedig ar ôl y ddadl neu fe'u darparwyd ar lafar yn ystod y ddadl.

Mae Gweinidogion yn ymdrechu i ymateb i'r Pwyllgorau cyn gynted ag y bo'n rhesymol bosibl ond nid yw bob amser yn ymarferol i Weinidogion Cymru wneud hyn cyn dadl Cyfnod 1 ar gyfer pob Bil, felly yn ymarferol mae'n bosibl y darperir yr ymatebion ysgrifenedig hyn ar ôl i'r ddadl ddigwydd.

Efallai y bydd amgylchiadau pan fo angen mwy o amser i ystyried goblygiadau'r argymhellion neu pan nad yw'r manylion sydd eu hangen i ddarparu ymateb cyflawn ar gael cyn dadl Cyfnod 1. Yn ogystal, gall y ddeddfwriaeth fod yn fath newydd o ddeddfwriaeth ac er ein bod yn anelu at ddarparu'r amcangyfrifon gorau o'r costau tebygol, mae sefyllfaoedd

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

lle mae sawl ffactor amrywiol yn golygu nad oes modd cyfrifo costau manwl nes bod y ddarpariaeth yn cael ei phrofi a'i hasesu. Fodd bynnag, byddwn yn parhau i roi gwybod i'r Pwyllgor Cyllid am yr wybodaeth ariannol sy'n ymwneud â phob Bil wrth iddynt fynd drwy wahanol gamau'r broses graffu yn y Senedd.

Yn ogystal, bydd Gweinidogion Cymru yn parhau â'r arfer a sefydlwyd yn ystod y Bumed Senedd o ysgrifennu at y Pwyllgorau pwnc a'r Pwyllgor Cyllid cyn gweithrediadau Cyfnod 3 o Fil os gwnaed newidiadau i'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol ar ôl Cyfnod 2.

Rwyf wedi anfon copi o'ch llythyr ynghyd â'r ateb hwn at bob un o Weinidogion Cymru. Anfonir yr ateb hwn hefyd i'r Pwyllgor Busnes a Chadeiryddion y Pwyllgorau Polisi.

MARK DRAKEFORD

Senedd Cymru
Y Pwyllgor Cyllid
—
Welsh Parliament
Finance Committee

Mark Drakeford AS
Y Prif Weinidog

19 Rhagfyr 2022

Annwyl Brif Weinidog

Craffu ar oblygiadau ariannol Biliau

Diolch am eich llythyr dyddiedig 7 Rhagfyr, a anfonwyd gennych mewn ymateb i gais y Pwyllgor Cyllid fod Llywodraeth Cymru yn dychwelyd i'r arfer o ddarparu ymatebion ysgrifenedig i adroddiadau Cyfnod 1 gan bwyllgorau cyn i'r ddadl Cyfnod 1 gael ei chynnal.

Mae'n siomedig nad ydych yn gallu rhoi ymrwymiad mewn perthynas â'r cais rhesymol hwn. Rydych yn dweud yn eich llythyr: "Yn ystod dadl Cyfnod 1 y mae Gweinidogion yn rhoi esboniad o ymateb y Llywodraeth i'r argymhellion ym mhob adroddiad Pwyllgor". Fodd bynnag, rydym o'r farn na ddylid ystyried y dull hwn yn arfer cyffredin, gan nad yw bob amser yn bosibl i Weinidogion ddarparu ymateb llawn a thrylwyr i bob argymhelliad, o ystyried yr amser cyfyngedig sydd ar gael yn ystod y ddadl ei hun. Fel y nodais yn fy llythyr cychwynnol, yr arfer safonol yw bod y cynnig ynghylch y Penderfyniad Ariannol yn cael ei drafod yn syth ar ôl cytuno ar y cynnig Cyfnod 1. Felly, ychydig iawn o amser sydd gan y Senedd i ystyried ymateb y Llywodraeth cyn gorfod gwneud penderfyniad ynghylch a ddylid ymrwymo adnoddau.

Rydych hefyd yn nodi'r posibilrwydd y bydd amgylchiadau pan fo angen mwy o amser i ystyried rhai argymhellion neu pan nad yw'r manylion sydd eu hangen i ddarparu ymateb cyflawn ar gael cyn cynnal dadl Cyfnod 1. O ystyried bod yr amserlenni ar gyfer Biliau'r Llywodraeth yn cael eu cynnig gan Lywodraeth Cymru, gyda'r Pwyllgor Busnes yn cytuno ar y dyddiadau cau ar gyfer Cyfnodau 1 a 2, dylid ystyried rhoi'r gorau i'r arfer o bleidleisio ar y cynnig ynghylch y Penderfyniad Ariannol ar yr un diwrnod â'r ddadl Cyfnod 1. Gwnaed penderfyniad tebyg yn y Pedwerydd Cynulliad, gan wrthdroi'r sefyllfa ddiofyn er mwyn gohirio'r bleidlais ar y cynnig Cyfnod 4 hyd nes bod wythnos wedi mynd heibio ar ôl i'r trafodion Cyfnod 3 ddod i ben, a hynny er mwyn rhoi cyfle i'r Aelodau drafod

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddCyllid@senedd.cymru
0300 200 6565

Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddFinance@senedd.wales
0300 200 6565

fersiwn derfynol o'r Bil cyn gofyn i'r Senedd ei chymeradwyo. Rydym o'r farn y dylai'r un egwyddor fod yn berthnasol i'r cynnig ynghylch y Penderfyniad Ariannol. Byddai hyn yn rhoi amser i'r Aelodau fyfyrio ar ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor Cyllid. Rydym o'r farn bod hyn yn arbennig o bwysig o ystyried nad oes gan y Senedd unrhyw gyfleoedd pellach i ystyried goblygiadau ariannol Biliau yn ffurfiol ar ôl i'r cynnig gael ei gytuno.

Yn olaf, rydych yn nodi y gallai deddfwriaeth "fod yn fath newydd o ddeddfwriaeth", ac y gallai fod "sefyllfaoedd lle mae sawl ffactor amrywiol yn golygu nad oes modd cyfrifo costau manwl nes bod y ddarpariaeth yn cael ei phrofi a'i hasesu". Mae'r Pwyllgor yn cydnabod yr heriau hyn. Fodd bynnag, nid yw'n dderbyniol i Lywodraeth Cymru beidio â cheisio cyfrifo costau posibl deddfwriaeth. Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn arf allweddol o ran asesu'n feirniadol yr ystod o ddulliau a archwiliwyd mewn perthynas â datblygu cynnig deddfwriaethol, ac o ran darparu dull o wneud penderfyniadau polisi sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Rydym yn cydnabod y ffaith na fydd yn bosibl darparu "costau manwl" bob amser. Fodd bynnag, mae'n hollbwysig bod Asesiadau Effaith Rheoleiddiol yn cynnwys yr amcangyfrif gorau posibl ar gyfer costau a buddion, a hynny er mwyn ein galluogi i graffu'n llawn ar oblygiadau ariannol cyffredinol Bil – pwynt y mae'r Pwyllgor wedi'i wneud droeon.

Rydym yn gresynu'r ffaith ei bod yn ymddangos bod yr Asesiadau Effaith Rheoleiddiol sydd wedi cael eu cyhoeddi gyda'r Biliau a gyflwynwyd hyd yma yn y Senedd hon yn rhyw fath o "sgil-gynnyrch" yn y broses o wneud penderfyniadau, yn hytrach na'r offeryn sy'n llywio'r broses honno. Mae'r Bil diweddaraf a drafodwyd gennym, sef y Bil Amaeth (Cymru), yn Fil fframwaith, lle mae cyfran sylweddol o'r costau yn ymwneud â'r cynllun Rheoli Tir yn Gynaliadwy – cynllun na fydd yn cael ei gwblhau tan y flwyddyn nesaf. Yn y sefyllfaoedd hyn, gallai'r Senedd gytuno yn y pen draw ar Benderfyniad Ariannol ar gyfer Bil, yn seiliedig ar y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol a gyhoeddwyd adeg ei gyflwyno, ond a allai gynyddu'n sylweddol yn dilyn hynny. Mae'r diffyg eglurder hwn yn gwneud ein rôl fel Pwyllgor Cyllid yn un heriol iawn, ac yn amharu'n sylweddol ar ein gallu i wneud penderfyniad ynghylch a yw costau'n rhesymol ai peidio.

Pe bai Llywodraeth Cymru yn parhau i ddarparu Asesiadau Effaith Rheoleiddiol sy'n cynnwys gwybodaeth anghyflawn neu annigonol, ni fyddai gan y Pwyllgor lawer o ddewis ond gorfodi Gweinidogion i ailymddangos gerbron y Pwyllgor unwaith y byddai'r wybodaeth y gofynnwyd amdani ar gael, a hynny er mwyn sicrhau bod y wybodaeth ariannol a ddarperir gan Lywodraeth Cymru yn destun gwaith craffu cadarn.

Fel y gwyddoch, mae nifer o bwyllgorau'r Senedd wedi codi pryderon tebyg ynghylch prydlondeb ymatebion Llywodraeth Cymru cyn cynnal dadleuon Cyfnod 1. Mae hyn yn creu darlun anffodus, ac yn codi cwestiynau ynghylch

ysbryd y gwaith ymgysylltu y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud â'r Senedd mewn perthynas â materion deddfwriaethol. Felly, rwyf yn gofyn i chi fyfyrio ar y materion uchod ac i ailystyried safbwynt Llywodraeth Cymru ynghylch darparu ymatebion ysgrifenedig i adroddiadau'r Pwyllgor Cyllid cyn y cynhelir dadleuon Cyfnod 1, ac i ystyried cyflwyno'r cynnig ynghylch y Penderfyniad Ariannol o leiaf wythnos ar ôl i ddarpariaethau Cyfnod 1 gael eu cytuno. O ystyried y pwysau ar gyllidebau cyhoeddus, mae'n bwysicach fyth bod Llywodraeth Cymru yn darparu cymaint o eglurder a sicrwydd â phosibl cyn gofyn i Aelodau awdurdodi gwariant sy'n gysylltiedig â Biliau.

Gan fod y materion hyn yn berthnasol i gylchoedd gwaith holl bwyllgorau'r Senedd, mae copi o'r llythyr hwn wedi'i anfon at Gadeiryddion y pwyllgorau hynny.

Yn gywir

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Public Interest Journalism in Wales.

Background.

About myself.

I have worked in the media for over 30 years, with the last 10 years holding senior positions of responsibility overseeing large-scale media operations.

From 2012 to 2016 I was head of digital at S4C where I was responsible for authoring and implementing the channel's first digital strategy. I established New Media Wales 2019, this led to the launch of The National Wales, a national public interest news service, in March 2021 and Corgi Cymru a Welsh language equivalent in April 2022. Both were closed down by their publishers Newsquest in August and September 2022.

I am now in the process, with others, of incorporating Talking Wales, a new national news and media cooperative company which will have public interest news and journalism at its core.

The Co-operation Agreement:

In December 2021 The Welsh Government announced they and Plaid Cymru would work together on 46 different policy commitments from 2021 for 3 years.

Amongst the 46 was the following commitment:

25. Media financial support

As an initial intervention, we will provide additional investment to develop

existing and new enterprises seeking to improve Welsh journalism and to

support Welsh-based media to tackle the information deficit.

An initial sum of £300,000, £100,000 per annum, was earmarked. The funding is managed by Creative Wales.

In November 2021 Creative Wales established the "Wales Public Interest Journalism Working Group". One of its first actions was to administer a pilot £100k Journalism Fund which launched in June 2022. The fund was distributed by Ping News CIC from Bristol.

I joined the Wales Public Interest Journalism Working Group in early 2022 through my work with New Media Wales which led to the launch of The National Wales in March 2021. Whilst overseeing The National Wales I continued my work with New Media Wales developing Talking Wales a new audio and video news platform for Wales.

I was removed from the group by the chair at the end of August.

Since the beginning of September 2022 I have dedicated my time to Talking Wales and we are currently in the process of incorporating it as a Community Benefit Society, a form of cooperative that reinvests any profits into the community it serves.

As I no longer have input into the group and the options being proposed I felt it is important that Welsh Government receives a viewpoint from that business perspective.

The Future of Public Interest Journalism in Wales.

A recent report published by the Institute for Welsh Affairs confirmed that Welsh citizens felt that public interest journalism, from a Welsh perspective, was important.

A key recommendation from the report states:

We endorse the commitment in the Welsh Government and Plaid Cymru Co-operation Agreement to 'fund existing and new enterprises to improve Welsh-based journalism to tackle the information deficit' and recommend that further funding be allocated to support new career entrants from a wide range of backgrounds in localities across Wales to access journalistic training, with a specific focus on improving the media coverage of Welsh matters, Welsh-language provision and addressing under-represented groups

The issue with delivering improved Welsh-based journalism to tackle the information deficit are the business models currently employed by existing Welsh providers, the dominance of UK-focused news media in Wales, and the BBC's dominance in the Welsh space.

The current news media landscape in Wales

Wales has suffered historically from a lack of national news services beyond the BBC. There are no national newspapers and the number, quality, and reach, of national digital news services, are limited due to, mainly, a lack of fiscal resources.

The situation in Scotland is different with four national newspapers and accompanying digital news sites. As a result, most English newspapers publish Scottish editions.

Reach plc publish the tabloid The Daily Record and its Sunday edition "The Sunday Mail", as a result the Daily Mirror isn't distributed widely in Scotland as both titles share resources and are competing for the same audience.

There are around 35 newspapers published in Wales, published either daily or weekly, few have circulations over 5,000.

In Wales Reach plc are the dominant news publisher, but it is perhaps the fact that they focus on two historic regional newspapers that Wales doesn't have Welsh editions of the English dailies.

No strong indigenous national papers = Why bother publishing localised editions for Wales?

The Western Mails distribution is limited to the south. Its circulation has fallen dramatically in the last 15 years, it has an average circulation of 7,000 copies a day, down from 40,000 in 2007. In the north, The Daily Post serves that community, its print circulation, whilst still in decline, has fared somewhat better than its southern cousin, the latest published circulation figures show it sold 12,500 copies day. Unlike the Daily Record in Scotland, both compete with the Daily Mirror for audiences in Wales.

Reach plc has two digital services in Wales, Wales Online which is the digital version of The Western Mail does share some content produced in the north, but it is in the main very south centred with its output focused on the M4 corridor.

In the north, Reach has dailypost.co.uk, under the brand North Wales Live, as its digital offering. The focus is very much on the north with the occasional "Wales" story being published.

Reach publishes several other notable local titles in Wales. The South Wales Echo which predominantly serves Cardiff has a circulation of just under 7,000. The South Wales Evening Post which has Swansea as its focus sells just under 9,000 copies a day. The Carmarthen Journal sells around 4,000 copies a day.

Newsquest, whilst having a large geographic footprint and around 14 titles, has a far smaller reach in Wales. They have no titles in Cardiff and Swansea the two most populace conurbations in Wales.

They have two large local titles, The Leader in the north which serves Wrexham and its environs up to Deeside and the South Wales Argus which serves the area in and around Newport. The Leader has a circulation of just under 4,000 whilst The Argus sells around 5,000 copies a day.

Tindle is the third news publisher that operates at scale in Wales. Their 6 Welsh titles have a collective circulation of around 20,000 and are focussed on mid-Wales and the south-east. The

Digitally Wales Online dwarfs the other Welsh titles, ones with print arms and without. According to SimilarWeb they receive around 25 million visits a month, and North Wales Live trails by some distance with around 3.8 million.

Wales's two digital-only news platforms Nation.Cymru and Herald.Wales have significantly smaller reaches with 925,000 and 20,000 vistiors a month respectively.

Within the UK Wales Online doesn't perform that well against its sister titles. The Manchester Evening News has 55 million monthly users, and the Liverpool Echo 38 million. Granted both titles represent large cities with strong footballing ties but they still outperform both of Reach's Welsh digital titles combined.

The National Wales, which ceased publication at the end of August, still attracts 180,000 visitors a month whilst having not published any new content since the end of August.

Business models

Print publications still provide the majority of news companies' revenues. As the excerpt below from Reach Plc's interim half-yearly report from July this year lays bare.

- Print revenue £223.4m down 3.9% - circulation and advertising down 5.1% and 9.9% respectively, printing and other revenue up 19.0%
- Additional cover price increases strengthen circulation revenue with minimal adverse impact on print volumes
- Digital revenue £72.5m (H121: £68.8m) up 5.4% (Q2: 0.3%) against strong prior year comparatives
- Lower digital growth in Q2 with less brand-safe advertising space, resulting from the war in Ukraine and a market driven reduction in advertiser demand, reflected in lower yields for open market programmatic revenues
- Strategy delivering improvement in digital mix with significant growth in higher-yielding, data-driven revenues which were around one third of total digital in the period

Print delivers 75% of their revenues.

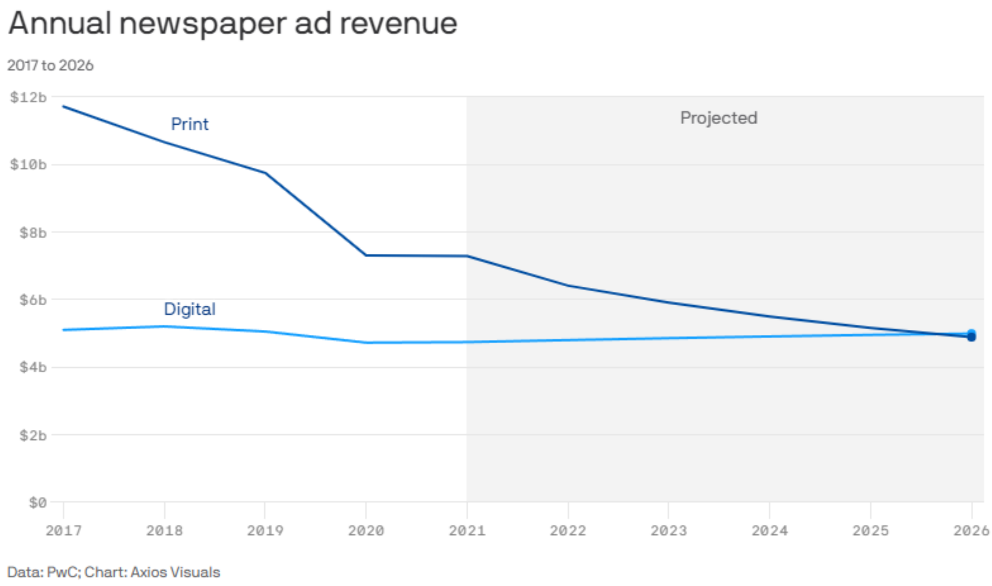

Online advertising revenues are expected to overtake those from derived from print in 2026, not because of the increase in online advertising revenues but due to the continued decline in print advertising revenues. Digital ad revenues has remained, largely, at the same level for the past 5 years. The current economic downturn is likely to squeeze this numbers further.

In Wales, these margins are tighter, and their contributions to their "UK" pots are smaller than their counterparts in England and Scotland.

Wales is a far more challenging market commercially. I have first-hand experience with this from my time with Newsquest and The National Wales.

Whilst large companies generate what appear to be substantial profits, you can be assured that their Wales operations contribute little to the overall picture.

Newspaper sales are in terminal decline. The only newspaper to see an increase in circulation is the Metro, which is distributed daily for free.

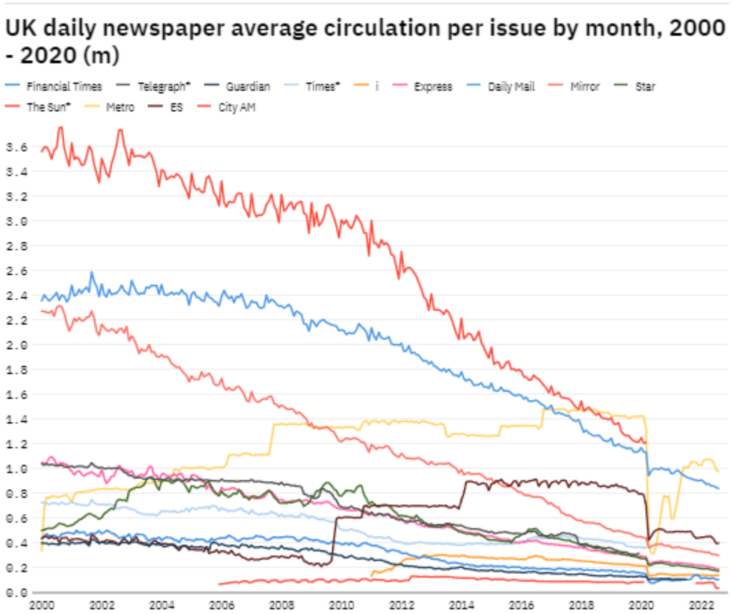

Much is made of the fact that The Daily Mail and The Sun are the two most widely read newspapers in Wales, but as the graph above demonstrates those statistics are quickly becoming irrelevant.

Where circulation numbers will have a real impact will be on smaller local titles. Several of these in Wales are barely breaking even. Around a third of the 35 odd Welsh newspapers have circulations of a thousand or less, which is clearly unsustainable.

Only 5. The Western Mail, The Daily Post, The South Wales Evening Post, South Wales Echo and Cambrian News have circulations of over 5,000.

With these low circulations, and circulations that continue to fall, the pressure to generate revenues from their digital platforms increase.

In order to generate revenues from digital the number of page views delivered is critical as is ensuring relevant adverts appear to the user, the greater the page views combined with the relevance the greater the likelihood of click-throughs on those adverts.

To give an idea of the numbers required, Taboola one of the biggest native advertising platforms, require a minimum of 1,000,000 monthly page views in order for website owners to use their services.

What the larger news providers have are access to audiences and developing the ability to place relevant advertising in front of those audiences has been critical as publishers try to pivot from print to digital. With the news that Google are to phase out tracking cookies in 2023, delayed from 2020, publishers have been investing heavily in being able to offer advertisers the best deals. Reach has developed Plus+, which uses AI to match adverts with users based on their online reading habits.

> When a user browses an article on how to minimise food bills for example, the tool can not only recognise the category of the article (cost of living), but also the concept of the article (budgeting specifically around food bills) which has attracted that user. The widget can then serve up genuinely helpful and relevant content that resonates with detail, like features on how to feed a family for £5, or food hacks and recipes, with a much more closely aligned sentiment than generic finance content.

Therefore getting audiences to register with publishers has been critical. Reach has, apparently, over 10,000,000 registered users in the UK. OnTheMarket were the first company to make use of the technology. So if you're wondering why news providers feature so many articles about houses that are for sale, the answer is here.

> OnTheMarket is the first company to tap into the full suite of Reach Plus customer value products which will enhance the portal's digital presence and footprint. The objective is to increase leads for its estate agents and new homes customers. The strategy will engage consumers across the entire Reach digital inventory, including contextual advertising, sponsored newsletters and digital content on a national, regional and local level.

Reach has a big advantage over other publishers in Wales in that they have a sufficient audience across the UK to attract advertising from national and international brands. Wales having a far more local/regional news landscape is more reliant on local advertising.

Unfortunately, one of the first things SMEs cut during an economic downturn and recession is their advertising spend.

Smaller local titles are likely to see both their circulations fall along with ad revenues.

Public Interest Journalism

There is no doubt that editors and journalists in newsrooms across Wales care passionately about public interest journalism, it is the reason many entered the industry. The content editors and journalists want to write and what delivers traffic in the numbers required to generate revenues to cover their wages AND profits for owners and shareholders don't necessarily match up.

I was very fortunate to be able to see how stories performed on The National Wales and other titles within the Newsquest estate.

Bare statistics can often be misleading, it isn't until you drill down and study the granularity of a title's output that you can understand how they try and generate revenues from their output online.

On some titles, not all, journalists are given daily/weekly/monthly targets regarding the number of articles they are expected to publish and the page views they are expected to reach. Surpassing page view targets can generate rewards/bonuses.

This target-based culture prioritises quantity over quality, inconsequential popular content is prioritised over news that is of public interest.

Some titles have found success through developing subscription models. This was the model The National Wales was built on, unfortunately, it wasn't given sufficient time to build the required subscription base. A subscription-based title wouldn't be expected to become profitable until its third year of operation. This is the norm with most start-ups, very few become profitable overnight.

The National in Scotland has built a substantial subscriber base since its launch in 2015, however even established, successful, subscription-based services will see a decline in subscriber numbers as a result of the current cost of living crisis.

The fact that Wales, as part of the UK, is in recession, a recession likely to last longer and cut deeper than anywhere else in the world, will pose a genuine threat to the titles that currently operate in Wales.

The focus of many titles' outputs will shift towards popular content as a result. Paid-for content will become more prevalent as organisations and charities will be expected to pay to get their news in front of audiences' eyes.

At a time when the need for public interest journalism has never been greater in Wales, we are likely to see less.

Companies are consolidating and centralising in order to cut costs, Newsquest have relocated management responsibilities out of Wales incorporating them to create larger regions with bases in England.

Generic content designed to generate traffic through SEO will become more prevalent. Local Welsh voices will diminish, and Welsh citizens will be less informed in 2023/24 than they are now.

The BBC

The BBC is a huge factor in the news landscape of Wales. They have the resource and manpower that allows them to dominate that landscape, on TV, radio and online. Their contribution to local news and democracy in Wales through the Local Democracy Reporting is incredibly valuable. But in

Wales their influence is disproportionate. They have a huge impact on the talent pool available and what rates are paid.

The biggest problem is that many people think or feel that the news provision they deliver is free. It isn't, they are funded by the licence fee and they spend £310,000,000 of that income on news and current affairs. They also generate revenues from their global news output.

A portion of the licence fee now pays S4C's running costs which are spent on their in-house digital Welsh language news provision.

Changing Audiences

Audience fragmentation and the explosion of platforms available to audiences have changed the dynamics of news distribution and consumption.

The fact that news companies have, in the main, failed to transition from print to digital should be a lesson to us all. Simply moving public interest news onto websites will not suffice.

There is still and always be an audience for news in print, be it a diminishing one. Audiences will still read public interest news articles online, but not in huge numbers.

Audiences are accessing news digitally via social media, podcasts and video in increasing numbers. A more holistic approach to delivering news is required.

Understanding how and where audiences are, and are not, accessing public interest news is critical.

Research findings and options for the future of public interest journalism

The recent findings from the IWA/Open University research show that audiences in Wales are interested in learning about news and information that enables them to better understand the Wales they live in.

The "Wales Public Interest Journalism Working Group" is currently looking at 5 options in relation to the £100,000 per annum currently allocated, this follows on from the £100,000 administered by Creative Wales through Ping News CIC.

Option 1

Option 1 would propose allocating portions of the £100k during financial year 22/23 to specific projects that present themselves to both the Working Group and Creative Wales.

Option 2

Expansion of the current £100k Journalism Pilot Fund which is aimed at supporting sustainability in the independent community news sector, supporting organisations committed to delivering locally relevant public interest news and promoting growth in the Welsh community news sector.

Option 3

Hybrid of Options 1 & 2

The current availability of assistance through the £100k Journalism Fund will provide an increase in the number of news stories across Wales on topics that have not previously been covered due to a lack of financial resources.

Option 4

Dedicated Support for “News Deserts”. Output from large print media has, understandably, a remit to focus on regions rather than specific cities, towns and villages. This approach, in turn, sees communities starved of news that is relevant to their needs.

Option 5

Under option 5 a “Skills Framework” will be produced, working closely with the Wales Public Interest Journalism Working Group, JOMEC and the Creative Wales Skills Team, highlighting areas for intervention and solutions for change.

Their favoured option is 1.

How many projects of any worth or value could be achieved with £100,000 is open to question. Based on my knowledge and experience I would say very little.

As stated previously, any financial assistance to the sector is welcome, however, one has to question the value of delivering such a small amount. And with this being public money a rigorous evaluation of any funding impact is required. This would also require funding.

None of the options seems to take into account the changing nature of news consumption.

The fact that only one hyperlocal, based in the south, has input to the group and none of the independent and community radio stations that exist in Wales, who do deliver Welsh public interest and local news, have a presence, in my view, call into question the validity of the proposals.

Creative Wales has previously delivered financial support to specific sectors of the creative industries. The Welsh Government, via the Welsh Books Council, has previously delivered grant funding in relation to news.

If £100,000 is the sum available annually it would be better delivered as grants adjudged by an independent panel.

The Alternatives

The IWA report makes 2 relevant recommendations.

1 We endorse the commitment in the Welsh Government and Plaid Cymru Co-operation Agreement to ‘fund existing and new enterprises to improve Welsh-based journalism to tackle the information deficit’ and recommend that further funding be allocated to support new career entrants from a wide range of backgrounds in localities across Wales to access journalistic training, with a specific focus on improving the media coverage of Welsh matters, Welsh-language provision and addressing under-represented groups.

2 We recommend that the Welsh Government should create a Task and Finish Group to deliver a range of high-quality Democracy and Citizenship education resources for both school pupils and adults; these should be co-produced with citizens, disseminated through a wide range of community settings and digital channels, and backed by a well-funded public information campaign aimed at a diverse range of groups.

Both of these recommendations could benefit from the £100,000 currently available.

Prior to the setting up of the Welsh Public Interest Journalism group, The Llywydd created a “Digital Task Force” back in 2016 under the stewardship of Leighton Andrews, the former education

minister. Its purpose was to suggest ideas for making news about the activities of the then Assembly more accessible in a digital age.

The report, which is no longer available online, recommended the Assembly employ journalists in-house to create reports on its activities.

I requested a copy of the report be shared with the Welsh Public Interest Journalism Group on more than one occasion. It hadn't been shared prior to my removal from the group. The same suggestion, of employing in-house journalists at the Senedd, was discussed in one group meeting and was dismissed, quite rightly in my opinion, out of hand.

Practical Suggestions

In the short term

PA Media do not currently have a Welsh Senedd correspondent. The Senedd could approach them with a view of offering funding for them to appoint a Senedd/Welsh Politics correspondent. This would immediately create Welsh Public Interest News that could be used by the UK and Welsh media. Part of any deal would make the content generated by PA available to smaller Welsh news providers who do not currently have access to PA (due to cost).

This would also make news about political activity in Wales accessible to global audiences.

This should be achievable for a figure of around £50,000.

Awareness

This was a critical issue for The National Wales and became apparent during the IWA/OU sessions I attended as an observer.

People simply aren't aware of the news services that currently exist in Wales or don't see the public-interest journalism that is produced.

Smaller services simply do not have the financial resource and in many cases the capacity and skills internally to market their services and output.

Making money available specifically for the purpose of raising awareness amongst the public of the services that do exist and more specifically the public interest journalism that is produced.

The £100,000 would be better spent on achieving this aim and should, if the marketing is done properly, lead to greater exposure for news brands in Wales and as a result boost their commercial earning potential.

In the longer term

The Welsh Public Interest Journalism Group will conclude its work in the new year and present its recommendations. Lessons need to be learnt from how the group was established and managed during its period of operation.

The Scottish Government has shown how this type of short-life group can and should operate. With a clear focus from the outset, it has already delivered a detailed report and set of recommendations. And were involved in the outset in supporting its Welsh equivalent.

This should have been the goal at the outset, with a research-based set of recommendations that frame the actual needs in relation to Public Interest Journalism in Wales which can then be costed and prioritised.

The IWA/OU report which was prepared in a much shorter time frame is a good starting point.

As well as the Welsh Public Interest Journalism Group the Welsh Government announced, back in June this year, the creation of an expert panel on the devolution of broadcasting which will provide recommendations and options to help strengthen Wales' media, and support the development of plans for an effective and fit for purpose regulatory framework for Wales.

The work of this panel has a great deal of relevance to the subject of public interest journalism, particularly when changing audience habits for accessing news are taken into consideration. Away from traditional TV news for many, towards new media spaces, many of which are currently unregulated.

Creative Wales also has a Non-Executive Board with representatives of the news and media industry.

There is clearly a lot of discussion taking place now. What is needed is action.

I have made it clear in this document that the current business models for many news providers will lead to less public-interest journalism and reporting. Whilst still delivering news their need to generate revenues through page views and paid partnerships will see it become diluted.

Public interest journalism can be published on a website, but that doesn't mean people will read it. New methods of delivering news and information are required. Contextualisation is key, people need to understand what they're reading or interacting with.

We don't necessarily need more news we just need it to be available on more platforms in formats the audience can consume easily.

Investment and sustainability.

There are sufficient audiences in Wales for the development of sustainable news businesses.

Some companies won't survive on a commercial basis because their output isn't good enough or valued enough by the audience.

The National Wales was developed on a sound commercial basis. There were things that could and should have been done better, but as with any new venture it needed time to grow an audience and following. Sadly, Newsquest was not willing to give it that time.

Welsh Government should provide investment to enable new and existing ventures to grow and become viable.

With the economic situation looking challenging for the next couple of years Wales will likely see an acceleration in the reduction of public interest journalism generated and distributed.

A repayable investment fund, of say £5,000,000, administered by the Development Bank of Wales, could allow for the creation of new providers and allow existing ventures to expand their operations to fill the gap.

Huw Marshall

www.talking.wales

Cyngor Celfyddydau Cymru
Arts Council of Wales

12 Rhagfyr 2022

Delyth Jewell Aelod o'r Senedd
Cadeirydd
Pwyllgor y Gymraeg, Diwylliant, Cyfathrebu, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

Cc: Dawn Bowden Aelod o'r Senedd
Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon a Phrif Chwip, Llywodraeth Cymru
Jack Sargeant Aelod o'r Senedd
Cadeirydd, Pwyllgor Deisebau'r Senedd

Annwyl Delyth

Parthed: Dyfodol Neuadd Dewi Sant

Diolch am eich llythyr dyddiedig 5 Rhagfyr lle codwch nifer o gwestiynau ynglŷn â'r cynigion ar gyfer Neuadd Dewi Sant.

Mae nifer o drafodaethau wedi bod ynglŷn â'r mater yma sydd wedi cynnwys cynrychiolwyr o Lywodraeth Cymru. Ers derbyn eich llythyr, mae rhagor o wybodaeth ynglŷn â'r cynigion ar gyfer ei dyfodol, gan gynnwys datganiad gan Gyngor Dinas Caerdydd, wedi eu cyhoeddi. Felly, rwyf wedi ymateb i bob un o'ch cwestiynau o fewn y cyd-destun hwnnw.

1. Pa drafodaethau rydych chi wedi eu cael gyda Chyngor Caerdydd ynglŷn â dyfodol Neuadd Dewi Sant?
Roedd gennym 2 gyfarfod â Chyngor Dinas Caerdydd ar 1 Rhagfyr a 9 Rhagfyr. Mynychwyd y ddau gyfarfod gan gynrychiolwyr o Gyngor Celfyddydau Cymru, Coleg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru, Canwr y Byd Caerdydd, BBC NOW a Chyngor Dinas Caerdydd. Roedd Grŵp Cerddoriaeth yr Academi (AMG) a'r rhaglennydd cerddoriaeth glasurol annibynnol hefyd yn bresennol yn y cyfarfod ar 9 Rhagfyr.

2. A allwch chi ddarparu diweddariad am y cyfarfod a oedd i'w gynnal ar 1 Rhagfyr 2022 rhwng Cyngor y Celfyddydau a Chyngor Caerdydd?
Mae'r wybodaeth hon wedi'i chynnwys yn y datganiad cyhoeddus diweddar a gyhoeddwyd gan Gyngor Dinas Caerdydd. Cyhoeddodd y Cyngor hefyd gyfres o Gwestiynau ac Atebion ar ei wefan ei hun sy'n rhoi manylion ychwanegol.

Plas Bute, Caerdydd CF10 5AL
Ffôn: 03301 242733
Ffacs: 029 2044 1400
SMS: 07797 800504
Gwefan: www.celf.cymru

Plas Bute, Caerdydd CF10 5AL
Ffôn: 03301 242733
Ffacs: 029 2044 1400
SMS: 07797 800504
Gwefan: www.celf.cymru

Noddir gan Lywodraeth Cymru
Sponsored by Welsh Government

Yn dyfarnu arian / Awarding funds from
Y LOTERI GENEDLAETHOL
THE NATIONAL LOTTERY®

Swyddfeydd Lleol/Local Offices:
Caerdydd/Cardiff, Bae Colwyn/Colwyn Bay, Caerfyrddin/Carmarthen
Rhif Elusen Gofrestredig/Registered Charity Number: 1034245

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg, ni fydd gohebu drwy gyfrwng y Gymraeg yn arwain at oedi.
Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg a Saesneg, ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

3. A yw Cyngor Caerdydd wedi gofyn i chi am unrhyw gymorth pellach i sicrhau y bydd Neuadd Dewi Sant yn cael ei rhedeg gan sefydliad cyhoeddus neu sefydliad dielw?
Nac ydy, nid ydym wedi derbyn cais o'r fath gan Gyngor Dinas Caerdydd.

4. A ydych chi wedi archwilio modelau ariannu gwahanol posibl ar gyfer dyfodol Neuadd Dewi Sant gyda neu heb Gyngor Caerdydd?
Nac ydym, gan nad yw Neuadd Dewi Sant yn aelod cyfredol o'n Portffolio ac felly nid oes gennym y wybodaeth ofynnol i ystyried gwahanol opsiynau am ei model ariannu.

5. A ydych chi wedi gwneud unrhyw asesiad o faint fyddai'n ei gostio i gefnogi Neuadd Dewi Sant fel sefydliad ar ei ben ei hun, hynny yw, faint o arian grant fyddai arno ei angen? Os gwnaethoch asesiad, faint fyddai'r gost? Os na wnaethoch, ydych chi'n gallu darparu'r fath asesiad?
Nid oes gennym wybodaeth fanwl am gostau'r gofynion cyfalaf Neuadd Dewi Sant. Rydym yn deall y bydd y cynnig arfaethedig yn meddwl rhoi buddsoddiad cyfalaf sylweddol dros gyfnod y brydles i uwchraddio'r cyfleusterau sydd yno ar hyn o bryd. Rydym hefyd yn deall y bydd AMG yn cymryd drosodd yr holl rwymedigaethau, ynghyd â chyfraniad refeniw Cyngor Dinas Caerdydd o ystyried bod y Neuadd yn gwneud colled o £1 miliwn y flwyddyn ar hyn o bryd. Heb olwg fanwl ar y cynllun busnes presennol ni fyddai'n ddoeth i ni ddyfalu'r costau rhedeg y gellid eu rhagweld.

6. Pa asesiad mae Cyngor y Celfyddydau wedi'i wneud o'r cyfleusterau sy'n darparu cerddoriaeth glasurol o'r radd flaenaf yng Nghymru? Pe na bai Neuadd Dewi Sant yn gallu cyflawni ei swyddogaeth fel y "Neuadd Gyngerdd Genedlaethol", pa ddarpariaeth amgen fyddai gan Gymru?
Mae darparu cerddoriaeth glasurol yn rhan bwysig o seilwaith y celfyddydau yng Nghymru drwy ein rhaglenni ariannu presennol gan y Loteri a'n Portffolio. Neuadd Dewi Sant yw'r neuadd neu theatr gyngerdd lle ceir y capasiti mwyaf yng Nghymru gyfan. Dim ond Canolfan Mileniwm Cymru a Venue Cymru sy'n gymharu o ran nifer y seddi. Mae'n un o 2 leoliad yn unig gyda rhagor na 1,500 sedd yng Nghymru - Canolfan Mileniwm Cymru yw'r llall.

Theatr y Grand	Abertawe	1,026
Y Theatr Newydd	Caerdydd	1,144
Neuadd William Aston	Wrecsam	1,200
Venue Cymru	Llandudno	1,450
Canolfan Mileniwm Cymru	Caerdydd	1,800
Neuadd Dewi Sant	Caerdydd	1,977

7. Sut bydd adolygiad buddsoddi Cyngor y Celfyddydau yn ystyried darparu cerddoriaeth glasurol o'r radd flaenaf?
Fel rhan o broses asesu'r Adolygiad Buddsoddi, byddwn yn ei hystyried ochr yn ochr â cherddoriaeth a chelfyddydau eraill, yn arbennig pan fyddwn yn meddwl am y ffactorau

cydbwyso a fydd yn chwarae rhan allweddol yn ein proses asesu yn ystod yr Adolygiad Buddsoddi i sicrhau tegwch o ran dosbarthu arian ar draws y wlad a'r celfyddydau.

Cyhoeddir y manylion llawn ar gyfer ymgeisio i'r Adolygiad Buddsoddi ar 12 Rhagfyr 2022.

8. Pa gefnogaeth ariannol y mae Cyngor y Celfyddydau wedi ei roi i Neuadd Dewi Sant yn ystod y pum mlynedd ariannol ddiwethaf, ac a oes unrhyw gefnogaeth wedi'i gynllunio yn y flwyddyn ariannol hon?

Ers 2014, mae Neuadd Dewi Sant wedi cael bron i £2 miliwn gan Gyngor Celfyddydau Cymru. Dyma fanylion isod:

Teitl y Prosiect	Cynllun grant	Swm y grant	Dyddiad cymeradwyo
	Sefydliadau - Cymorth rhaglenni ar gyfer lleoliadau ac orielau	94300	21/03/2014
	Sefydliadau - Cymorth rhaglenni ar gyfer lleoliadau ac orielau	98750	20/03/2015
	Sefydliadau - Cymorth rhaglenni ar gyfer lleoliadau ac orielau	97000	18/03/2016
	Sefydliadau - Cymorth rhaglenni ar gyfer lleoliadau ac orielau	98000	17/03/2017
	Sefydliadau - Cymorth rhaglenni ar gyfer lleoliadau ac orielau	98500	16/03/2018
Cerddoriaeth Glasurol yn Neuadd Dewi Sant (2019/20)	Cyn Hydref 2019	89294	28/03/2019
Rhaglen Gerddorfaol Neuadd Dewi Sant	Mawr	99738	07/02/2020
COVID-19: Cymorth i Sefydliadau Celfyddydol (Refeniw)	Cronfa Adferiad Diwylliannol COVID-19 (Refeniw)	1208710	16/10/2020
COVID-19: Cymorth i Sefydliadau Celfyddydol (Cyfalaf)	Cronfa Adferiad Diwylliannol COVID-19 (Cyfalaf)	29227	29/09/2020
Rhaglen Gerddorfaol Neuadd Dewi Sant a Rhaglen Gerdd Gymunedol	Creu	62219	21/10/2022

Yn 2022, cyflwynwyd ei chais diweddaraf ar ôl iddi eisoes hysbysebu'r gyfres o gyngherddau clasurol - roedd tocynnau ar werth ar gyfer y gwahanol ddigwyddiadau cyn i ni dderbyn ei chais. Nid ydym yn gallu ariannu costau a ysgwyddwyd eisoes cyn yr asesiad a'r penderfyniad

ymgeisio, felly cytunasom i'w ariannu ond gyda swm llai i dalu costau'r gweithgarwch ymgysylltu â'r gyfres o gyngherddau clasurol.

Cyn 2014, roedd Neuadd Dewi Sant yn derbyn oddi wrthym tua £82,000 y flwyddyn ar gyfartaledd fel Sefydliad a oedd yn cael Arian Refeniw.

Yn ogystal â'r arian uchod a roddwyd i Neuadd Dewi Sant, ers 2018 rydym hefyd wedi darparu mwy na £800,000 mewn cymorth grant i Actifyddion Artistig, elusen gofrestredig sy'n cefnogi addysg, prosiectau ymgysylltu â chynulleidfaoedd cymunedol yn rhanbarth Caerdydd a De Cymru. Mae Ymddiriedolaeth Actifyddion Artistig wedi'i lleoli a'i chysylltu'n agos â Neuadd Dewi Sant a'r Theatr Newydd yng Nghaerdydd.

Rydym yn deall bod y cynigion yn ceisio diogelu Actifyddion Artistig a diogelu ei staff o dan gyflogaeth Cyngor Dinas Caerdydd tra bydd staff eraill y Cyngor yn Neuadd Dewi Sant yn cael eu trosglwyddo drwy TUPE i AMG ar yr un telerau sydd ganddynt ar hyn o bryd gyda'r Cyngor.

Dymunwn nodi nad ydym wedi derbyn unrhyw ohebiaeth ysgrifenedig i gadarnhau'r cynigion ar wahân i'r hyn sydd eisoes yn y parth cyhoeddus y cyfeirir ati yn y llythyr hwn. Fodd bynnag, deallwn fod y rhaglen bresennol o weithgarwch mewn cerddoriaeth glasurol a chymunedol i'w diogelu, yn enwedig gyda'r warant o 60 diwrnod o fis Medi hyd fis Mai.

Mae AMG yn fodlon parhau i drafod gyda'r Grŵp Rhanddeiliaid Cerddoriaeth Glasurol.

O ran acwsteg Neuadd Dewi Sant, mae'r cwmni gwreiddiol Sandy Brown a wnaeth y gwaith yn wreiddiol yn darparu sicrwydd na fydd unrhyw drefniant eistedd newydd arfaethedig yn Neuadd Dewi Sant yn effeithio'n negyddol ar yr acwsteg bresennol ac mae'r newidiadau arfaethedig i'r stondinau is yn unig.

Bydd y gwaith cynnal ac adnewyddu parhaus yn cael ei amserlennu er mwyn sicrhau na fydd yn effeithio ar y rhaglen o ddigwyddiadau.

Codwyd materion hygyrchedd a mynediad ac mae gan AMG berthynas ag Agwedd yw Popeth a fydd yn ei gynghori am arwyddion a gofynion hygyrchedd. Rydym yn dal i ddisgwyl eglurder a allai ein cynllun Hynt chwarae rhan mewn cefnogi gofynion hygyrchedd.

Cefnogir swyddogaeth y swyddfa docynnau gan Ticketmaster, ac rydym wedi gofyn am eglurder ynghylch darparu gwasanaeth Cymraeg.

Mae'r sefyllfa bresennol yn dal i ddatblygu gan fod sgyrsiau am y cynigion ar gyfer dyfodol Neuadd Dewi Sant yn parhau a bod opsiynau'n cael eu harchwilio a'u profi, yn enwedig o fewn cyd-destun yr hinsawdd ariannol a phwysau cyllidebol presennol.

Bydd Pwyllgor Craffu ar yr Economi a Diwylliant yn archwilio adroddiad y cabinet mewn cyfarfod cyhoeddus am 5pm ddydd Llun 12 Rhagfyr yn Ystafell Bwyllgor 4, Neuadd y Sir. Bydd yr aelodau etholedig yn profi cynigion i ddeall eu rhesymeg a sail eu tystiolaeth, gofynion y Cyngor a'r canlyniadau disgwyliedig a'r camau nesaf. Gellir gweld y cyfarfod hefyd ar ffrwd fyw

yma Cartref - Gwe-ddarllediad Cyngor Caerdydd (public-i.tv) Mae'r holl bapurau craffu a gyhoeddir ar gael i'w darllen yma Agenda am y Pwyllgor Craffu ar yr Economi a Diwylliant ddydd Llun 12 Rhagfyr 2022 am 5pm : Cyngor Caerdydd (moderngov.co.uk)

Galwyd cyfarfod eithriadol o Gyngor Caerdydd am 4.30pm ddydd Gwener 9 Rhagfyr i drafod y cynnig am Neuadd Dewi Sant. Gallwch weld yr agenda yma Agenda i'r Cyngor ddydd Gwener 9 Rhagfyr 2022 am 4.30pm : Cyngor Caerdydd (moderngov.co.uk) a'r cynnig ac unrhyw welliannau i'r cynnig hwnnw (a allai gael eu cyhoeddi'n agosach at ddyddiad y cyfarfod). Byddwch hefyd yn gallu gweld y ffrwd fyw o'r cyfarfod ar y diwrnod drwy'r un ddolen.

Bydd Cabinet Cyngor Caerdydd yn trafod yr adroddiad am Neuadd Dewi Sant yn ei gyfarfod cyhoeddus yn Neuadd y Sir o 2pm ymlaen ddydd Iau 15 Rhagfyr. Bydd agenda, adroddiadau a phapurau'r cyfarfod ar gael i'w gweld yn agosach at y dyddiad yma Agenda ar gyfer y Cabinet ddydd Iau 15 Rhagfyr 2022 am 2pm : Cyngor Caerdydd (moderngov.co.uk) lle byddwch hefyd yn gallu gweld ffrwd fyw o'r cyfarfod ar y diwrnod.

Rydym yn cydnabod ac yn rhannu eich dymuniad i weld diogelu gweithgarwch Neuadd Dewi Sant a'r cyffiniau. Byddwn yn parhau i gyfrannu at drafodaethau a datblygiad cynigion yn barhaus i helpu i sicrhau bod hyn yn digwydd.

Yn y cyfamser, gobeithio y cewch y diweddariad hwn yn ddefnyddiol.

Yn gywir

Dafydd Rhys
Prif Weithredwr
Cyngor Celfyddydau Cymru

Neuadd y Sir
Caerdydd,
CF10 4UW
Ffôn: (029) 2087 2088
www.caerdydd.gov.uk

County Hall
Cardiff,
CF10 4UW
Tel: (029) 2087 2087
www.cardiff.gov.uk

SWYDDFA'R ARWEINYDD
OFFICE OF THE LEADER

Fy Nghyf / My Ref: CM48774

Dyddiad / Date: 14 Rhagfyr 2022

Trwy E-bost i: SeneddCulture@senedd.cymru

Delyth Jewell AoS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol
Senedd Cymru

Annwyl Delyth,

Diolch am eich llythyr ac am ddiddordeb y Pwyllgor yn nyfodol Neuadd Dewi Sant.

Cyn cyfarfod Cabinet Cyngor Caerdydd ar 15 Rhagfyr 2022, mae'r Cyngor wedi cyhoeddi adroddiad (Agenda ar gyfer y Cabinet ddydd Iau, 15 Rhagfyr, 2022, 2.00 pm : Cyngor Caerdydd (moderngov.co.uk)) sy'n cynnwys yr holl wybodaeth yr ydym yn gallu ei darparu'n gyhoeddus ar hyn o bryd ynghylch y materion sy'n ymwneud â chyflwr yr adeilad, y cynnig gan Academy Music Group (AMG) a'r broses yr ydym yn bwriadu ei defnyddio wrth symud ymlaen. Cafodd drafft o'r adroddiad hwn ei ystyried gan Bwyllgor Craffu Economi a Diwylliant y Cyngor ar 12 Rhagfyr 2022 a bydd asesiad y Pwyllgor Craffu ar gynnig cychwynnol y Cabinet yn cael ei gyhoeddi cyn cyfarfod y Cabinet ar 15 Rhagfyr 2022.

Fel y gwyddoch, mater i Gyngor Caerdydd ei ystyried fel perchennog yr adeilad ac unig gyllidwr a gweithredwr y lleoliad yw'r penderfyniad ar ddyfodol Neuadd Dewi Sant. Felly, roedd yn peri penbleth i mi ddarllen yr honiadau yn eich llythyr gan gyfeirio at gyllid Llywodraeth Cymru a Chyngor Celfyddydau Cymru (CCC) ar gyfer y Neuadd. Hyd y gwn i, nid yw Llywodraeth Cymru erioed wedi darparu cyllid refeniw na chyfalaf ar gyfer y Neuadd a, heblaw am grant bach gan Gronfa'r Loteri Genedlaethol tuag at waith yr Ymddiriedolaeth Actifyddion Artistig, nid oes unrhyw gymorth refeniw wedi'i ddarparu gan CCC ers 2014 pan dynnwyd statws Sefydliad Arian Refeniw y lleoliad yn ôl, ac ar hyn o bryd mae'r Cyngor yn talu i gadw Neuadd Dewi Sant ar agor.

Mae'n bwysig bod sylwadau cyhoeddus am y cynigion yn cael eu llywio gan ffeithiau yn hytrach na rhagdybiaethau. O ganlyniad, mae'r Cyngor hefyd yn pryderu am yr edefyn a gyhoeddwyd gan y Pwyllgor ar y cyfryngau cymdeithasol yn ddiweddar, sydd eto'n cynnwys honiadau gwallus am y broses sy'n cael ei chynnal ar hyn o bryd. Yn fy marn i, gellid ystyried bod sylwadau o'r fath yn peryglu gwrthrychedd a niwtraliaeth wleidyddol eich pwyllgor yn ddifrifol.

Mae'n anghywir datgan bod y broses yn cael ei rhuthro a bod ganddi ddiffyg tryloywder. Mae'r Cyngor wedi rhybuddio Llywodraeth Cymru a CCC o dro i dro dros y degawd diwethaf am ddirywiad yr adeilad. Mae'r Cyngor hefyd wedi tynnu sylw'n gyson at y risg ariannol mai trethdalwyr Caerdydd fydd yn ysgwyddo costau Neuadd Gyngerdd Genedlaethol Cymru'n llwyr. Un thema gyson yn y trafodaethau hyn yw nad oedd modd fforddio swm y buddsoddiad sydd ei angen yn Neuadd Dewi Sant o fewn amlen fforddiadwyedd CCC. Mae'r Cyngor wedi tynnu sylw'n gyson yn gyhoeddus at yr angen i fynd i'r afael â'r ôl-groniad cynnal a chadw

GWEITHIO DROS GAERDYDD, GWEITHIO DROSOCH CHI
Mae'r Cyngor yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg, Saesneg neu'n ddwyieithog. Byddwn yn cyfathrebu â chi yn ôl eich dewis, dim ond i chi roi gwybod i ni pa un sydd well gennych. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

WORKING FOR CARDIFF, WORKING FOR YOU
The Council welcomes correspondence in Welsh, English or bilingually. We will ensure that we communicate with you in the language of your choice, as long as you let us know which you prefer. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

UCHELGAIS PRIFDDINAS
CAPITAL AMBITION

asedau yn Neuadd Dewi Sant, gyda'r Cabinet yn awdurdodi swyddogion i chwilio am ddatrysiadau amgen yn 2019 cyn y pandemig, ac eto yn 2021.

Fel y'i nodwyd yn gyhoeddus, daeth proses deialog gystadleuol fanwl i ben yn aflwyddiannus heb i unrhyw gwmni fod yn barod i ymgymryd â'r atebolrwydd cynnal a chadw ar gyfer yr adeilad, er i'r broses ddenu cryn ddiddordeb gan gynigwyr. O ran sylwadau'r Prif Weinidog bod sawl cwmni'n rhan o hyn, ni allaf ond tybio ei fod yn cyfeirio at y broses gaffael dan sylw. Tan gynnig AMG, ni ddaeth unrhyw ddatrysiad yn agos at unioni cyflwr gwael y Neuadd.

Nid yw'n gywir chwaith honni bod y Cyngor wedi methu ag ymgysylltu â phartneriaid ynglŷn â chynnig AMG. Yng nghyd-destun arian cyhoeddus prin, mae cynnig y cwmni'n rhoi llawer mwy o sicrwydd i ddefnyddwyr cynradd y Neuadd, gan gynnwys BBC NOW, Cerddorfa WNO, Coleg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru, Prifysgol Caerdydd, Ffilharmonig Caerdydd, Proms Cymru a chystadleuaeth Canwr y Byd Caerdydd y BBC, ac mae'r sefydliadau hyn wedi bod yn gweithio'n agos ac yn adeiladol gyda ni a'r cwmni i sicrhau bod eu hanghenion yn cael eu diwallu o fewn y trefniadau newydd. Mae'r Cyngor hefyd wedi ymgysylltu'n adeiladol â Bwrdd Cerddoriaeth Caerdydd ynglŷn â'r cynigion a bydd yn parhau i wneud hynny wrth i'r cynnig ddatblygu dros y misoedd nesaf.

Digon yw dweud bod y Cyngor yn hyderus y bydd model yr Academi yn gwella cynnig cerddoriaeth Caerdydd yn sylweddol, gyda mesurau diogelu cytundebol yn cael eu cynnig ynglŷn â pharhad y rhaglen glasurol, mynediad parhaus i sefydliadau cymunedol a mesurau i ddiogelu acwsteg unigryw'r Neuadd. Credwn y bydd y rhaglen newydd, a fydd yn darparu cyfuniad o gyngherddau roc, pop a chlasurol, yn cael ei chroesawu gan y cyhoedd ehangach ledled De Cymru a'r tu hwnt. Yn hyn o beth, mae'n werth tanlinellu i ba raddau y mae cynnig AMG yn deillio o'r amgylchiadau unigryw sy'n ymwneud â'i ymrwymiad hirdymor i Gaerdydd a'r buddsoddiad o £200 miliwn mewn sefydlu arena dan do newydd yng Nglanfa'r Iwerydd.

Mae'n debygol y bydd y penderfyniad terfynol yn cael ei wneud gan fy Nghabinet ym mis Mawrth 2023 yn dilyn ymarfer ymgynghori cyhoeddus ar gynigion arbedion cyllideb y Cyngor a chyhoeddi Hysbysiad VEAT a fydd yn galluogi'r farchnad i adolygu'r cynnig manwl a herio'r dull arfaethedig. Byddwn yn argymell y bydd angen dod â'r broses hon i ben cyn i'r Pwyllgor ruthro i ddod i gasgliadau am y cynigion sy'n cael eu hystyried gan y Cyngor ar hyn o bryd.

Er tryloywder a sicrwydd, rwy'n barod i gynnig brîff cyfrinachol i chi, fel Cadeirydd Pwyllgor Diwylliant y Senedd, ar yr amod nad yw'r wybodaeth a ddatgelir yn cael ei rhannu'n ehangach.

Yn gywir,

Y CYNGHORYDD HUW THOMAS
ARWEINYDD
CYNGOR CAERDYDD

Eitem 3.11

Y Gwir Anrh/Rt Hon Mark Drakeford AS/MS
Prif Weinidog Cymru/First Minister of Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

Paul Davies AS
Cadeirydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig
Senedd Cymru
Bae Caerdydd,
CF99 1SN
SeneddEconomy@senedd.wales

12 Rhagfyr 2022

Annwyl Paul,

Diolch am eich llythyr ar 21 Tachwedd yn ymwneud â sut mae Llywodraeth Cymru'n cefnogi a hyrwyddo seiberddiogelwch a'r diwydiant yn ehangach.

Fel y gwnaethoch gyfeirio yn eich llythyr, mae seiber yn faes sy'n newid yn gyflym gyda datblygiadau ac arloesi newydd cyson. Rwy'n cydnabod pwysigrwydd seiberddiogelwch a'i fod yn rhychwantu sawl maes, gan greu 'eco-system' sy'n rhoi cyfle i ddod â manteision i'n dinasyddion, gwasanaethau cyhoeddus a'n heconomi. Am y rheswm hwn, fel yr amlinellir yn ein Strategaeth Ddigidol i Gymru rydym yn datblygu Cynllun Gweithredu Seiber i Gymru fydd yn creu datganiad cydlynol o uchelgais a gweithgarwch ar seiber yng Nghymru.

Mae seiber eisoes yn gryfder mawr yng Nghymru. Mae gennym un o'r ecosystemau seiber mwyaf yn y DU, ac un o'r cryfaf yn Ewrop diolch i'n partneriaethau rhwng diwydiant, y byd academaidd a'r llywodraeth. Fel y nodwyd yn adroddiad y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, mae Strategaeth Ryngwladol Llywodraeth Cymru yn nodi bod seiber yn un o dair o ganolfannau rhagoriaeth Cymru. Yn dilyn cyhoeddi'r Strategaeth Ryngwladol mae '*Perthnasoedd a rhwydweithiau rhanbarthol sy'n cael blaenoriaeth 2020 i 2025'*, hefyd yn amlinellu sut y byddwn yn defnyddio seiber i gryfhau ein cysylltiadau â rhanbarthau sydd â synergeddau gyda'n gwaith.

O ran yr Ail Brotocol Ychwanegol i Gonfensiwn Cyngor Ewrop ar Seiberdroseddu, rydym yn nodi adroddiad y Pwyllgor ac yn cytuno ar gamau gweithredu. Fel yr ydych yn tynnu sylw ato, mae atal, canfod ac ymchwilio i droseddau yn faterion sydd wedi'u cadw'n ôl. Mae fy nghyfrifoldebau fel y Prif Weinidog yn cynnwys diogelwch cenedlaethol, gan gynnwys gwrth-

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

derfysgaeth a seiberddiogelwch ac rydym yn cymryd camau hanfodol i leihau'r risgiau seiber i Gymru. Fel y cyhoeddais yn CYBERUK22, mae gwaith yn mynd rhagddo i gaffael a sefydlu Canolfan Gweithrediadau Seiberddiogelwch (CymruSOC) ar gyfer 18 Awdurdod Lleol Cymru a 3 Gwasanaeth Tân ac Achub. Bydd CymruSOC yn dwyn ynghyd y gwasanaethau hyn gyda'r Llywodraeth, y Ganolfan Seiberddiogelwch Genedlaethol (NCSC), ac arbenigwr technegol, gan alluogi lefel o wybodaeth a rhannu adnoddau a fydd yn caniatáu dull 'Amddiffyn fel Un' cryf.

Gwnaethoch holi pa waith rydym wedi'i wneud i uwchsgilio ein gweithlu ar risg gwirioneddol, llywodraethu a sgiliau polisïau seiberddiogelwch. Mae ein Strategaeth Ddigidol i Gymru yn amlinellu ein nod o greu gweithlu sydd â'r sgiliau digidol, y gallu a'r hyder i ragori yn y gweithle ac mewn bywyd bob dydd. Rydym yn gweld sgiliau seiber yn rhan bwysig o gyflawni'r nod hwn ac wrth ddatblygu'r Cynllun Gweithredu Seiber, rydym yn edrych ar sut i ddefnyddio manteision ein hymyriadau lluosog sy'n bodoli eisoes, i ddenu a datblygu'r sgiliau seiber sydd eu hangen arnom fel cenedl drwy feithrin talent seiber o oedran ysgol hyd at y gweithlu.

O safbwynt y llywodraeth a gwasanaethau cyhoeddus, rydym yn gweithio'n agos â'r NCSC i ddarparu arweinyddiaeth i sefydliadau ledled Cymru, yn enwedig yn y sector cyhoeddus, i ddefnyddio a chymhwyso cyngor ac arweiniad yr NCSC. Bydd hyn yn helpu i gadw ein dinasyddion yn ddiogel a'u diogelu ar-lein ac, yn hollbwysig, sicrhau bod ein gwasanaethau cyhoeddus yn ddiogel a bod pobl yn ymddiried ynddynt. Rydym yn gweithio gyda'n gwasanaethau cyhoeddus i annog diwylliant sefydliadol lle mae seiber yn fusnes i bawb, o arweinyddion i'r rheng flaen. Rydym wedi bod yn gweithio gyda byrddau gweithredol ar draws y sector cyhoeddus, drwy ein benthyciad allanol unigryw o swyddog i'r NCSC, i'w hysbysu o'u cyfrifoldebau seiberddiogelwch a gwydnwch. Yn ogystal â'r gwaith hwn, rydym yn darparu fersiwn wedi'i hwyluso o fodel Ymarferiad Blwch NCSC i gyrff sector cyhoeddus Cymru ac rydym yn cynnal cynllun peilot i feithrin mwy o ddilyniant o Fframwaith Asesu Seiber (CAF) NCSC.

Rydym yn darparu tystysgrif NCSC Cyber Essentials/Essentials + i dros 20% o gwmnïau cyfreithiol o Gymru a bydd y model hwn yn cael ei wylio'n agos er mwyn canfod a fyddai'n bosibl ei ddefnyddio mewn sectorau eraill yng Nghymru.

I'r rhai o oedran ysgol, efallai eu bod yn ymwybodol o'r rhaglen CyberFirst ehangach sydd wedi'i chynllunio i nodi a meithrin ystod amrywiol o bobl ifanc dalentog i yrfa ym maes seiberddiogelwch. Rydym yn gweithio'n agos gyda'r NCSC i godi ymwybyddiaeth o'r cyfleoedd seiber i ddysgwyr ac ysgolion yng Nghymru. Yn 2020, gwnaethom gefnogi'r NCSC i dreialu'r cynllun Ysgolion/colegau CyberFirst. Mae ysgolion a cholegau o bob cwr o Gymru wedi cael cydnabyddiaeth CyberFirst ar lefelau Aur, Arian ac Efydd.

Drwy ein gwaith gyda'r NCSC rydym yn awr wedi sicrhau cyllid i gefnogi'r gwaith o gyflwyno rhaglen CyberFirst Ysgolion ledled y wlad yn dilyn darpariaeth gref mewn ardaloedd braenaru yng Nghymru. Bydd hyn yn cael ei weithredu gan y Ganolfan Ecsbloetio Ddigidol Genedlaethol (NDEC) mewn cydweithrediad â Phrifysgol De Cymru. Bydd y fenter ddigidol / codio hon sy'n edrych ar wella'r sgiliau TG seiberddiogelwch i ddysgwyr yn lansio yn 2023 ac yn cael ei darparu mewn ysgolion ar y cyd â Technocamps.

Mae gan Gymru arlwy addysg uwch gref gyda phartneriaethau rhwng prifysgolion a diwydiant i ddatblygu myfyrwyr ar y llwybr tuag at yrfa ym maes seiber. Mae cynnig mentrau achrededig, o safon fyd-eang a ffurfio partneriaeth gyda diwydiant yn golygu bod Cymru'n lle deniadol i fyfyrwyr astudio a dilyn llwybr i yrfa ym maes seiber.

Mae hyn hefyd yn cael ei gefnogi gan brentisiaethau Seiberddiogelwch yng Nghymru sy'n ymateb i brinder sgiliau rhanbarthol a chenedlaethol ac yn helpu i sbarduno ymwybyddiaeth a diddordeb yn y sector.

Mae gennym ddarpariaeth TG a phrentisiaethau digidol helaeth yng Nghymru, gyda naw rhaglen is-radd (lefelau 2, 3, 4 a 5) a thri fframwaith prentisiaeth lefel gradd, gan gynnwys Prentisiaeth Gradd Seiberddiogelwch.

I uwchsgilio oedolion, mae ein rhaglen cyflogadwyedd i oedolion ReAct + yn cynnig cefnogaeth unigol i oedolion di-waith 18+ a allai gynnwys pobl sy'n gadael y coleg a'r brifysgol sydd wedi astudio seiberddiogelwch. Gall hyn helpu i roi hwb i gyflogadwyedd pobl yn y diwydiant seiberddiogelwch ar ôl cymhwyso.

Hefyd, cefnogir y Ganolfan Arloesedd Seiber gan ein buddsoddiad o £3 miliwn a wnaed gan Lywodraeth Cymru dros 2 flynedd, gyda £3 miliwn o gyllid ar y cyd gan Brifddinas-Ranbarth Caerdydd a £3.5 miliwn o gyllid cyfatebol mewn nwyddau gan bartneriaid consortiwm. Bydd hyn yn cefnogi yr agenda sgiliau seiber yn helaeth a chyflogadwyedd i Gymru gyda'i nod o hyfforddi mwy na 1,500 o unigolion seiber-fedrus a datblygu'r sector seiberddiogelwch yng Nghymru dros 50% erbyn 2030. Mae'r Ganolfan yn dod â phartneriaid ym myd diwydiant, y llywodraeth, amddiffyn ac academaidd ynghyd i ddatblygu sector seiberddiogelwch Cymru, gan alluogi Cymru i fanteisio ar y twf disgwyliedig yn y sector yn y DU, ac yn fyd-eang, drwy fuddsoddi mewn dull cydgysylltiedig o sgiliau, arloesi a chreu mentrau newydd. Bydd y fenter hon yn ein cefnogi i sicrhau bod gennym gronfa o dalent yn barod i ateb galw sector sy'n tyfu a rhoi cyfleoedd i bobl ddatblygu sgiliau ar gyfer sector a allai gynnig gyrfa gydol oes. Bydd dull y Ganolfan o fynd i'r afael â heriau arloesi o dan arweiniad y farchnad a sbarduno datblygiad datrysiadau newydd, arloesol yn gyflym yn helpu i gefnogi a darparu cyfleoedd ym maes seiber ac mae hon yn un rhan o ecosystem seiber gref sy’n datblygu yng Nghymru.

Gwnaethoch hefyd holi a yw Llywodraeth Cymru yn cymryd unrhyw gamau i annog mwy o fenywod i'r sector seiber. Rydym yn ymwybodol mai un feirniadaeth drwy’r llwybr gyrfa seiber yw amrywiaeth a phwysigrwydd datblygu gweithlu amrywiol, sy'n adlewyrchu ein cymdeithas yng Nghymru. Rydym yn cefnogi, drwy ymgysylltu â'n sianeli cyfathrebu ag ysgolion, Cystadleuaeth Merched CyberFirst blynyddol yr NCSC. Gall ysgolion gystadlu gyda thimau o ferched Blwyddyn 8 mewn heriau ar thema seiber sydd wedi'u cynllunio i ysgogi diddordeb mewn gyrfaoedd technoleg a chynyddu'r nifer o fyfyrwyr benywaidd sy'n astudio pynciau TGAU Cyfrifiadura. Mae gan Gymru hefyd un o'r 'Menywod mewn Clystyrau Seiber' mwyaf gweithgar sy'n ymwneud yn rheolaidd â chynadleddau'r DU ac Ewrop i drafod y pwnc a'i waith yng Nghymru.

Rydym yn cydnabod y gellir gwneud mwy ynghylch amrywiaeth y gweithlu seiber ac annog menywod i'r sector, ac mae hyn yn cael ei ystyried fel rhan o ddatblygiad y Cynllun Gweithredu Seiber.

Yn olaf, mae eich llythyr yn gofyn am werthu cyfran Nexperia BV yn Nexperia Newport Limited. Ein blaenoriaeth ar hyn o bryd yw diogelu dyfodol y cannoedd o swyddi hynod fedrus yng Nghasnewydd. Rydym yn parhau i fod yn gwbl ymrwymedig i sicrhau datblygiad parhaus ein clwstwr lled-ddargludyddion cyfansawdd yn ne Ddwyrain Cymru a'r rôl y mae'n ei chwarae ar raddfa ehangach yn y DU. Yng ngoleuni penderfyniad Llywodraeth y DU, mae gweinidogion y DU bellach yn amlwg yn gweld y sector lled-ddargludyddion cyfansawdd yng Nghymru fel ased cenedlaethol strategol yn ogystal â’i fod yn cael ei gydnabod yn rhyngwladol. Rydym felly'n galw ar Lywodraeth y DU i fuddsoddi yn y sector i ddiogelu ei ddyfodol. Nid oes gennym gyfrifoldebau diogelwch cenedlaethol, ac nid oes gennym unrhyw wybodaeth am y rhesymau pam y daeth llywodraeth y DU i'r casgliad a wnaeth. Yr hyn rwy'n gredu sydd wedi dod yn llawer cliriach yn sgil y penderfyniad yw nad

yw gwerthiant y cwmni yn mynd i ddigwydd yn gyflym. Mae'r buddsoddiad fydd ei angen i symud Nexperia - neu'r olynydd i Nexperia - o waith gweithgynhyrchu sglodynod ar gyfer cwsmeriaid Nexperia i un sy'n cynhyrchu lled-ddargludyddion eraill i berchennog newydd hefyd yn debygol o gymryd cannoedd o filiynau o bunnau. Mae hwn yn benderfyniad canlyniadol iawn, a BEIS fydd nawr yn gorfod helpu i ddelio â chanlyniadau'r penderfyniad hwnnw. Mae mater Nexperia a sut y mae symud i berchnogaeth newydd i gael ei gefnogi yn fater i lywodraeth y DU rwy'n credu gan mai hwy wnaeth y penderfyniad yn y lle cyntaf.

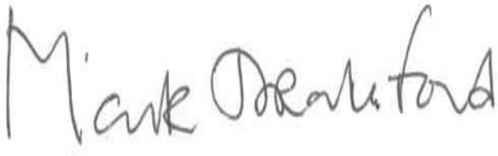

MARK DRAKEFORD

Vaughan Gething AS/MS
Gweinidog yr Economi
Minister for Economy

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA/VG/3715/22

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol
SeneddDiwylliant@senedd.cymru

15 Rhagfyr 2022

Annwyl Delyth

Hoffwn ddiolch i chi a'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol am ystyried y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol (Memorandwm Rhif 2), a osodwyd gerbron y Senedd ar 28 Medi 2022 mewn perthynas â Bil Diogelwch Ar-lein Llywodraeth y DU.

Rwy'n croesawu'r adroddiad a gyhoeddwyd gan y Pwyllgor ar 5 Rhagfyr, sy'n nodi bod yr Aelodau yn cytuno bod angen cydsyniad ar gyfer cymalau 156-158 (cymalau 151-152 fel y'u cyflwynwyd) a chymal 162 Troseddau cyfathrebu (cymal 155 fel y'i cyflwynwyd).

Nodaf hefyd yr argymhelliad a wnaed gan y Pwyllgor, sef bod angen cydsyniad yn eu barn hwy ar gyfer cymal 165 (cymal 159 fel y'i cyflwynwyd) ac Atodlen 14. Mae dadansoddiad cyfreithiol pellach gan fy swyddogion yn cadarnhau bod angen cydsyniad ac o'r herwydd bydd Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol arall (Memorandwm Rhif 4) yn cael ei gyflwyno.

Hoffwn hefyd ddwyn i'ch sylw bod y 'drosedd gyfathrebu niweidiol' a nodwyd yng nghymal 151 wedi'i hepgor o'r Bil yn y Cyfnod Adrodd ar 5 Rhagfyr, nodir hyn yn y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol (Memorandwm Rhif 4).

Yn gywir,

Vaughan Gething

Vaughan Gething AS/MS
Gweinidog yr Economi
Minister for Economy

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Dawn Bowden AS/MS
Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon, a'r Prif Chwip
Deputy Minister for Arts and Sport, and Chief Whip

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Delyth Jewell AS
Y Cadeirydd
Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

22 Rhagfyr 2022

Annwyl Delyth,

Cau Corgi Cymru

Diolch am eich llythyr dyddiedig 28 Tachwedd yn gofyn nifer o gwestiynau ynghylch cau Corgi Cymru. Gweler fy ymatebion i'r cwestiynau hyn isod.

Hyd yma, faint o'r grant gafodd ei wario gan Newsquest ar Corgi Cymru?

Caiff y cyllid a neilltuir i ariannu gwasanaeth newyddion digidol Cymraeg drwy Gyngor Llyfrau Cymru ei reoli ar ffurf contract caffael, ac ni chaiff ei ddyfarnu ar ffurf grant.

Dyfarnwyd swm o £400,000 i Corgi Cymru dros gyfnod o bedair blynedd drwy'r contract gwasanaeth newyddion digidol Cymraeg, ond caiff y cyllid drwy'r contract ei dalu drwy ôl-daliadau yn seiliedig ar wariant. Cafodd swm o £60,000 ei dalu i Corgi Cymru rhwng mis Ebrill a mis Hydref 2022 i ddarparu'r gwasanaeth newyddion digidol Cymraeg yn ystod y cyfnod hwnnw.

Faint o'r grant sydd wedi'i adennill?

Ni chaiff y £60,000 ei adennill. Cafodd yr arian hwn ei dalu mewn rhandaliadau misol i Corgi Cymru am wasanaethau a ddarparwyd. Defnyddiwyd yr arian i dalu costau cyflog staff a gweithwyr llawrydd am ddarparu'r gwasanaeth yn ystod y cyfnod pan oedd yn rhedeg.

Caiff y £340,000 nas gwariwyd sy'n weddill o'r contract £400,000 gwreiddiol ei ddefnyddio i gaffael contract gwasanaeth newyddion digidol Cymraeg newydd ar gyfer gweddill cyfnod y tendr drwy ymarfer tendro agored a chystadleuol.

Os oes unrhyw ran o'r grant heb ei adennill, a fyddech cystal ag amlinellu pam hynny?

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN
Gohebiaeth.Dawn.Bowden@llyw.cymru
Correspondence.Dawn.Bowden@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Fel y nodwyd uchod, cafodd y swm o £60,000 ei dalu i Corgi Cymru i dalu staff a gweithwyr llawrydd am ddarparu'r gwasanaeth. Nid yw Cyngor Llyfrau Cymru wedi gofyn i gyflogau gael eu had-dalu.

Pa lefel o ddiwydrwydd dyladwy a ymgymerir gan Gyngor Llyfrau Cymru o ran sefydlogrwydd ariannol derbynwyr grantiau a'u gallu i gyflawni'r ymrwymiadau a wnânt fel rhan o gais am grant?

Roedd Cyngor Llyfrau Cymru wedi ymgymryd â phrosesau diwydrwydd dyladwy ariannol safonol ar gyfer caffael cyn dyfarnu contractau masnachfraint i Corgi Cymru a Golwg360 ym mis Tachwedd 2021. Gwnaed yr asesiad hwn yng nghyd-destun yr amgylchedd economaidd a'r amgylchiadau a welwyd bryd hynny.

Pa adolygiad y mae Llywodraeth Cymru neu Gyngor Llyfrau Cymru wedi'i gynnal yn dilyn y mater hwn gyda Corgi Cymru, a pha wersi a ddysgwyd? Byddem yn ddiolchgar o gael gweld copi o'r adolygiad hwn os yw wedi'i gynnal. Os nad yw wedi'i gynnal, byddem yn ddiolchgar pe gallech amlinellu pam nad yw hyn wedi digwydd.

Cynhaliwyd trafodaethau â Chyngor Llyfrau Cymru ynghylch y prosesau a ddefnyddiwyd wrth ddyfarnu'r contract gwasanaeth newyddion digidol Cymraeg. Gwnaed hyn drwy ymarfer tendro agored cystadleuol, a dyfarnwyd contractau yn dilyn cyfweliadau ac asesiadau a gynhaliwyd gan banel annibynnol o arbenigwyr yn unol â'r meini prawf a nodwyd yn y canllawiau tendro. Mae Llywodraeth Cymru yn fodlon bod y broses gaffael yr ymgymerwyd â hi gan Gyngor Llyfrau Cymru yn gadarn, yn agored ac yn deg, a bod y rhesymau dros gau'r gwasanaeth yn ymwneud â ffactorau allanol a newidiadau i amgylchiadau sydd y tu allan i reolaeth Cyngor Llyfrau Cymru a Newsquest. Felly, ni fwriedir cynnal adolygiad ffurfiol.

Mae Llywodraeth Cymru yn gwerthfawrogi pa mor bwysig yw sicrhau lluosogrwydd yn sector y cyfryngau. Rydym wedi ymrwymo i helpu i hwyluso amgylchedd newyddion cadarn, ac rydym yn bwrw ymlaen â nifer o gamau i gefnogi cynaliadwyedd parhaus y sector newyddiaduraeth yng Nghymru. Mae'r gwaith hwn yn edrych ar bwysigrwydd didueddrwydd y cyfryngau o safbwynt uniondeb llywodraethol a newyddiadurol, a'r angen i ystyried cymysgedd cyfartal o ymyriadau uniongyrchol a chymorth lled braich, fel sy'n briodol.

Cynhelir y gwaith hwn ar lefel leol a chenedlaethol, ar draws nifer o wahanol blatfformau darparu a wahanol fathau o gyfryngau, ac mae'n canolbwyntio ar gynnal y sector presennol ar y cyd â datblygu opsiynau i wella llwybrau i newydd-ddyfodiaid i'r sector o amrywiaeth eang o gefndiroedd. Rydym yn deall bod angen mewnbwn gan arbenigwyr yn y gwaith hwn, ac yn parhau i gydweithio'n agos gyda chynrychiolwyr o'r sector. Mae hyn yn cynnwys Gweithgor Newyddiaduraeth er Bydd y Cyhoedd Cymru lle rydym yn gweithio gyda chroestoriad o gynrychiolwyr o ddiwydiant, y byd academaidd, yr undebau llafur a sefydliadau hyperleol i gefnogi cynaliadwyedd hirdymor newyddiaduraeth er budd y cyhoedd yn Gymraeg ac yn Saesneg yng Nghymru. Mae'r Gweithgor wedi tynnu sylw at heriau sy'n wynebu'r sector ac wedi gwneud sylwadau arnynt, ac wedi darparu cyfarwyddyd ar feysydd gweithredu posibl. Mae wedi cyfrannu at gyflawni'r Gronfa Newyddiaduraeth beilot sydd wedi darparu cymorth i newyddiaduraeth leol a hyperleol bresennol yn ogystal â chefnogi newydd-ddyfodiaid i'r farchnad. Mae'r Gweithgor hefyd wedi rhoi cyngor a chanllawiau ar ddefnyddio'r gyllideb cyfryngau a nodwyd yn y Cytundeb Cydweithio rhwng Llywodraeth Cymru a Phlaid Cymru a, thrwy drafodaethau, mae wedi meithrin perthnasau gwaith agosach ym maes cyfathrebu'r sector cyhoeddus er mwyn helpu i sicrhau bod mentrau hyperleol yn cael eu cynnwys yn y gwaith o gyhoeddi hysbysiadau awdurdodau lleol a hysbysiadau cyhoeddus. Bydd y Gweithgor yn darparu argymhellion ar gamau i'w

cymryd yn y dyfodol er mwyn cefnogi'r sector yng Nghymru erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Mae gan y gwasanaeth newyddion digidol Cymraeg rôl bwysig i'w chwarae o ran sicrhau lluosogrwydd yn sector y cyfryngau yng Nghymru. Mae Cyngor Llyfrau Cymru wedi gwahodd datganiadau o ddiddordeb mewn gwasanaeth newydd yn dilyn cau Corgi Cymru.

Yn gywir,

Dawn Bowden AS
Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon, a’r Prif Chwip
Deputy Minister for Arts and Sport, and Chief Whip

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
—
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig
—
Economy, Trade, and Rural Affairs Committee

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddDCC@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddDCC
0300 200 6565
—
Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddLJC@senedd.wales
senedd.wales/SeneddLJC
0300 200 6565

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

21 Rhagfyr 2022

Annwyl Delyth,

Ail gyfarfod Cynulliad Partneriaeth Seneddol y DU a'r UE

Mae'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu rhwng y DU a'r UE yn darparu ar gyfer sefydlu Cynulliad Partneriaeth Seneddol y DU a'r UE fel rhan o'i strwythurau llywodraethu. Mae'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol yn chwarae rhan bwysig o ran goruchwylio gweithrediad y Cytundeb Masnach a Chydweithredu ac unrhyw gytundebau rhwng y DU a'r UE yn y dyfodol.

Dyma'r unig gorff a all ddwyn y Cyngor Partneriaeth i gyfrif, sef y corff sydd â chyfrifoldeb cyffredinol am y Cytundeb Masnach a Chydweithredu. Mae'n cynnwys cynrychiolwyr y Comisiwn Ewropeaidd a Gweinidogion Llywodraeth y DU.

Buom yn cynrychioli'r Senedd yn ail gyfarfod Cynulliad Partneriaeth Seneddol y DU a'r UE ar 7-8 Tachwedd. Yn ystod y cyfarfod hwn, trafodwyd effaith Brexit ar artistiaid teithiol a bu modd inni amlygu'r gwaith pwysig y mae eich Pwyllgor wedi'i wneud ar y mater hwn. Roeddem felly am dynnu eich sylw at ein hadroddiad byr ar ganlyniad y trafodaethau ac yn arbennig y casgliadau ynghylch artistiaid teithiol.

Gwnaeth ein hadroddiad nifer o argymhellion hefyd ar sut y gallai'r Senedd fanteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd ymgysylltu a ddaw yn sgil y Cynulliad Partneriaeth Seneddol. Maent yn cynnwys:

- darparu adroddiadau ar faterion o ddiddordeb i bwyllgorau eraill y Senedd megis y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol; a
- gweithio gyda phwyllgorau'r Senedd i ddatblygu cysylltiadau anffurfiol ag aelodau o ddirprwyaethau'r DU a'r UE i'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol.

Rydym yn gobeithio bwrw ymlaen â'r gwaith hwn yn y flwyddyn newydd cyn cyfarfod nesaf y Cynulliad Partneriaeth Seneddol ym mis Mai 2023, a gobeithiwn y bydd yr adroddiad hwn o ddiddordeb i'ch Pwyllgor yn y cyfamser.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

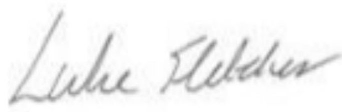

Luke Fletcher
Aelod
Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig

Department for Digital, Culture, Media & Sport

Julia Lopez MP
Minister of State for Media, Data and Digital Infrastructure
1st Floor
100 Parliament Street
London SW1A 2BQ

E: enquiries@dcms.gov.uk

www.gov.uk/dcms

20 December 2022

INT2022/16431/DC

Delyth Jewell MS
Chair
Culture, Communications, Welsh Language, Sport and International Relations Committee

SeneddCulture@senedd.wales

Dear Delyth,

Thank you for your letter of 22 November setting out the importance of the Media Bill. The Secretary of State for Culture has asked me to respond on her behalf.

I agree that the measures proposed for the Media Bill will be critical to the Welsh broadcasting and creative economy, ensuring it can thrive in the face of rapid technological change. The Bill will reform decades-old laws to turbocharge the growth potential of our world-leading public service broadcasters (PSBs), which develop talent and skills, drive growth in the creative industries across the UK and deliver distinctive, diverse British content. I look forward to continuing engagement with ITV, S4C and our other PSBs to deliver these measures.

I want to reassure you that I recognise the urgency of the legislation, including to the Welsh broadcasting industry. The Government is committed to the future of Welsh language broadcasting and supports the Welsh Government's ambition to reach the target of one million people in Wales being able to speak Welsh by 2050. We remain committed to supporting Welsh institutions such as S4C to achieve this ambition and are proud of the valuable cultural, societal and economic service S4C provides, across Wales and beyond, to Welsh-speaking audiences and viewers interested in the Welsh language and culture. I recently saw this first hand when I visited Cardiff in November and met Siân Doyle, Chief Executive at S4C, and Rhodri Williams, S4C Chair, to watch a rehearsal of CiC Byw, created by Boom production for S4C. In the context of changes to the broadcasting ecosystem there is a need to update legislation to enable S4C to adapt to rapid technological and market change, to maximise the social benefits to Welsh audiences, and to deliver increased value for money.

We received Ofcom's report on the C3 and C5 licence renewals earlier in the Summer. Officials continue to review the report and are engaging with licence holders. The Secretary of State will be responding to Ofcom's report in due course and we recognise the interaction between the licence renewal process and the progress of the Media Bill.

Channel 4 is a great UK success story and, in a rapidly changing media landscape, the Government wants it to thrive in the long-term while maintaining its distinctiveness. The Secretary of State is reviewing the business case for the privatisation of Channel 4 and will set out more detail in due course.

Thank you for your invitation to attend a meeting of the Committee. Unfortunately, both myself and the Secretary of State are unable to accept the invitation at this time due to exceptionally busy diaries. We do, however, look forward to a continued dialogue as we progress this important legislation.

With best wishes,

Julia

Julia Lopez MP
Minister of State
Minister for Media, Data and Digital Infrastructure

POSITIVE ABOUT DISABLED PEOPLE

Y Pwyllgor Cyllid
—
Finance Committee

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddCyllid@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddCyllid
0300 200 6565
—
Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddFinance@senedd.wales
senedd.wales/SeneddFinance
0300 200 6565

Cadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cadeirydd Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol
Cadeirydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig
Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol
Cadeirydd, y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai

12 Rhagfyr 2022

Annwyl Gadeiryddion y Pwyllgorau

Cyllideb Ddrafft 2023-24

Ysgrifennais atoch cyn toriad yr haf mewn perthynas â gwaith ymgysylltu y Pwyllgor Cyllid cyn y Gyllideb a dadl y Pwyllgor yn y Cyfarfod Llawn ar Flaenoriaethau Gwariant Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gyllideb sydd i ddod. Ysgrifennaf yn awr i roi diweddariad pellach ar y gwaith craffu ar y Gyllideb Ddrafft.

Ymgynghoriad

Ar ddechrau tymor yr hydref, cynhaliodd y Pwyllgor Cyllid ymgynghoriad i geisio gwybodaeth am y Gyllideb Ddrafft ar ran yr holl Bwyllgorau. Cawsom 29 o ymatebion ac mae'r rhain ar gael ar wefan y Pwyllgor Cyllid.

Amserlen

Fel y gwyddoch, mae Llywodraeth wedi gohirio cyhoeddi ei Chyllideb Ddrafft eto eleni oherwydd Datganiad Hydref y DU a gyhoeddwyd ar 17 Tachwedd. Mae'r Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol (y Gweinidog) wedi cadarnhau y bydd yn cyhoeddi'r fersiynau amlinellol a manwl o'r Gyllideb Ddrafft gyda'i gilydd ar 13 Rhagfyr. Bydd y Gweinidog yn ymddangos gerbron y Pwyllgor Cyllid ar 14 Rhagfyr am sesiwn dystiolaeth gychwynnol ar y Gyllideb Ddrafft.

Ffocws y Gyllideb

Mae Cyllideb eleni yn debygol o ganolbwyntio ar yr argyfwng costau byw, costau ynni cynyddol a chwyddiant uchel. Yn ogystal, mae'r Pwyllgor Cyllid wedi nodi nifer o feysydd yr ydym am i'r gwaith craffu ganolbwyntio arnynt, sef:

- pa effaith y mae pwysau chwyddiant yn ei chael ar gyllidebau refeniw a chyfalaf a sut mae hyn wedi newid fforddiadwyedd cynlluniau blaenorol;
- sut y dylid targedu adnoddau i gefnogi adferiad economaidd a pha sectorau yn benodol y mae angen eu blaenoriaethu;
- i ba raddau y dylid blaenoriaethu lliniaru newid yn yr hinsawdd wrth gefnogi adferiad economaidd;
- sut mae dyraniadau cyllideb yn cefnogi'r dyheadau yng nghynllun Sero Net Cymru;
- polisïau Llywodraeth Cymru i leihau tlodi ac effaith argyfwng costau byw ac anghydraddoldeb rhywiol;
- y dull gweithredu o ran gwariant ataliol, a sut y cynrychiolir hyn wrth ddyrannu adnoddau (gwariant ataliol = gwariant sy'n canolbwyntio ar atal problemau a lliniaru'r galw am wasanaethau yn y dyfodol, drwy ymyrryd yn gynnar);
- cynaliadwyedd gwasanaethau cyhoeddus, arloesi a gweddnewid gwasanaethau;
- sut y mae tystiolaeth yn llywio gwaith Llywodraeth Cymru o ran pennu blaenoriaethau a dyrannu'r gyllideb;
- sut y dylai Llywodraeth Cymru ddefnyddio pwerau trethu a benthyca;
- cefnogaeth i fusnesau, twf economaidd ac amaethyddiaeth ar ôl cyfnod pontio'r UE;
- beth yw'r cyfleoedd allweddol i fuddsoddiad y Llywodraeth gefnogi 'ailgodi'n gryfach' (h.y. cefnogi economi a gwasanaethau cyhoeddus sy'n cyflawni'n well yn erbyn y nodau llesiant yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol).

Yn ogystal, nodwyd y meysydd canlynol fel blaenoriaethau yn ystod digwyddiadau rhanddeiliaid ac ymgysylltu'r Pwyllgor yn ystod tymor yr haf:

- mynd i'r afael ag anghydraddoldeb a thlodi – beth yw'r blaenoriaethau a pha mor addas yw'r cymorth presennol o ystyried cyfran y bobl sy'n byw mewn tlodi cymharol o ran incwm, yng Nghymru?

- Rhestrau aros y GIG – a oes tystiolaeth o gynllun cadarn, wedi'i ategu gan adnoddau digonol, i fynd i'r afael â'r nifer uchaf erioed o bobl yng Nghymru sydd ar restrau aros ar gyfer triniaeth gan y GIG sydd wedi'i chynllunio neu nad yw'n fater brys, a yw'n amlwg bod hyn yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru?

- plant a phobl ifanc – a yw digon o arian yn cael ei ddarparu a'i gyfeirio'n briodol i gefnogi plant a phobl ifanc y mae'r pandemig wedi effeithio ar eu haddysg, eu datblygiad, eu hiechyd meddwl a'u llesiant?

- materion yn ymwneud â chynaliadwyedd hirdymor y GIG, gofal cymdeithasol, addysg bellach ac uwch, llywodraeth leol a gwasanaethau cyhoeddus eraill, gan gynnwys sut y gallant wneud arbedion effeithlonrwydd a thrawsnewid y ffordd y maent yn darparu gwasanaethau.

- yr economi a seilwaith – a yw'r cynlluniau cywir yn cael eu blaenoriaethu i gefnogi busnesau ac economi Cymru, sut mae Llywodraeth Cymru yn galluogi Cymru i ffynnu ar ôl COVID-19 a Brexit?

- sut y dylai'r Gyllideb fynd i'r afael ag anghenion pobl sy'n byw mewn cymunedau gwledig a datblygu economïau gwledig?

- creu Cymru wyrddach – a yw cynlluniau Llywodraeth Cymru i symud i economi wyrddach yn glir ac a oes digon o fuddsoddiad yn cael ei wneud i fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd a'i effeithiau? A oes angen diwygio'r cynlluniau hyn i adlewyrchu'r brys cynyddol i leihau'r ddibyniaeth ar nwy ac olew o ystyried y rhyfel yn Wcráin?

- y trydydd sector a gwirfoddoli – sut y gall Llywodraeth Cymru gefnogi sefydliadau'r trydydd sector wrth iddynt fynd i'r afael â heriau ariannol a galw cynyddol am rai gwasanaethau o ganlyniad i'r argyfwng costau byw a'r pandemig?

- trethiant - sut y dylai Llywodraeth Cymru ddefnyddio ei phwerau codi trethi a benthyca ac a ydych yn teimlo y dylid ehangu'r pwerau hyn, eu cadw'r un fath neu eu lleihau?

Gobeithiwn y bydd yr ymgynghoriad a'r gwaith ymgysylltu yn ategu ac yn llywio gwaith y Pwyllgorau polisi, a byddwn yn eich annog i ddefnyddio rhai o'r meysydd a amlinellir uchod fel ffocws ar gyfer eich gwaith craffu ar y gyllideb.

Protocol Proses y Gyllideb

Fel y crybwyllwyd, mae Llywodraeth Cymru wedi gohirio cyhoeddi ei Chyllideb Ddrafft eto eleni. Dyma'r bedwaredd flwyddyn yn olynol y bu oedi, sydd wedi arwain at gyfnodau craffu cwtogedig i'r Senedd. Mae'r Pwyllgor Cyllid o'r farn, felly, ei bod yn bryd adolygu Protocol Proses y Gyllideb a gyflwynwyd yn 2017. Mae gan y protocol lawer o fanteision, ond credwn fod angen ei ddiweddaru i

adlewyrchu arferion sefydledig a phrofiadau diweddar, yn enwedig y duedd yn ystod y blynyddoedd diwethaf i Lywodraeth Cymru ohirio cyhoeddi ei Chyllideb Ddrafft oherwydd amseriad digwyddiadau cyllidol y DU. Rwyf wedi ysgrifennu at y Gweinidog yn ddiweddar yn cynnig newidiadau yn y meysydd a ganlyn:

- ffurfioli gwaith ymgysylltu cyn y Gyllideb a gwaith craffu'r Pwyllgor; a
- darparu mwy o sicrwydd mewn perthynas ag amseriad y Gyllideb Ddrafft.

Mae'r Gweinidog eisoes wedi mynegi parodrwydd i ymgysylltu â'r Pwyllgor Cyllid ar y mater hwn, ac rydym yn gobeithio y bydd yn barnu bod y newidiadau hyn yn gymesur. Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Gadeiryddion y Pwyllgorau ar y mater hwn unwaith y byddaf wedi cael ymateb y Gweinidog. Mae'r Pwyllgor Cyllid yn gobeithio y gellir mynd i'r afael â'r newidiadau hyn a'u rhoi ar waith cyn cylch cyllideb 2024-25.

Os oes gennych gwestiynau am unrhyw agwedd ar broses y Gyllideb Ddrafft, mae croeso i chi gysylltu â mi neu ag Owain Roberts, Clerc y Pwyllgor Cyllid, ar 0300 200 6372 neu yn seneddcyllid@senedd.cymru.

Yn gywir,

Peredur Owen Griffiths
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

—

Culture, Communications, Welsh Language, Sport, and International Relations Committee

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddDiwylliant@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddDiwylliant
0300 200 6565

—

Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddCulture@senedd.wales
senedd.wales/SeneddCulture
0300 200 6565

Jayne Bryant AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

09 Rhagfyr 2022

Cydlynu gwaith craffu ar y gyllideb ddrafft ar addysg cyfrwng Cymraeg

Annwyl Jayne,

Roedd canlyniadau'r cyfrifiad yr wythnos hon yn hynod siomedig. Fel y gwyddoch, mae'r data'n awgrymu bod y gostyngiad yn nifer y siaradwyr Cymraeg wedi'i yrru'n bennaf gan ostyngiad yn nifer y plant 3-15 oed sy'n gallu siarad Cymraeg. O ystyried hyn, hoffwn awgrymu bod ein Pwyllgorau yn ceisio cydweithio yn ystod proses y gyllideb ddrafft arfaethedig mewn perthynas â ffigurau'r cyfrifiad ac addysg cyfrwng Cymraeg.

Os ydych yn cytuno, byddaf yn gofyn i'n swyddogion gydlynu'r gwaith hwn â swyddogion eich Pwyllgor chi.

Yn gywir

Delyth Jewell AS

Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Senedd Cymru
Welsh Parliament

Museums Association

At: Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol
Delyth.Jewell@senedd.cymru
Caerdydd
CF99 1SN

23 Rhagfyr 2022

Annwyl Delyth Jewell AS

Rwy'n ysgrifennu atoch i roi gwybod i chi bod Cyngor Dinas Caerdydd yn bwriadu lansio ymgynghoriad ar gynllun i gau Amgueddfa Caerdydd.

Mae ymgynghoriad Cyngor Dinas Caerdydd yn gofyn i drigolion ddewis rhwng opsiwn i symud yr Amgueddfa o'r Hen Lyfrgell a'i gwneud yn atyniad symudol er mwyn arbed £266,000 y flwyddyn, ac opsiwn i gadw'r amgueddfa a chanfod arbedion mewn mannau eraill. Mae Cymdeithas yr Amgueddfeydd (MA) yn gwrthwynebu'n bendant yr opsiwn o gau'r amgueddfa a'i gwneud yn atyniad symudol.

Mae'r MA yn gorff proffesiynol sy'n cynrychioli pawb sy'n gweithio mewn amgueddfeydd a gydag amgueddfeydd yn y Deyrnas Unedig. Rwy'n dwyn y mater hwn i'ch sylw chi gan ein bod yn hynod bryderus am y cynllun hwn a'r effaith ar drigolion Caerdydd, busnesau lleol, twristiaeth, aelodau'r staff a chasgliad yr amgueddfa pe bai'r amgueddfa'n cau.

Mae Amgueddfa Caerdydd yn amgueddfa arobryn sy'n cael ei chydnabod yn rhyngwladol ac sy'n chwarae rhan hanfodol ym mywyd diwylliannol y ddinas. Mae'r amgueddfa'n cynnig nifer o fanteision cymdeithasol i'r gymuned leol a'r tu hwnt, ac mae'n cyfrannu at brif amcanion llesiant Cyngor Dinas Caerdydd, sef creu cymunedau diogel, hyderus a grymusol yng Nghymru. Roedd arddangosfa 'Pobl Butetown' yn dogfennu hanes cymunedau ethnig-amrywiol Caerdydd ac roedd yn dystiolaeth o'r ffyrdd y mae Amgueddfa Caerdydd wedi bwrw ati i rymuso lleisiau cymunedau lleiafrifoedd ethnig y ddinas, sy'n aml wedi eu gwthio i gyrion y brif ffrwd ddiwylliannol yng Nghymru. Byddai cau Amgueddfa Caerdydd yn golled sylweddol i fywiogrwydd diwylliannol y ddinas.

Mae Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol a chyllidwyr lleol a chenedlaethol eraill fel Cronfa Gasgliadau Esmée Fairbairn wedi buddsoddi yn yr amgueddfa. Byddai cau'r amgueddfa mor fuan ar ôl y buddsoddiad hwn yn peryglu unrhyw ffynonellau cyllid yn y dyfodol.

Mae'r syniad o droi'r amgueddfa yn amgueddfa symudol neu wib-amgueddfa hefyd yn achos pryder. Gall amgueddfeydd symudol fod yn effeithiol wrth estyn allan at gymunedau, ond byddai angen buddsoddiad sylweddol i wneud hyn. Rydym yn pryderu hefyd am ddyfodol y casgliadau presennol gan nad yw'r cynllun yn cynnwys darpariaeth ar gyfer gofalu am y casgliadau na'u storio. Ar ôl cymryd costau symud a storio i ystyriaeth, mae'n fwy na thebyg y byddai costau o'r fath yn fwy na'r arbedion tymor byr a ragwelir.

Bu Amgueddfa Caerdydd yn arloesi o ran ymgysylltu â'r gymuned ers amser; byddai cau'r amgueddfa yn golygu colli ased diwylliannol llewyrchus sy'n llwyddo'n gyson i gyflawni blaenoriaethau lleol a chenedlaethol.

MUSEUMS CHANGE LIVES

42 Clerkenwell Close
London EC1R 0AZ

020 7566 7800
info@museumsassociation.org
www.museumsassociation.org

@MuseumsAssoc
@museumsassociation
@museumsassociation

Registered in England with limited liability by guarantee under no. 252131. Charity Registration no. 313024. Scottish charity no. SC041856.
VAT Registration no. 523 0407 92

Museums Association

Rydym yn sylweddoli bod awdurdodau lleol mewn sefyllfa ariannol ddyrys a’u bod yn gorfod gwneud penderfyniadau anodd. Fodd bynnag, ni fydd cau amgueddfa leol boblogaidd yn datrys y broblem. Mae'r amgueddfa'n gwneud cyfraniad economaidd pwysig i'r ddinas. Mae data Sbotolau o 2020 yn dangos bod amgueddfeydd Cymru'n cyfrannu £134m y flwyddyn at economi Cymru ac, felly, arbediad tymor byr ddôi o gau'r amgueddfa, a chost hirdymor. Yn ogystal, mae'r amgueddfa'n atyniad i dwristiaid. Mae'n denu ymwelwyr sy'n gwario arian yn siopau a bwytai'r ddinas gan gyfrannu ymhellach at yr economi leol.

Mae Cymdeithas yr Amgueddfeydd yn cydweithio â Ffederasiwn Amgueddfeydd ac Orielau Celf Cymru i baratoi'r achos cryfaf posibl dros gadw’r amgueddfa ar gyfer pobl Cymru. Byddem yn ddiolchgar o gael eich cefnogaeth i godi ymwybyddiaeth o’r posibilrwydd y bydd Amgueddfa Caerdydd yn cau ac i ganfod datrysiad na fydd yn arwain at golli sefydliad diwylliannol mor werthfawr.

Yn gywir,

Sharon Heal

Cyfarwyddwr,
Cymdeithas yr Amgueddfeydd (MA)
Cyfeiriad ebost: Sharon@museumsassociation.org

MUSEUMS CHANGE LIVES

42 Clerkenwell Close
London EC1R 0AZ

020 7566 7800
info@museumsassociation.org
www.museumsassociation.org

@MuseumsAssoc
@museumsassociation
@museumsassociation

Registered in England with limited liability by guarantee under no. 252131. Charity Registration no. 313024. Scottish charity no. SC041856. VAT Registration no. 523 0407 92

Eitem 3.19

Dawn Bowden AS/MS
Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon, a'r Prif Chwip
Deputy Minister for Arts and Sport, and Chief Whip

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA/DB/563/22

Delyth Jewell AS
Cadeirydd Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg,
Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol
SeneddCulture@senedd.wales

04 Ionawr 2023

Annwyl Delyth,

Rwy'n ysgrifennu atoch am adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol - Costau Cynyddol – Yr Effaith ar Ddiwylliant a Chwaraeon

Hoffwn ddiolch i aelodau'r Pwyllgor am fynd ati i ystyried y pwnc ac am gyhoeddi'r adroddiad.

Gweler yn amgaeedig ymateb ysgrifenedig Llywodraeth Cymru i'r adroddiad. Mae hi wedi ymateb i bob un o'r 10 argymhelliad a wnaed gan y Pwyllgor.

Yn gywir

Dawn Bowden AS/MS
Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon, a'r Prif Chwip
Deputy Minister for Arts and Sport, and Chief Whip

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol – Costau Cynyddol – Yr Effaith ar Ddiwylliant a Chwaraeon

Mae effaith y cynnydd mewn costau yn arbennig o amlwg ym meysydd Diwylliant a Chwaraeon fy Mhortffolio, yn enwedig gyda'r cyrff a'r sectorau sy'n ceisio sicrhau adferiad ariannol ar ôl y pandemig lle amharodd y cwymp yn eu cynulleidfaoedd ar eu gallu i gynhyrchu incwm.

Mae'r cynnydd mawr ym mhrisiau ynni wedi ychwanegu at y wasgfa ar gyllidebau. Mae'r cynnydd mewn costau byw'n effeithio hefyd ar y gallu i recriwtio a chadw staff a gwirfoddolwyr wrth i bobl ei chael hi'n anodd ysgwyddo costau teithio a gofal plant neu ddewis gwaith sy'n talu'n well. Weithiau, canlyniad yr heriau hyn gyda'i gilydd yw lleihau'r rhaglen weithgarwch ledled Cymru. Gyda llai o incwm i'w wario, mae pobl yn gorfod 'dala'r slac yn dynn' a gwario llai ar weithgareddau hamdden. Mae'r cynnydd yng nghostau cadwyni cyflenwi, yn enwedig o ran deunyddiau a llafur, hefyd yn effeithio ar brosiectau cyfalaf a gwaith cynnal a chadw.

Hoffwn ddiolch i aelodau'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol am eu hadroddiad ar 'Gostau Cynyddol – Yr Effaith ar Ddiwylliant a Chwaraeon'. Rwyf wedi nodi fy ymateb i argymhellion yr adroddiad isod.

Argymhelliad 1: Dylai Llywodraeth Cymru weithio ar frys gyda'r Llyfrgell Genedlaethol i ddatrys ei phryderon am y "risg difrifol iawn" i'r casgliadau.

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru'n gweithio gyda chydweithwyr yn y Llyfrgell Genedlaethol ac yn darparu cymorth ychwanegol lle bo modd i ddelio ag effaith y cynnydd yn y costau yn y misoedd diwethaf. Dyfarnwyd £650,000 ychwanegol yn 2022-23 i helpu â'r cynnydd mewn costau byw a chyfleustodau a £500,000 pellach i dalu am system dân newydd i ddiogelu'r casgliadau.

Bydd grant refeniw'r Llyfrgell Genedlaethol yn cynyddu. Am y ddwy flynedd ariannol nesaf, rydym wedi neilltuo arian ychwanegol fydd wedi'i glustnodi gyda chyfyngiad amser i ysgwyddo'r pwysau ychwanegol o ran tâl, costau byw a chyfleustodau. Bydd cyllid ychwanegol yn cael ei neilltuo hefyd i gefnogi blaenoriaethau'r Cytundeb Cydweithredu, gan gynnwys cynaliadwyedd ariannol. Er bod y wasgfa yn sgil chwyddiant yn parhau'n bryder, bydd yr arian ychwanegol hwn yn helpu i gynnal y Llyfrgell Genedlaethol yn 2023-24 a 2024-25.

Goblygiadau ariannol: gweler uchod

Argymhelliad 2: Dylai Llywodraeth y DU roi cymorth i leoliadau chwaraeon a diwylliannol gyda chostau ynni y tu hwnt i chwe mis y cynllun cychwynnol. Dylid cadarnhau'r gefnogaeth hon yn gynt yn hytrach nag yn hwyrach er mwyn rhoi sicrwydd tymor canolig a hir i'r lleoliadau hyn. .

Ymateb: Derbyn

Menter gan Lywodraeth y DU yw’r Cynllun Rhyddhad ar Filiau Ynni (EBRS). Mae Gweinidog yr Economi wedi ymateb i Lywodraeth y DU am y cynllun ac mae'r swyddogion yn trafod â thîm EBRS o fewn BEIS. Rydym yn cytuno bod angen sicrwydd ar frys ynghylch dyfodol y cynllun, ac y dylai'r meini prawf ar gyfer cymorth gael eu cyhoeddi fel bod y broses benderfynu’n dryloyw.

Goblygiadau ariannol: dim

Argymhelliad 3: Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod ymddiriedolaethau hamdden yn gymwys i gael cymorth i ddod yn fwy gwyrdd o ran eu defnydd o ynni, fel yr hyn sydd ar gael gan Wasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru.

Ymateb: Derbyn

Gall Awdurdodau Lleol a sefydliadau sector cyhoeddus eraill ofyn i Wasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru am gymorth technegol ac ariannol, i wella effeithlonrwydd ynni eu pyllau nofio a chanolfannau hamdden (gan gynnwys y rhai a reolir gan ymddiriedolaethau hamdden), gan helpu i leihau allyriadau carbon. Mae'r cymorth ariannol yn cynnwys benthyciadau di-log gan Raglen Gyllid Cymru. Mae'r benthyciadau di-log ar gael ar gyfer gwelliannau fel rhan o raglenni ôl-osod mawr, neu brosiectau arbed ynni llai. Mae'r rhain yn cynnwys mesurau i leihau costau gwresogi drwy wneud adeiladau'n fwy effeithlon o wres, gosod goleuadau LED, a phrosiectau ynni adnewyddadwy fel gosod paneli solar ar y to.

Goblygiadau ariannol: Dim goblygiadau newydd

Argymhelliad 4: Dylai Llywodraeth Cymru roi cyllid cyfalaf i’r sector chwaraeon a diwylliannol er mwyn iddynt ddod yn fwy gwyrdd o ran eu defnydd o ynni.

Ymateb: Derbyn

Dylai sefydliadau fod yn ystyried eu costau ynni a'u gallu i wrthsefyll heriau fel rhan o'u gwaith cynllunio arferol ar eu hystadau cyfalaf.

Gellir defnyddio'r cyllid cyfalaf heb ei glustnodi a roddir i Awdurdodau Lleol i gynnal eu cyfleusterau chwaraeon a chymdeithasol os yw Awdurdodau o'r farn ei bod yn briodol gwneud hynny. Mae Llywodraeth Cymru’n darparu arian cyfalaf penodol hefyd ar gyfer adnewyddu ac ailfodelu ysgolion a cholegau yn helaeth a phrynu nwyddau newydd yn lle hen rai, er enghraifft drwy'r rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu. Erbyn hyn mae'n ofynnol i brosiectau o'r fath fod yn garbon sero-net ac yn aml maent yn cynnwys cyfleusterau chwaraeon. Darperir cyllid hefyd trwy

grant cyfalaf adeiladau Awdurdodau Lleol a gyflwynwyd rhwng 2023-2024. Gellid ei ddefnyddio er budd adeiladau chwaraeon neu ddiwylliannol o fewn ystad yr Awdurdod Lleol.

Ar gyfer amgueddfeydd, llyfrgelloedd ac archifau lleol, byddai modd gwneud cais i'r rhaglen Grant Cyfalaf Trawsnewid am gymorth ar gyfer prosiectau o'r fath. Mae'r cyllid rydyn ni'n ei ddarparu i Chwaraeon Cymru yn helpu'r sector hefyd i gwrdd â disgwyliadau Cynllun Sero Net Cymru Gyfan a meithrin ei allu i wrthsefyll effeithiau newid hinsawdd, gan sicrhau y gallwn barhau i ddarparu ein gwasanaethau cyhoeddus allweddol.

Goblygiadau ariannol: gweler uchod

Argymhelliad 5: Dylai Llywodraeth Cymru roi cyllid ychwanegol wedi'i dargedu i'r sectorau chwaraeon a diwylliant i helpu lleoliadau a sefydliadau sy'n wynebu'r posibilrwydd o orfod cau ond sydd â dyfodol cynaliadwy y tu hwnt i'r argyfwng uniongyrchol.

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru'n cydnabod effeithiau aruthrol chwyddiant ar gostau cyfleustodau a chostau byw cyrff hyd braich a sefydliadau yn y sector lleol. I'n helpu â'r pwysau hyn, mae Gweinidogion Cymru wedi cytuno i neilltuo £3,750,000 ym mlwyddyn ariannol 2022-23 i Lyfrgell Genedlaethol Cymru; Amgueddfa Cymru; sector y celfyddydau trwy Gyngor Celfyddydau Cymru, y sector chwaraeon trwy Chwaraeon Cymru; yr amgueddfeydd annibynnol a llyfrgelloedd cymunedol yng Nghymru; Cyngor Llyfrau Cymru; a'r diwydiannau creadigol annibynnol yng Nghymru.

Mae gan amgueddfeydd, llyfrgelloedd ac archifau lleol yr hawl i wneud cais i'r rhaglen Grant Cyfalaf Trawsnewid am gymorth i gynnal gwaith cyfalaf fydd yn helpu i wneud eu sefydliad yn gynaliadwy.

Mae Chwaraeon Cymru yn neilltuo arian i'r rheini sydd am wneud eu clybiau'n fwy cynaliadwy. Gellid gwneud hynny trwy wella cyfleusterau a thrwy wella sgiliau gwirfoddolwyr a chymryd camau i gyrraedd y bobl sydd er enghraifft yn cael eu tangynrychioli mewn chwaraeon a gweithgarwch corfforol.

Goblygiadau ariannol: gweler uchod.

Argymhelliad 6: Dylai Llywodraeth Cymru gychwyn trafodaethau brys â'r Adran dros Dechnoleg Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon Llywodraeth y DU a'r Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol i alw am becyn cymorth ar gyfer y DU gyfan i gefnogi'r sectorau diwylliant a chwaraeon mewn ymateb i bwysau costau byw.

Ymateb: Gwrthod

Mater i Lywodraeth y DU yw hwn. Mae effaith costau byw cynyddol a'r ffaith nad yw Llywodraeth y DU wedi cadw at ei haddewid i ddarparu arian yn lle arian yr UE wedi creu problemau sylweddol. Byddwn ni yn Llywodraeth Cymru'n parhau i weithio i flaenoriaethu'n cyllidebau er mwyn amddiffyn y mwyaf bregus a chadw'n hymrwymiad i greu Cymru gryfach, tecach a gwyrddach.

Goblygiadau ariannol: fel a ddisgrifir.

Argymhelliad 7: Dylai Llywodraeth Cymru annog gweithgareddau chwaraeon a diwylliannol mewn Canolfannau Clyd, ac ariannu'r darparwyr yn unol â hynny.

Ymateb: Derbyn

Mae llawer o sefydliadau gan gynnwys Awdurdodau Lleol, llyfrgelloedd ac amgueddfeydd lleol, cynghorau cymuned, grwpiau ffydd, clybiau chwaraeon, canolfannau cymuned eisoes wrthi'n sefydlu neu'n ystyried sefydlu Canolfannau Clyd yn eu cymunedau lleol. Bwriad Canolfannau Clyd yw darparu lleoedd diogel a chynnes i bobl fynd iddynt yn ystod y dydd yn eu cymunedau lleol i'w helpu i leihau costau gwresogi'u cartref ac i helpu pobl sy'n wynebu tlodi tanwydd eithafol y gaeaf hwn. Mae trafodaethau cynnar â rhanddeiliaid yn dangos bod uchelgais glir bod Canolfannau Clyd yn cynnig mwy na lle cynnes i eistedd ynddo ac y dylent gynnwys neu gael eu datblygu i gynnwys grwpiau buddiant neu weithgareddau.

Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu swm cychwynnol o £1m i helpu i ddatblygu/ehangu Canolfannau Clyd ledled Cymru. Mae arian wedi cael ei roi i lywodraeth leol trwy CLILC. Disgwylir i awdurdodau lleol sicrhau bod trefniadau'n bod yn lleol i sicrhau bod arian Llywodraeth Cymru yn cael ei roi i'r rheini sy'n darparu Canolfannau Clyd (h.y. trwy grantiau lleol neu eu tebyg). Bydd hynny'n cynnwys gweithio gyda'r Cyngor Gwirfoddolwyr Sirol lleol. Mae canllawiau wedi'u rhoi i awdurdodau lleol gydag arian Llywodraeth Cymru.

Dylai Canolfannau Clyd fod yn agored, yn gynhwysol ac ar gael i bawb yn y gymuned. Dylid canolbwyntio ar nodi'r hyn sydd ei angen yn yr ardal a darparu Canolfan Glyd sy'n diwallu'r angen hwnnw. Gallai Canolfan Glyd gynnwys:

- lluniaeth ysgafn (o leiaf) a darparu pryd mwy sylweddol o fwyd os medrir.
- cyngor a gwasanaethau cymorth i'r rheini sy'n ei defnyddio – er enghraifft cyngor a help ar faterion ariannol, iechyd a lles neu gyswllt digidol.
- gweithgareddau cyfoethogi fel ymarfer corff, celf a diwylliant (gan ddibynnu ar y lleoliad a'r hyn sydd ar gael).

Dylai'r Ganolfan Glyd ymateb i'r angen lleol. Er y gellid cynnal rhai mewn adeiladau sy'n eiddo neu sy'n cael eu rheoli gan yr awdurdod lleol, gallent yr un mor rhwydd gael eu sefydlu gan neu drwy fudiadau cymunedol lleol, ffydd neu drydydd sector, neu glwb chwaraeon sy'n defnyddio'u hasedau cymunedol eu hunain neu drwy/gan gyrff cyhoeddus eraill. Gallai'r sector preifat hefyd chwarae rhan a dylai grwpiau busnes lleol chwilio am gyfleoedd, o bosibl trwy weithio gyda'r Ffederasiwn Busnesau Bach a'r CBI.

Gallai gwasanaethau/rhanddeiliaid cenedlaethol hefyd helpu Canolfannau Clyd, yn enwedig o ran rhoi cyngor, arweiniad neu gymorth ychwanegol ar gyfer gweithgareddau cyfoethogi posibl, er enghraifft Cyngor ar Bopeth, Cyngor Celfyddydau Cymru, Chwaraeon Cymru ac Amgueddfeydd ac Orielau Cymru.

Goblygiadau ariannol: £1m – arian eisoes wedi'i neilltuo i lywodraeth leol

Argymhelliad 8: Dylai Llywodraeth Cymru roi arweiniad i'r sectorau diwylliant a chwaraeon yn ystod yr argyfwng costau byw. Dylai Llywodraeth Cymru esbonio sut y mae'n rhoi cymorth penodol i'r sectorau diwylliant a chwaraeon i liniaru effeithiau'r cynnydd mewn costau byw.

Ymateb: Derbyn

Fel y dywedir yn Argymhelliad 5, mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo £3,750,000 ym mlwyddyn ariannol 2022-23 i Lyfrgell Genedlaethol Cymru; Amgueddfa Cymru, sector y celfyddydau trwy Gyngor Celfyddydau Cymru, y sector chwaraeon trwy Chwaraeon Cymru; amgueddfeydd annibynnol a llyfrgelloedd cymunedol yng Nghymru; Cyngor Llyfrau Cymru; a'r diwydiannau creadigol annibynnol yng Nghymru. Fel rhan o'r Cytundeb Cydweithredu, rydym wedi cytuno i ddyblu ein buddsoddiad yn Cyfuno erbyn 2024-25. Cyfuno yw ein rhaglen trechu tlodi trwy fynediad, cyfranogiad a chynhwysiant mewn gweithgareddau diwylliannol.

Goblygiadau ariannol: Fel a ddisgrifiwyd

Argymhelliad 9: Dylai Llywodraeth Cymru esbonio sut y mae'n mynd i'r afael â'r anghydraddoldebau o ran cymryd rhan mewn chwaraeon, a dyfodd yn ystod y pandemig ac sy'n cael eu gwaethygu gan yr amgylchiadau presennol.

Ymateb: Derbyn

Mae sicrhau mynediad cyfartal at gyfleoedd ym myd y campau'n ymrwymiad allweddol yn ein Rhaglen Lywodraethu. Mae gwella mynediad a chyfranogaeth, a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb yn ei holl ffurfiau yn flaenoriaethau yn llythyr cylch gwaith Chwaraeon Cymru ar gyfer tymor y llywodraeth hon.

Mae Llywodraeth Cymru'n neilltuo cyllideb flynyddol i Chwaraeon Cymru - £21.6m o refeniw ac £8m o gyfalaf yn 2022-23 – i gyflawni'r blaenoriaethau yn y llythyr cylch gwaith. Mae Chwaraeon Cymru newydd benodi uwch reolwr EDI i weithio gyda staff Chwaraeon Cymru ar raglen hyfforddi mewn cynhwysiant. Rhan bwysig ohoni yw deall hiliaeth a gweithredu i atal hiliaeth. Mae Chwaraeon Cymru yn ariannu Hyrwyddwyr Cymunedol hefyd i helpu mudiadau cymunedol i fanteisio ar arian a gwasanaethau Chwaraeon Cymru, yn enwedig y rheini mewn cymunedau sy'n brin o wasanaethau.

Ynghyd â'r arian craidd hwn, rydym yn neilltuo arian hefyd ar gyfer cynnal prosiectau sy'n cefnogi ymrwymiadau ehangach y Rhaglen Lywodraethu o ran gwella mynediad a chynhwysiant. Un enghraifft yw grant Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-Hiliol sy'n ceisio annog cymunedau Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig i gymryd rhan a chael eu cynnwys.

O ran cymryd rhan, rydym yn gweithio ar yr argymhellion yn adroddiad "Sicrhau Chwarae Teg" y Pwyllgor. Gwnaethon ni gynnal Uwchgynhadledd Chwaraeon yn ddiweddar ar y cyd â Chwaraeon Cymru, oedd yn fan cychwyn ar broses deall ac wynebu achosion anghydraddoldeb o ran mynediad i chwaraeon. Mae llawer o heriau, fel y pandemig a'r argyfwng costau byw, wedi dwysáu'r mater hwn mewn sawl cymuned. Byddwn ni'n gweithio gyda Chwaraeon Cymru a phartneriaid eraill i herio ac yna i greu system sy'n caniatáu i bawb fwynhau chwaraeon ar hyd eu hoes.

Goblygiadau ariannol: Dim goblygiadau newydd.

Argymhelliad 10: Dylai Llywodraeth Cymru wella ei gwaith ymgysylltu â'r sector diwylliant er mwyn helpu i ddatblygu ei hymateb i'r cynnydd mewn costau byw.

Ymateb: Gwrthod

Mae gennym hanes clodwiw o ran ymgysylltu â'n sectorau. Rydym yn cydweithio'n glos gyda chyrff yn y sector a chyda sefydliadau unigol i fonitro a deall effaith yr argyfwng costau byw.

Goblygiadau ariannol: dim

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol
w
—
Culture, Communications, Welsh Language, Sport and International Relations Committee

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddDiwylliant@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddDiwylliant
0300 200 6565
—
Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddCulture@senedd.wales

0300 200 6565

Mark Drakeford AS
Y Prif Weinidog
Llywodraeth Cymru

08 Tachwedd 2022

Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023-2024

Annwyl Mark,

Fel y gwyddoch, bydd pwyllgorau'r Senedd yn cynnal gwaith craffu ar gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru 2023-24 yn ystod yr hydref.

Tystiolaeth ysgrifenedig

Er mwyn llywio gwaith craffu'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol, byddem yn croesawu gwybodaeth ysgrifenedig gennych am y meysydd a nodir yn yr Atodiad i'r llythyr hwn. Byddem yn ddiolchgar o gael y wybodaeth hon erbyn 14 Rhagfyr 2022.

Tystiolaeth lafar

Byddai'r Aelodau'n ddiolchgar hefyd pe gallech fod yn bresennol mewn sesiwn dystiolaeth lafar ar 11 Ionawr 2023 rhwng 09.30 a 10.30.

Y dull gweithredu

Byddwn yn ceisio dilyn dull y Pwyllgor Cyllid, gan seilio ein dull gweithredu ar y pedair egwyddor ar gyfer gwaith craffu ariannol, sef: fforddiadwyedd, blaenoriaethu, gwerth am arian a phrosesau'r gyllideb. At hynny, byddwn hefyd yn gofyn am dystiolaeth gan Weinidog y Gymraeg ac Addysg, Gweinidog yr Economi, a Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon a'r Prif Chwip, o ystyried perthnasedd eu gwaith i'n cylch gwaith.

Yn dilyn y sesiwn, bydd y Pwyllgor yn ysgrifennu atoch gydag unrhyw geisiadau ychwanegol am wybodaeth neu eglurhad a bydd yn cyhoeddi adroddiad ar ein casgliadau yn y Senedd.

Yn gywir,

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol

ATODIAD – CAIS AM WYBODAETH YSGRIFENEDIG CYN CRAFFU AR Y GYLLIDEB DDRAFFT

Mae'r Pwyllgor yn gofyn am y wybodaeth a ganlyn:

Sylwadau ar y camau gweithredu a manylion am ddyraniadau'r Llinellau Gwariant yn y Gyllideb

Dadansoddiad o ddyraniadau yng nghyllideb ddrafft 2023-24 ar gyfer cysylltiadau rhyngwladol a datblygu rhyngwladol fesul Prif Grŵp Gwariant, Maes Rhaglenni Gwariant, Cam Gweithredu a Llinell Wariant yn y Gyllideb.

Alldro terfynol ar gyfer 2021-22 a rhagolwg o'r alldro ar gyfer 2022-2023.

Sylwadau ar y Camau Gweithredu yn y Prif Grŵp Gwariant mewn perthynas â Chysylltiadau Rhyngwladol a Datblygu Rhyngwladol, gan gynnwys dadansoddiad ac esboniad o'r newidiadau rhwng Cyllideb Atodol Gyntaf 2022-23 a'r Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2023-24.

Gwybodaeth arall

Amlinelliad o'r dyraniadau yn y gyllideb drafft i gyflawni'r camau gweithredu sydd ym mhob un o'r cynlluniau gweithredu rhyngwladol ar gyfer Strategaeth Ryngwladol Llywodraeth Cymru.

Goblygiadau sy'n deillio o effaith barhaus y pandemig COVID-19 ac ymadawiad y DU â'r UE i gynlluniau gwariant ar gyfer cysylltiadau rhyngwladol.

Meysydd penodol

Strategaeth ryngwladol

Dyraniadau a sylwebaeth o ran y canlynol:

- adnoddau ar gyfer sefydliadau Cymry ar wasgar allanol.
- adnoddau ar gyfer pob partner cyflenwi unigol sy'n gyfrifol am gyflawni'r strategaeth.
- adnoddau ar gyfer sefydliadau celfyddydau a chwaraeon allanol i gefnogi'r gwaith o gyflwyno'r strategaeth.
- .
- adnoddau gyda'r nod o hyrwyddo Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn rhyngwladol.

- adnoddau ar gyfer ymgysylltu â’r rhanbarthau a gwledydd blaenoriaeth a amlinellir yn y Strategaeth Ryngwladol.

Rhaglen Cymru ac Affrica

Dyraniadau a sylwebaeth o ran y canlynol:

- yr adnodd a ddarperir i'r 5 prosiect a sefydliad a gefnogir gan raglen Cymru ac Affrica.
- cyllid i gefnogi’r gwaith o ddatblygu prosiectau Plannu Coed ledled Affrica, gan gynnwys Rhaglen Plannu Coed Mbale bresennol.
- cyllid i gefnogi Cymru fel Cenedl Masnach Deg, a manylion y canlyniadau fydd yn cael eu cyflawni a sut y bydd cyflawni'r canlyniadau hyn yn cael ei fesur.

Swyddfeydd rhyngwladol

Dyraniadau a sylwebaeth o ran y canlynol:

- gwaith y Swyddfeydd Rhyngwladol, a manylion y canlyniadau fydd yn cael eu cyflawni a sut y bydd cyflawni'r canlyniadau hyn yn cael ei fesur.
- holl ymgysylltiad arfaethedig Llywodraeth Cymru â digwyddiadau mawr a rhyngwladol, gan gynnwys sut mae cost a budd ymgysylltu â'r digwyddiadau hyn yn cael eu gwerthuso. dyraniadau’r gyllideb ddrafft ar gyfer swyddfeydd rhyngwladol gwahanol, ac ar ba sail y gwnaed y penderfyniadau ar y dyraniadau penodol hyn.

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol
—
Culture, Communications, Welsh Language, Sport, and International Relations Committee

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddDiwylliant@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddDiwylliant
0300 200 6565
—
Senedd Cymru
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddCulture@senedd.wales
senedd.wales/SeneddCulture
0300 200 6565

Mark Drakeford AS
Y Prif Weinidog
Llywodraeth Cymru

30 Tachwedd 2022

Rhoi tystiolaeth lafar am Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2023-24

Annwyl Brif Weinidog,

Cafodd y Pwyllgor wybod gan swyddogion yr wythnos diwethaf na fyddwch yn rhoi tystiolaeth lafar yn ymwneud â Chyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023-24. Dywedwyd wrthym mai'r rheswm dros hyn oedd eich bod wedi cytuno'n flaenorol i fynychu un cyfarfod Pwyllgor y flwyddyn, ac y byddai hwnnw'n cyd-daro â chyhoeddi'r adroddiad blynyddol ar gysylltiadau rhyngwladol.

Roedd y Pwyllgor yn siomedig o glywed yr ymateb hwn, a byddem yn nodi y byddai Gweinidogion fel arfer yn mynychu sesiynau craffu ar wahân yn ymwneud â pholisi, deddfwriaeth a chyllidebau. Sylwn fod y meysydd polisi hynny'n ymwneud â chysylltiadau rhyngwladol rydych yn gyfrifol amdanynt yn cael cyllid penodedig, a bod sefydliadau allanol a phartneriaid cyflawni yn cael cyllid o'r maes cyllideb hwn. Fel Pwyllgor, rydym yn ymwybodol iawn y bydd yr argyfwng costau byw yn rhoi mwy o bwysau eto ar adrannau'r Llywodraeth i wneud penderfyniadau anodd yn ymwneud â gwariant, a hoffem allu craffu ar y modd y bydd y penderfyniadau hyn yn effeithio ar y meysydd cyllideb rydych yn gyfrifol amdanynt.

Gan na fyddwch ar gael i roi tystiolaeth lafar, byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe baech yn anfon ymateb manwl i'r pwyntiau a amlinellwyd yn y llythyr dyddiedig 8 Tachwedd 2022, a hynny erbyn 14 Rhagfyr 2022. Mae'r Pwyllgor hefyd yn gofyn i chi ymateb i unrhyw lythyr dilynol yn gofyn am ragor o wybodaeth ar ôl i'r Pwyllgor gael amser i ystyried y dystiolaeth a gafwyd eich tystiolaeth ysgrifenedig gychwynnol. Gofynnwn ichi ymateb ar fyrder er mwyn inni ei ystyried wrth baratoi ein hadroddiad cyn y dyddiad cau, sef 6 Chwefror 2023.

Yn gywir,

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

Senedd Cymru
Welsh Parliament

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Y Gwir Anrh/Rt Hon Mark Drakeford AS/MS
Prif Weinidog Cymru/First Minister of Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Delyth Jewell AS
Cadeirydd
Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon,
a Chysylltiadau Rhyngwladol
Senedd Cymru

21 Rhagfyr 2022

Annwyl Gadeirydd

Rwy'n ysgrifennu mewn ymateb i'ch llythyr dyddiedig 8 Tachwedd ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023-2024.

Cysylltiadau Rhyngwladol

Mae'r tabl isod yn darparu dadansoddiad o'r dyraniad ar gyfer Cysylltiadau Rhyngwladol yn y Gyllideb Ddrafft ddangosol ar gyfer **2023-24**.

- **Llinell Wariant yn y Gyllideb**	**Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2023-24 Rhagfyr 2021**	**Trosglwyddiadau MEG i MEG**	**Cyllideb Derfynol Ddangosol 2023-24 Mawrth 2022**
	£000oedd	**£000oedd**	**£000oedd**
Cysylltiadau Rhyngwladol	8,904	(350)	8,554
Cam gweithredu: Rhyngwladol	**8,904**	**(350)**	**8,554**
Maes Rhaglenni Gwariant: Rhyngwladol	**8,904**	**(350)**	**8,554**

Mae gostyngiad o £350,000 i £8.554m yn y gyllideb o ganlyniad i drosglwyddiad MEG i MEG (Prif Grŵp Gwariant) y cytunwyd arno, o Gysylltiadau Rhyngwladol i Ddatblygiad Rhyngwladol er mwyn helpu i gyflawni agweddau Cymru ac Affrica ar y Strategaeth

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakefordy@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ryngwladol. Gwnaed y trosglwyddiad yn 2022-23 a bydd hefyd yn cael ei weithredu yn 2023-24 a 2024-25 gan ymestyn y trosglwyddiadau o £350,000 hyd at ddiwedd y Strategaeth Ryngwladol. Daw'r tabl uchod o'r tablau Llinell Wariant yn y Gyllideb (BEL) a gyhoeddwyd ar gyfer Cyllideb Derfynol 2022-23 i 2024-25.

Ers hynny bu gostyngiad pellach o 2% i'r gyllideb Cysylltiadau Rhyngwladol fel rhan o ailflaenoriaethu cyllideb yr hydref Llywodraeth Cymru a gostyngiadau yn y gyllideb o fewn y MEG. Felly, mae cyllidebau Cysylltiadau Rhyngwladol ar gyfer 2023-24 wedi gostwng o £8.554m i £8.383m (£0.171m yn llai).

Fel rhan o'r broses cyllideb atodol gyntaf ar gyfer 2023-24, cytunwyd y bydd £100,000 ychwanegol yn cael ei drosglwyddo o'r BEL Cysylltiadau Rhyngwladol o fewn MEG Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu i'r BEL Datblygu Rhyngwladol o fewn MEG Cyfiawnder Cymdeithasol er mwyn talu pwysau chwyddiant ar gyfer prosiect Plannu Coed Mbale. Dim ond ar gyfer blwyddyn 2023-24 y mae'r trosglwyddiad hwn. Mae hynny'n golygu mai £8.283m fydd y gyllideb ddiwygiedig ar gyfer Cysylltiadau Rhyngwladol yn 2023-24.

Alldro terfynol **2021-22** ar gyfer Cysylltiadau Rhyngwladol oedd £5.861m yn erbyn cyllideb o £8.554m - tanwariant o £2.692m. Mae'r amrywiant hwn yn ganlyniad i oedi o ran atgyfnerthu'r swyddfeydd tramor a llai o weithgareddau ymgysylltu gydol y flwyddyn. Dau ffactor yw effeithiau'r pandemig Covid, sy'n parhau i effeithio ar ranbarthau ledled y byd ar adegau gwahanol.

Roedd y gyllideb Cysylltiadau Rhyngwladol ar gyfer **2022-23** yn £8.554m yn y lle cyntaf. Yna fe wnaeth Cyllideb Atodol Gyntaf 2022-23 ar gyfer Cyllideb Cysylltiadau Rhyngwladol ostwng y gyllideb honno o £8.554m i £8.537m oherwydd bod £17,000 ar gyfer prydlesi IAS17 wedi cael ei ddychwelyd i gronfeydd wrth gefn. Hefyd, cytunodd Cysylltiadau Rhyngwladol i drosglwyddo £100,000 i MEG yr Economi er mwyn cefnogi ymgyrch farchnata Cwpan y Byd, gyda phwyslais ar werthoedd, ac ail drosglwyddiad o £20,000 i MEG yr Economi er mwyn cefnogi'r artistiaid hynny fu'n cynrychioli Cymru yng Ngŵyl Lorient. Bydd Cysylltiadau Rhyngwladol hefyd yn derbyn dyraniad cyllid untro o £7,000 gan y Swyddfa Dramor, y Gymanwlad a Datblygu er mwyn cefnogi dyfarniadau cyflog i staff wedi'u lleoli dramor. Arweiniodd hyn at gyllideb gwerth £8.424m ar gyfer Cysylltiadau Rhyngwladol yn 2022-23.

Mae cysylltiadau rhyngwladol yn rhagweld alldro o tua £7.9m yn 2022-23 ac felly tanwariant o tua £524,000 ar gyfer eleni (i'w gadarnhau). Dylid nodi bod sawl newidyn yn ymwneud â'r rhagolwg hwn a byddwn yn ei adolygu'n gyson. Mae'r pandemig Covid wedi parhau i effeithio ar ein rhwydwaith a gwaith ymgysylltu eleni - er i raddau llai nag yn 2021-22.

<u>Datblygiad rhyngwladol</u>

Mae Cyllideb Ddrafft Datblygu Rhyngwladol ar gyfer 2023-24 yn £1.275m sy'n cynnwys £925,000 gan MEG gwahanol o dan gyfrifoldeb y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol, ynghyd â'r trosglwyddiad MEG i MEG y soniwyd amdano uchod o £350,000 gan Gysylltiadau Rhyngwladol i ddarparu agweddau ar y Strategaeth Ryngwladol (prosiect Plannu Coed Mbale a phrosiectau grymuso menywod). Fel y nodwyd uchod, bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei weithredu yn 2024-2025 hefyd tan ddiwedd y Strategaeth Ryngwladol.

Fel rhan o'r broses cyllideb atodol ar gyfer 2023-24, bydd £100,000 ychwanegol yn cael ei drosglwyddo o'r BEL Cysylltiadau Rhyngwladol o fewn y MEG Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu i'r BEL Datblygu Rhyngwladol o fewn y MEG Cyfiawnder Cymdeithasol i dalu

pwysau chwyddiant ar gyfer prosiect Plannu Coed Mbale. Dim ond ar gyfer blwyddyn 2023-24 y mae'r trosglwyddiad hwn

Roedd y gyllideb Datblygu Rhyngwladol ar gyfer 2021-22 yn £1.275m, gyda dim ond £350,000 o'r cyfanswm hwnnw dan gyfrifoldeb y Prif Weinidog. Yr alldro terfynol am y flwyddyn oedd £6.775m gyda'r gorwario o £5.5m y cytunwyd arno yn 2021-2022 oherwydd rhodd gwerth £4m y Pwyllgor Argyfyngau (DEC) i Wcráin a £1.5m arall a wariwyd ar grantiau yn ymwneud â Covid gyda £0.633m fel gwariant cyfalaf.

Y gyllideb Datblygu Rhyngwladol ar gyfer 2022-23 yw £1.275m, gyda rhagolygon alldro o £1.375m sy'n cynnwys pwysau a ragwelir o £100,000 ar gyfer apêl llifogydd DEC Pacistan. Bydd tanwario yn y MEG Cyfiawnder Cymdeithasol yn gwneud iawn y gorwariant hwn.

Cyllideb Atodol Gyntaf 2022-23 ar gyfer Datblygiad Rhyngwladol yw £1.275m.

Gwybodaeth arall

Cyllideb Cysylltiadau Rhyngwladol ar gyfer 2023-24 yw £8.283m, ar ôl trosglwyddiad MEG i MEG o £350,000 o'r grwp Cysylltiadau Rhyngwladol i gyflawni agweddau ar y Strategaeth Ryngwladol (Prosiect Plannu Coed Mbale a phrosiectau grymuso menywod) a throsglwyddiad MEG i MEG ychwanegol o £100,000 i dalu pwysau chwyddiant ar gyfer prosiect plannu coed Mbale.

O'r gyllideb hon gwerth £8.283 miliwn ar gyfer Cysylltiadau Rhyngwladol yn 2023-24, dyrannwyd £4.684 miliwn i'r gyllideb costau rhedeg swyddfeydd tramor, £0.75 miliwn i'r gyllideb gweithgareddau swyddfeydd tramor ac wedyn £2.849 miliwn i'r gyllideb Ymgysylltu Ryngwladol.

O fewn y gyllideb Ymgysylltu Rhyngwladol hon o £2.849m, mae £150,000 wedi'i ddyrannu i'r Cynllun Gweithredu Perthnasoedd a Rhwydweithiau Rhanbarthol sy'n cael Blaenoriaeth, £1.3 miliwn ar gyfer Cynllun Gweithredu ar Gymell Tawel a Diplomyddiaeth Gyhoeddus ac mae £190,000 wedi'i ddyrannu i'r Cynllun Gweithredu Ymgysylltu â Chymry ar Wasgar. Caiff gweddill y gyllideb, £1.21m, ei ddefnyddio i ariannu gweithgarwch trawsbynciol sy'n cefnogi ein hamcanion Cysylltiadau Rhyngwladol cyffredinol a'r Strategaeth Ryngwladol yn hytrach na'i fod yn gysylltiedig â Chynllun Gweithredu penodol.

Mae'r pandemig wedi cael effaith sylweddol ar ein gwaith o ystyried yr ymateb amrywiol i'r sefyllfa ledled y byd. Mae hyn wedi effeithio ar ein gallu i gynllunio a chynnal digwyddiadau, gyda llawer o weithgareddau yn symud ar-lein. Er hynny, mae'r pandemig wedi codi ymwybyddiaeth o Gymru ar lwyfan byd-eang hefyd, a bu diddordeb yn ymateb Cymru i COVID-19. Mae gweithgarwch bellach wedi dychwelyd i'r arfer mewn sawl rhan o'r byd, gyda China yn parhau'n eithriad amlwg.

Meysydd penodol

Strategaeth Ryngwladol

Bydd ymgysylltu â'n Cymry ar wasgar, ein rhanbarthau a'n gwledydd sy'n cael blaenoriaeth, sefydliadau'r celfyddydau a chwaraeon a hyrwyddo partneriaid Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn parhau i fod yn ffocws sylweddol i ni, a byddwn yn parhau i ddyrannu cyllid o'n cyllideb ymgysylltu rhyngwladol yn 2023-24 i gefnogi hyn.

Byddwn ni'n parhau i weithio'n agos gyda'n partneriaid strategol i baratoi cynlluniau cyflawni ar gyfer 2023-24 yn ogystal â chwilio am gyfleoedd i gydweithio er mwyn cyflawni ein Strategaeth yn well.

Rydym ni'n disgwyl i'n partneriaid strategol gyflwyno eu cynlluniau ymgysylltu a chyflawni yn chwarter cyntaf y flwyddyn nesaf a byddwn yn ystyried eu cais am adnoddau yn unol â hynny. Byddwn hefyd yn parhau i weithio gyda phartneriaid strategol nad ydym yn eu hariannu'n uniongyrchol ond sy'n cyfrannu at wireddu'r Strategaeth.

Rhaglen Cymru ac Affrica

Cyllideb Cymru ac Affrica ar gyfer 2023-24 yw £1.375m - gyda'r trosglwyddiadau MEG i MEG o £350,000 a £100,000. Mae rhaglen Cymru ac Affrica yn rhan o bortffolio'r Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol, gyda £450,000 (drwy drosglwyddiadau) o'r gyllideb Cysylltiadau Rhyngwladol yn cyfrannu at Gynllun Gweithredu Cymru ac Affrica.

Mae'r £450,00 o gyllid Cysylltiadau Rhyngwladol yn cyfrannu at grant o £550,000 i raglen Maint Cymru, yn bennaf er mwyn darparu Rhaglen Plannu Coed Mbale, gyda rhywfaint o gyllid wedi'i ddyrannu i brosiect Coedwig Gymunedol Bore yn Kenya.

Mae ymrwymiadau eraill o fewn cyllideb Cymru ac Affrica y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol yn cynnwys grant o £349,000 ar gyfer Hub Cymru Africa sy'n penderfynu ar ddyraniad cyllid y grant hwnnw ei hun. Mae Ymgyrch Cenedl Masnach Deg yn cael ei ariannu o fewn y grant hwn. Mae hefyd yn cynnwys contract o £286,000 i CGGC er mwyn cynnal a dyfarnu Cynllun Grantiau Bach Cymru ac Affrica – grantiau o rhwng £5,000 a £25,000, grant o £20,000 i DEC Cymru i gynorthwyo gyda'u gwaith codi arian a chydlynu a £100,000 i gyflwyno'r Rhaglen Cyfleoedd Dysgu Rhyngwladol – sy'n anfon pobl ar leoliadau 8 wythnos i Uganda, Namibia a Lesotho.

Swyddfeydd rhyngwladol

Y gyllideb ar gyfer Swyddfeydd Rhyngwladol yw £5,434,000. Mae'n cael ei rannu rhwng cyllideb flynyddol o £4,684,000 ar gyfer costau rhedeg swyddfeydd tramor a chyllideb flynyddol o £750,000 ar gyfer gweithgareddau cyfunol. Mae'r gyllideb costau rhedeg swyddfeydd tramor yn cynnwys rhent swyddfeydd, taliadau platfform FCDO a chyflogau staff ac argostau. Mae'r gyllideb gweithgareddau yn cefnogi gweithgarwch rhwydwaith-cyfan ar gyfer y swyddfeydd tramor. Nid ydym yn pennu cyllidebau costau rhedeg rhaglenni ar gyfer pob swyddfa gan fod y rhain yn cael eu rheoli'n ganolog. Mae'r swyddfeydd tramor hefyd yn gallu gwneud cais i'r gyllideb Ymgysylltu Rhyngwladol i gyflawni yn erbyn y cynlluniau gweithredu a gweithgarwch trawsbynciol.

Mae'r Swyddfeydd Rhyngwladol yn cyflawni yn erbyn nodau penodol y Strategaeth Ryngwladol a'r Cynlluniau Gweithredu cysylltiedig, yn ogystal â chylch gwaith cyhoeddedig y swyddfeydd unigol.

O ran ymwneud â digwyddiadau mawr/rhyngwladol, fe wnaethom gychwyn ar raglen 18 mis o ddiplomyddiaeth chwaraeon ym mis Awst 2022 - gyda'r nod o geisio manteisio ar gyfleoedd ar ôl i Gymru gyrraedd sawl pencampwriaeth o bwys mewn campau amrywiol gan gynnwys hoci, pêl-rwyd, rygbi a phêl-droed. Dechreuodd hyn gyda digwyddiad yng Ngemau'r Gymanwlad, gyda phwyslais ar ferched a menywod yn cymryd rhan ym myd y campau, gan ddenu cynulleidfa ryngwladol i glywed gan athletwyr ddoe a heddiw. Fel rhan o dwrnamaint Cwpan Pêl-droed y Dynion FIFA, rydym wedi trefnu cyfres o ddigwyddiadau ar hyd a lled y byd i geisio codi ymwybyddiaeth a phroffil Cymru. Dros y flwyddyn nesaf

byddwn yn ystyried sut i elwa i'r eithaf ar gyfleoedd chwaraeon gan ddechrau gyda Chwpan Hoci'r Byd yn India ym mis Ionawr hyd at Gwpan Rygbi'r Byd yn Ffrainc yn yr hydref. Hefyd, byddwn yn blaenoriaethu cyfleoedd yng Nghymru gan gynnwys Pencampwriaeth Rygbi Cadair Olwyn Ewrop yng Nghaerdydd ym mis Mai 2023. Rydym hefyd yn cynllunio digwyddiadau ymgysylltu mewn amrywiaeth o ddigwyddiadau rhyngwladol eraill yng Nghymru a thu hwnt gan gynnwys Uwchgynhadledd Heriau Byd-eang Hillary Clinton yn Abertawe. Mae'n anodd mesur cynlluniau cymell tawel, oherwydd union natur y gweithgarwch, ond mae'n arf hynod werthfawr yn ein gwaith ymgysylltu rhyngwladol.

Os oes gennych chi unrhyw gwestiynau am yr uchod, mae croeso i chi gysylltu â mi. Edrychaf ymlaen at drafodaethau pellach gyda'r Pwyllgor.

Dymuniadau gorau

MARK DRAKEFORD

Eitem 7

Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus

—

Public Accounts and Public Administration Committee

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddCCGG@Senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddCCGG
0300 200 6565

—

Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddPAPA@senedd.wales
senedd.wales/SeneddPAPA
0300 200 6565

7 Rhagfyr 2022

Annwyl Gadeirydd,

Ymchwiliad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus i Benodiadau Cyhoeddus

Mae'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus yn cynnal ymchwiliad i benodiadau cyhoeddus. Yn ei ymgynghoriad ar graffu ar weinyddiaeth gyhoeddus yn hydref 2021, cafodd y Pwyllgor dystiolaeth a argymhellodd gynnal ymchwiliad yn y maes hwn. Barnwyd bod y mater hwn yn un sydd heb gael sylw digonol ers i'r Senedd gael ei sefydlu.

Ceir manylion ein cylch gorchwyl cytunedig ar gyfer yr ymchwiliad yn Atodiad A. Fodd bynnag, rydym yn ymwybodol y gallai pryderon am y broses penodiadau cyhoeddus fynd y tu hwnt i'r cylch gorchwyl hwnnw. Gan hynny, byddem yn croesawu safbwyntiau a phrofiadau eich pwyllgorau ar y materion a restrir ac ar unrhyw faterion eraill sydd, yn eich barn chi, yn berthnasol i'n gwaith.

Rwy'n edrych ymlaen at glywed gennych ac yn gofyn yn garedig am i ymatebion gyrraedd erbyn dydd Gwener 27 Ionawr 2023.

Yn gywir,

Mark Isherwood AS
Cadeirydd y Pwyllgor

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

Senedd Cymru
Welsh Parliament

Atodiad A

Mae’r Pwyllgor yn cynnal ymchwiliad i ddull Llywodraeth Cymru o ymdrin â’r broses ar gyfer penodiadau cyhoeddus, gan gynnwys meysydd y gellid eu gwella i gynyddu amrywiaeth y penodiadau cyhoeddus a wneir gan Weinidogion Cymru. Mae’r materion i’w hystyried yn cynnwys y canlynol:

- Rôl yr Uned Cyrff Cyhoeddus ac effeithiolrwydd ei pherthynas â byrddau cyrff cyhoeddus o ran sicrhau llywodraethu da a threfniadau penodi cyhoeddus effeithiol. Mae hyn yn cynnwys unrhyw gymorth parhaus i aelodau byrddau.
- Barn y cyrff corfforaethol hynny sy'n cael penodiadau cyhoeddus am y broses penodiadau cyhoeddus.
- Rôl Comisiynydd Penodiadau Cyhoeddus.
- Beth yw’r prif rwystrau i gynyddu amrywiaeth ymgeiswyr ar gyfer penodiadau cyhoeddus yng Nghymru? Sut mae'r rhain yn amrywio yn ôl ffactorau, gan gynnwys yn ôl:
    - Oedran
    - Rhyw
    - Ethnigrwydd
    - Anabledd
- Pa mor effeithiol yw dulliau cyfredol Llywodraeth Cymru ar gyfer annog a chynyddu amrywiaeth yr ymgeiswyr?
- Ym mha ffordd y gellir gwella'r broses penodiadau cyhoeddus i gyflawni hyn?
- Sut y gall Llywodraeth Cymru greu proses penodiadau cyhoeddus fwy tryloyw ac agored?
- A oes enghreifftiau o arfer gorau mewn mannau eraill yn y DU ac yn rhyngwladol y dylai Cymru ddysgu oddi wrthynt?